

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей
Національна секція Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги ІВВУ
Українська асоціація працівників бібліотек для дітей

«ТВОРЧІ
КАНІКУЛИ»

*Всеукраїнський дитячий
літературний конкурс*

Київ — 2017

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей
Національна секція Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги ІВВУ
Українська асоціація працівників бібліотек для дітей

«Творчі канікули»

Всеукраїнський дитячий літературний конкурс

Київ — 2017

УДК 027.625(477):021.4:82-053.2

ББК 78.347.241(4УКР)

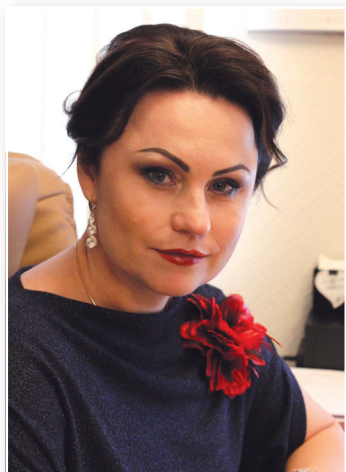
Т 28

Відповідальна за випуск: А.І. Гордієнко.
Автор-укладач: Н.А. Хльобас.
Редактори: О.А. Кадькаленко, В.В. Зеленська.

«Творчі канікули» : Всеукр. дит. літ. конкурс / Нац. б-ка України для дітей ; уклад. Н. А. Хльобас. – Київ, 2017. – 216 с.

Збірник містить кращі роботи учасників Всеукраїнського дитячого літературного конкурсу «Творчі канікули», організованого та проведеного Національною бібліотекою України для дітей у червні-жовтні 2017 року.

© Національна бібліотека України для дітей

*Голова журі конкурсу «Творчі канікули»,
генеральний директор
Національної бібліотеки України для дітей,
президент Національної секції
Міжнародної ради
з дитячої та юнацької книги (IBBY),
заслужений працівник культури України
Алла Гордієнко*

Кожна людина приходить у цей світ із тією місією, яка призначена саме для неї. Що стане доленосним у її самовизначенні, які обставини, які зустрічі, чия підтримка або ж критика — наперед невідомо. Але досвід показує, що той, хто прагне — обов'язково знаходить і використовує можливості, а ці можливості, у свою чергу, задають правильний вектор у пошуках власного шляху.

Творчість — це особливість дитячого буття, оскільки у дитинстві все яскравіше — і враження, і відкриття, і фантазія. Головне — не розгубити прагнення ділитися своїми баченнями, сприймаючи світ через призму власної уяви. Тож важко заперечувати те, наскільки важливим є створення для дітей того середовища, де б вони могли якнайповніше розкрити свої здібності. Атмосфера доброзичливості, свобода вибору — це ті умови, в яких щедро розквітає дитяча творчість. Всеукраїнський літературний конкурс «Творчі канікули», який ініційовано Національною бібліотекою України для дітей та Українською секцією Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги (IBBY), має на меті створення простору для реалізації творчих здібностей та талан-

тів дітей. Сім конкурсних номінацій, як сім барв веселки, — склали спектр різноманітних напрямів для втілення творчих ідей юних літераторів. Усі ми знаємо, як іноді кортить виговоритися про те, що, можливо, не вписується у рамки буденності. Сподіваємося, що надали таку можливість кожному з учасників конкурсу. Радіємо, що майже три тисячі школярів на літніх канікулах отримали натхнення взяти участь у конкурсі. На розгляд Головного журі було надіслано майже 300 робіт учасників із 23 областей України. Це прозові та поетичні твори юних літераторів — автобіографічні замальовки, роздуми над сенсом життя, казки, лірика та чудові оповідки про все на світі. У деяких роботах відчувається впевнена майстерність, деякі — стали дебютними для маленьких авторів. Ви всі — талановиті! Маємо надію, що для когось участь у цьому конкурсі обов'язково стане доленосною. І скоро, зовсім скоро, ваші книжки поповнять фонд Національної бібліотеки України для дітей! А поки що — представляємо збірку, до якої увійшли роботи переможців конкурсу та роботи, які Головне журі визнало кращими.

Успіхів вам і натхнення!

Член журі конкурсу
«Творчі канікули»,
голова ТО
дитячих письменників НСПУ
Марія Морозенко

Творчість – це складний надихаючий процес, а водночас – основний стрижень розвитку особистості глибокої, з чутливим світосприйняттям. У суспільстві перероджених цінностей творчість не просто виконує функцію надихаючу, а й зцілює та вдосконалює людей. Однак, це розуміння притаманне далеко не основній частині суспільства. Та добре, що інтерес до творчої праці з плином часу не згасає. Український народ має від природи потужне творче начало. І це тримає всі покоління на землі. У щедрий спадок передається від роду й до роду, від покоління й до покоління, любов до творчої праці. У всіх її виявах та началах. З усіх видів творчості саме літературна праця володіє особливою здатністю. Окрім іншого, це ще й плекання рідної мови. Шліфується ця здатність з перших закликів юної душі до вияву особистісного «Я» у світі. В цьому виявляється й духовна (душевна) глибина особистості. Творчі конкурси сприяють цьому вияву з малолітства. За символічним визначенням тривожного сьогодення, Національна бібліотека України для дітей – це один із важливих форпостів національної культури. Ні-ні, я абсолютно не помилилась. Академічний словник класифікує саме слово «форпост» як «передня позиція на певній ділянці фронту». Культурний фронт – це значеннєва «ділянка» плекання й розвою сильної держави. Весь багатющий спектр культурно-просвітницьких заходів самої бібліотеки посвідчує право на таку достойну назву. І конкурс «Творчі канікули» – не виняток. У ньому переплетено багато запитів сьогодення та на майбутнє. І, насамперед, збереження творчого начала в

дітях. Що хочеться написати про конкурс «Творчі канікули»? Насамперед те, що конкурсанти писали твори на різні теми, за номінаціями: «Знайомтеся – це ми!»; «Так, я люблю Україну»; «Природа – джерело натхнення та краси»; «І в кожному із нас уже живе філософ!»; «Моя майбутня професія»; «Безмежний світ моєї уяви»; «Далі буде? Ні, далі – вже є!». Хтось подав чудову ліричну композицію, хтось написав уміло фентезі чи філософський твір, а хтось чуттєво виписав поетичну картинку життєпису буднів. Читати конкурсні роботи журі було надзвичайно цікаво. Заслужена артистка України, знана письменниця Лариса Недін зауважила, що роботам дітей притаманні: цікаві задуми, винахідливість у розкритті теми, фантазійність. А відомою авторкою Тетяною Майданович захоплено написала про рівень дитячих творів: «безпосередність сердечної любові і ніжності», «мова жива, не лакована», «цілісна гармонія змісту і форми», «невигадана сердечність», «жваве і природне віршування, оригінальне мислення». Так, рівень конкурсних робіт дійсно високий. І разом із тим, у цьому рівневі немає посередності – високий рівень деяких робіт вочевидь показав, що є серед надісланих деякі недопрацьовані (не осмислені авторами) твори. Їх не брали до уваги. Яскраво помітно серед конкурсантів вже й тих, хто сумлінно і трепетно працює зі словом, шліфує власну поетичну майстерність, «пробує себе» в інших жанрах. У самому ж «літературному змаганні» все-таки перемогу здобули найдостойніші творчі знахідки. Це – важке змагання, за кількістю надісланих робіт, як і якістю їхньої подачі на конкурс. Дякуємо всім конкурсантам за чудову натхнену працю. Зичимо всім успіху, бо насправді шлях у літературу для декого може початись із цієї перемоги у конкурсі, а для когось – саме із цієї, здавалося б, поразки. Все ще попереду. Як мовиться: головне – не те, яким ти був ще учора, бо найважливіше – ким ти, і як саме пройшовши власне сьогодні, станеш завтра. Плекайте в собі здатність творити! Висловлюйте в творчості власні емоції, думки, переживання! Надихайтесь різнобарвним і таким непізнаним й досі людьми глибоким світом! Збагачайте цей глибинний світ власною красою душі. Нехай символічні «творчі канікули» тривають у вашому житті якнайдовше.

«ТВОРЧИ В КАНІКУЛИ»

*Переможці Всеукраїнського дитячого
літературного конкурсу*

Знайомтеся – це ми!

Юлія НЕСТЕРУК, 11 років
Івано-Франківська обл.

Я старанно вчуся. Ще жодного разу не прийшла до школи без домашнього завдання. Росту, граюся і мрію... Мрію про щось дуже-дуже хороше у своєму житті.

Дарина БОНДАРЕНКО, 14 років
Черкаська обл.

*Я вірю, що життя, як сон, прекрасне!
Я вірю, що воно велике диво!
Я вірю, що найкращі мрії – власні,
Повір і ти! І житимеш щасливо.*

Так, я люблю Україну

Діана КОБЕЦЬ, 13 років
Хмельницька обл.

Зашипоче вітер, розігнавши дим,
Вкриються долини лісом молодим.
Журавлі з піснями підіймуться ввись...
Тільки ти до мами, синку, повернись!

Андрій ЧЕРНИШОВ, 14 років
Сумська обл.

І Україна заспівала. Її голос дзвенів, як
весняний струмок, лився, як солов'ї-
на пісня, половів, як достигле жито
влітку, зігрівав, наче сонячне про-
міння, осявав місячним сяйвом і сте-
лився барвінком у душах слухачів.

Природа – джерело натхнення та краси

Валентина НЕТРЕБИЧ, 13 років
Херсонська обл.

Не збирає пилок жвавий джміль,
рясні роси.
Посміхається рідко бабуся, бо вже осінь.
Я її обійму, до плеча пригорнуся:
Холоди настають не на зовсім!
Чуєш, осінь?

Марта ГОВДЕРА, 15 років
Тернопільська обл.

...забруднювати свою планету
– це найстрашніший злочин
людини і найжорстокіше по-
карання себе самої, приреченої
жити на смітнику.

І в кожному із нас уже живе філософ

Ксенія ЗІМЕНКО, 10 років
Полтавська обл.

*Після мене з'являться
нові країни, відкриття,
можливості, імена, але
дещо так і залишиться на
своєму місці – любов.*

Крістіна БЕРЕСЛАВСЬКА, 17 років
Чернігівська обл.

*Терпляча земля. Бо приймає усе.
І любить, як Бог, і прощає,
їй страждає.
І хрест цей століттями важко несе.
І бореться. Бореться й перемагає.*

Моя майбутня професія

Олександр ШТИЛЬГОЙЗ, 12 років
Житомирська обл.

*Отож, бізнес – філософія, що
виросла з плином часу, яка на-
буває все більшого поширення
у світі, а її розуміння допомо-
же стати більш конкуренто-
спроможним і впевненим.*

Ольга КОВАЛЬ, 14 років
Запорізька обл.

*Адже моє життя – не
цифри. Моє життя –
слова і речення, що скла-
дають цікавий і захоплю-
ючий текст, у якому вся
моя душа.*

Безмежний світ моєї уяви

Христина ДЕГТЯРЕНКО, 13 років
Київська обл.

*Нове життя!
Із чорної землі
смарагдові долоньки
Насіння простягло.
Благословення просить
У сонечка, на роси...*

Ростислав КОСТЮК, 15 років
Кіровоградська обл.

*...ми залишаємо вам Совість.
А от чи буде вона не сплячою –
залежить від вас самих. Впу-
стите її в серце – і вона врятує
вас, а не схочете – загинете самі
й інших за собою потянете.*

Далі буде? Ні, далі — вже є!

Владислава РЕУЦЬКА, 14 років
Харківська обл.

*Том простяг руку упе-
ред, розтиснув пальці...
на долоні, освітленій
сонцем, лежала усмішка
Мони Лізи.*

ЗНАЙОМТЕСЯ – ЦЕ МИ

Що ми чекаємо від вас у цій номінації? А саме вас і чекаємо. Таких різних за характером, із різними уподобаннями, зі шкільними історіями, ми хочемо подивитися на вас — сучасних дітей — очима ваших ровесників. Можливо, це допоможе дорослим краще зрозуміти ваші пріоритети, а, можливо, читаючи ваші твори, вони (ми) згадаємо і своє дитинство?

**Переможець номінації
у віковій категорії 11-13 років**

Нестерук Юлія

11 років

**Івано-Франківська область,
Коломийський район,
с. Ворона**

ЗНАЙОМТЕСЯ – ЦЕ МИ

...Ранковий щебет пташок не дає довго спати. Чути, як сусідка Люба виганяє своїх корів у чергу на пасовисько. Півень заливисто кукурікає, наш маленький Джері гавкає, а я не можу відірватися від такої зручної і м'якої подушки...

Я живу у мальовничому селі Ворона Коломийського району. Маю гарну і люблячу родину: маму, тата, сестричку, брата, бабусю і дідуся, який живе далеко від нас. Моя сім'я по-своєму унікальна. Мама — центр і «живчик» нашого дому. Вона постійно щось робить, а як не робить, то читає (навіть коли їсть), бо каже, що в житті не можна гаяти ні хвилинки. Матуся шиє, вишиває, в'яже з бісеру буси (які потім роздаровує), випікає торти і тістечка разом із нами (бо кожна дівчина має вміти кувоварити, а мій братик — теж) і постійно щось вигадує: різні ігри, історії на ніч, завдання

для нас у віршованій формі та цікавинки до уроків (бо працює вчителькою в школі). А ще мама постійно виховує тата, бо йому «добре живеться»...

Сестра-студентка живе своїм життям, бо у нас велика різниця у віці — вісім з половиною років. Вона не дозволяє нам слухати її розмови з подружками, не бере нас гуляти (хоча колись ми маленькими називали її «другою мамою»). Але ми іноді допомагаємо «наводити лад» в її косметичці і шафі з одягом, фотографуємо сестру, коли вона спить, читаємо повідомлення в її телефоні... І невимовно радіємо, коли сестра «виходить з себе», щоб потім «зайти назад», хоча ми її дуже любимо.

Таким чином, найкращий мій друг і товариш у різних іграх — братик Андрійко. Забула сказати, що мене звали Юля, я перейшла на навчання у п'ятий клас, а братик — у третій.

Літо... Село... Це вам не місто, у якому — майданчики для розваг, літні кафе, фонтани, концерти, машинки напрокат, каруселі (на яких ми буваємо, але не так часто, як нам би хотілося). Але, сказати по правді, це моя сестра «створена для міста», а нам з братиком не доводиться нудьгувати у селі.

На нашому подвір'ї для дітей «ніби медом помазано» — так каже мамина сестра. Всі сусідські діти приходять до нас гратися. А тато каже, що мамі діти «не дають спокою не тільки на роботі, а й удома». Але мама терпляче все вислуховує і частенько пригощає наших друзів чимось смачненьким.

Цього року спека забарилася, але коли все ж таки прийшла, то всі діти «плавно перемістилися» з домівок на річку. А там є на що подивитися!.. Малюки ходять по мілині, тримаючись за ручки матусь, дівчатка загорають, вчаться плавати, а хто вже навчився — гордо це демонструє. Молодші хлопці, дивлячись на старших, ниряють під воду, стрибають з невеликої кручі різними способами: «бомбочкою»,

«пляцком» (це на живіт), «в обкрутку», «на голову», «сальто»... А старші парубки стараються зловити дівчат і скинути їх несподівано у воду. Писк, регіт, крики, іноді плач — все це лунає біля води і на воді...

Але сільське життя — це не тільки розваги. Наша чемна 65-річна бабуса Надя, яка має близько гектара городу і «мало помочі», не дає нам «розпаношитися» і байдикувати. Вона кличе нас загібати сіно, а сама майстерно кладе копицю за копицею, не довіряючи цю справу нікому, навіть моєму татові. Бабуса тримає корову, годує свиней, розводить курей і мріє, що колись ми також будемо це все робити. Але ми ще не добудували своє підсобне господарство, а мама з татом не мають часу на корову і свиней, бо кожного дня на роботі. Андрійко каже, що зможе сам колись господарювати, бо дуже любить їсти м'ясо і яйця.

Цього року ми вже працювали майже як дорослі: садили і сапали картоплю, пололи бур'яни, збирали і лушили горох (половину якого з'їли), самі варили кукурудзу і пригощали всіх охочих. Я вперше спекла піцу, а Андрійко з сусідом Максимом (який перейшов у другий клас) самі зварили вареники з черешнями. Мама їм підказувала, що робити, а вони місили тісто, вирізали кружечки, самі ліпили і варили... Мама фотографувала весь процес (бо вона велика любителька фотографувати), закликала сусідку, Максимову маму, і вони разом сміялися і раділи, якими вправними стали наші хлопці.

Взагалі наші друзі дивуються, що ми самі вмикаємо газ, куховаримо і печемо. Декому батьки цього не дозволяють. А наша мама каже, що діти повинні бути самостійними, бо вона «жила в Отинії на п'ятому поверсі і дивилася на світ в рожевих окулярах, а коли пожила в селі, то більше дізналася про реальне життя».

А моє реальне життя скоро почнеться. Коли Андрійко пішов у перший клас, а старша сестра вступила до університету, в мої обов'язки входило зібрати братика до школи, перевірити, чи все він поклав у портфель, нагодувати сніданком, який залишила мама, йдучи на поїзд (бо матуся працює у школі в Івано-Франківську). Добре, що Андрійко навчився сам зав'язувати шнурівки після того, як у нього збільшився розмір ноги і не знайшлося взуття на «липучках», бо з розв'язаними шнурівками братик шукав мене іноді по цілій школі.

Всі кругом кажуть, що я дуже відповідальна і вмію бавити дітей. Мене часто кличуть сусіди погратися з їхніми дітьми. Маленькі Наталочка та Ілонка, які живуть через дорогу, вже зранку починають кричати: «Юлька, ходи до нас!!!». Я йду, бо там є ще маленька чотиримісячна Емілія, яку я заколисую і навіть допомагаю купати. А мама свариться, щоб я довго не носила на руках дітей і називає мене «народною нянькою», хоча сама прекрасно розуміє, що любов до дітей мені передалася від неї, бо мама за сумісництвом працювала ще й у дитячому садочку вихователем, і всі діти її також дуже люблять.

Хтось подумає, що у мене зовсім немає часу на особисте життя. Але це не так. Якось мені вдається переглядати по телевізору різні фільми, я розумію дії і вчинки героїв. Дуже я люблю малювати, плести браслети з резинок, заплітати дівчаток, особливо двоюрідну сестричку Алінку, яку навіть її мама відсилає до мене на зачіску. А у вільний час роблю картинки зі смужок у техніці квілінг, придумую вірші і казки, вмію грати у футбол. Ви не повірите, але малою я робила цукерки і торттики з... мокрої глини, піску, болота, прикрашала їх квітами, травою. А одного разу обірвала найкращі розквітлі троянди в квітнику. Мама хотіла сваритися, але у нас в гостях була тьотя Оля з Івано-Франківська, яка сказала, що «влітку діти мають бути активні, брудні і щасливі».

Мама каже, що у неї троє дітей і всі різні. Старша сестра Люда — наша красуня, спокійна, ввічлива, вихована, дуже гарно розмовляє, вміє доглядати за собою, має безліч друзів і фотографій у соціальних мережах. Мій молодший братик Андрійко «має всередині моторчик», це наш «енерджайзер», який нікому не дає спокою. Змалечку у нього є прагнення освоїти будь-яку висоту: чи то тумбочка, чи шафа, чи стіл, чи паркан, чи дерево, чи дах... Але не так просто можна втриматися на висоті, тому у братика багато шрамів і ранок, як після бою. Наш Андрійко кожен день чогось хоче і майже завжди свого домагається. А ще він дуже любить гроші і вчиться їх заробляти. Бабуся бере його на базар, де він продає овочі з городу. Бабуся каже, що заробляти гроші не соромно, соромно нічого не робити.

Я з дитинства дуже жвава і рухлива, мама «не помітила, як я виросла». Коли хотіла гуляти, то сама одягалася. У півтора роки навчилася виразно говорити і застібати застібку-«блискавку», іноді влаштовувала дитячі істерики, за які тепер мені соромно. Я невибаглива в одязі, не те, що моя сестра, яка має свій смак і стиль, яку інші мами ставлять у приклад своїм дівчаткам. Рідко у мами щось прошу (добре, що мама сама знає, що мені потрібно). Я не маю однієї вірної подруги, як моя сестра, а дружу з усіма дівчатами, які часто сваряться, і тоді я стараюся їх усіх помирити. Свою маму я розумію з півслова, і вона часто дивується, коли я випереджаю її бажання.

Кожен у нашій сім'ї має свій смартфон, бо жити в селі — не означає бути відірваним від світу. Тільки у тата простий телефон, бо його дратує, коли по екрану все «літає». Як всі діти нашого віку, ми граємо в такі ігри: «Clashofclans», «ClashRoyale», «TomGoldRan», «MyAngela» та інші. Ми вміємо користуватися різними програмами, навіть підказуємо мамі, коли вона щось не знає, любимо фотографуватися з

друзями. Наші батьки вважають, що діти повинні розбиратися у всьому, тому ми відчуваємо себе повноправними членами сім'ї, маємо свої обов'язки і доручення. А вечорами перед сном обговорюємо усе цікаве, що дізналися за день, що прочитали у «Facebook». Стало традицією пригадати п'ять добрих справ, які кожен зробив за день.

Ми любимо здійснювати уявні подорожі різними країнами, тому замовляємо мамі розповіді про Італію, Індію, Францію та інші цікаві місця на планеті. Мої батьки дотримуються правила: «Що більше в дітей вкладаєш, то більше з них візьмеш».

Шкода, що у нашій школі немає багато різних гуртків, як у місті, зате гордістю села є народний аматорський танцювальний колектив «Підгіряночка», у складі якого я почала танцювати і цього літа побувала на чудовому гуцульському фестивалі в селі Королівка. А ще у нашому селі є чудові тренери з боксу, і щороку на шкільній лінійці багатьох учнів школи нагороджують грамотами за призові місця.

Я старанно вчуся. Ще жодного разу не прийшла до школи без домашнього завдання. Росту, граюся і мрію... Мрію про щось дуже-дуже хороше у своєму житті. Ходжу з сім'єю до церкви і прошу Бога, щоб дарував здоров'я моїм рідним і мир нашій Україні. Щоб життя навколо ставало все кращим, а люди добрішими і веселішими.

Ось і відбулося ваше знайомство зі мною та моєю сім'єю.

Надіюсь, вам було цікаво?!)):

... А поки ще триває моє літо, я трішки довше посплю, подивлюся свої солодкі сни, щоб з новими силами піти у п'ятий клас...

До нових зустрічей!!!

Виходцева Вікторія
11 років
м. Херсон

МІСТИКА 5-А

В школі ми проводимо більшу частину свого дитинства. І вона — не тільки місце здобуття знань, а ще й місце, де трапляються пригоди. Наш 5-А, що вже буде 6-А — не виключення. Були в нас цікаві, смішні і навіть страшні пригоди. Ось одна з історій, яку я, певно, буду пам'ятати все життя.

Отже, ця неординарна подія трапилася у нашій звичайній школі, у нашому звичайному класі, але наслідки були далеко незвичайні. Треба сказати, що наш 5-А не був достатньо дружним, бо ділився на групи зі своїми лідерами, були свої невдахи, зануди і забіяки. Але всі були «свої», тому життя у класі йшло нормально. Традиційно, що головним суперником для всього колективу був 5-Б клас. У боротьбі з ним, а також зі старшокласниками, які завжди після себе залишали у кабінеті нашого класу сміття, 5-А тримав мляву оборону. Але подія, про яку піде мова, не тільки прославила нас на всю школу, довела класного керівника до нервового зриву, але й несподівано здружила наш різношерстий клас. Причому міцніше, ніж це могла би зробити «вилазка» у дикі джунглі Амазонки.

Віка з останніх сил мчала коридором школи, розкидаючи у різні боки необережних першачків, які ще не навчилися пересуватися на перерві вздовж стін. Вона рятувала своє життя. За нею, вирячивши очі, біг Максим Капітанов, її однокласник. За останніми даними, в Максима вселився дух Чарлі, і тепер цей дух в тілі Макса наздоганяв її. Віка різко звернула за ріг коридору і раптом впала навколішки — ногу

пройняв біль. Вона закрила голову руками... За мить чиясь рука підняла Віку за комір, поставила на ноги (точніше на одну — на другій стояти дівчинка не могла), притуливши до стіни. Повз неї, ледве зупинившись поглядом, промчав Максим — він поспішав у їдальню по свою улюблену піцу.

— Йди в клас, я тобі теж куплю, — крикнув їй, не зупиняючись.

Це, мабуть, за те, що вона дала йому наприкінці уроку списати самотійну роботу. Віка перевела подих і, похитуючись та кульгаючи, попленталася попід стінкою у клас. Вона навіть не помічала, що першокласники, яких вона хвилину тому розштовхувала, здивовано давали їй дорогу та навіть глузували.

«Може, цей Чарлі вже не такий і поганий», — міркувала Віка вже в класі.

Взагалі-то містика почалася у 5-А весною, коли від постійних і складних самотійних робіт, тестів та контрольних став марніти мозок навіть у відмінника Кирила. На великій перерві перед парою з англійської, коли всі думки нормальних школярів були вже далеко за межами школи і клас нагадував сонний бджолиний вулик, Роман Завгородній став шепотом розповідати сусідові по парті, як він у дванадцять годин ночі викликав духів. І начебто це йому вдалося, і тепер він заручився підтримкою Духа Чарлі.

— Ну й що тобі той дух? Контрольні за тебе пише? — презирливо спитав неформальний лідер класу Максим Капітонов.

— Контрольні не контрольні, а згодиться для чогось, — хитро посміхнувся Рома. — Чарлі — це нормальний дух — не вибрикується і допомагає при нагоді. Кривава Мері, наприклад, дуже страшна. Та й з бабами не хочеться зв'язуватись. А Чарлі — те, що треба. Вчора мені дуже допоміг.

Максим, заховавши руки до кишень, зупинився біля Романа і замислився. Клас став підтягуватися до парти Завгороднього. Усі пам'ятали, що саме вчора на контрольній з української мови несподівано для вчительки, всього класу та навіть самого Романа він отримав нечуваних 10 балів. Вчителька, не повіривши собі самій, перечитувала контрольну двічі. Контрольна Романа була майже ідеальна. Відміннику вона залюбки б поставила 11 і (приказка, що «на 12 знає лише вчитель» усім добре знайома), але ошчасливити таким високим балом учня, що зазвичай мав 4-5, рука не піднялася. Сама «десятка», мабуть, почувала себе ніяково, озираючись на четвірки та кволі п'ятірки позаду себе.

«Треба за ним спостерігати», — читалися думки на обличчі педагога, коли вона поверх окулярів зверталася до Романа, що зашарівся від подиву та задоволення. (В душі Алла Григорівна бачила себе слідчим і вважала, що поліція багато втратила, коли вона в юності провалила екзамени на юриста).

Але подальшу розмову про дух Чарлі перервав дзвоник. Англійська мова почалася, як завжди, з організаційних питань нашого класного керівника Ольги Іванівни. Всі, похиливши голови, вислухали, який 5-А неслухняний («гірший за всіх у школі») та що чекає в майбутньому на Макса Капітонова і Назара Громкіна, які вчинили бійку навпроти кабінету директора та збили з ніг молоденького завуча молодших класів, що вирішила по своїй наївності розбороняти хлопців. Потім Ольга Іванівна вирішила перевіряти домашнє завдання. Окинувши суворим поглядом клас і побачивши, що тихіше всіх за партою поводився Роман, вона викликала його до дошки.

Такої блискучої відповіді вчителька не чула вже дуже давно. Клас сидів, відкривши рота, і розглядав Романа,

якщо не як прибульця з космосу, то з самої Великої Британії — це точно.

— Ну і як це розуміти? — на перерві Максим знову стояв біля Романа. Весь клас також не зводив з новоявленого відмінника зацікавлених поглядів.

— Чарлі допоміг, — занадто безтурботно відповів Рома.

— Завтра принесеш до школи все, що потрібно. Будемо викликати Чарлі на великій перерві, — тут Макс обвів поглядом усіх нас. — Всі згодні? Чи не всіх ще ці контрольні дістали?

— Так, так, — закивали та загомоніли всі.

Наступного дня, ледве дочекавшись великої перерви, клас обступив парту Романа. Двері заблокували шваброю, чергових, як не сперечалися, поставили біля дверей, щоб були на сторожі.

— Дурня це все, — почав було Кирило, але, піймавши погляд Макса, замовк, лише знизав плечима і повільно відійшов подаль, демонструючи повну зневагу до процесу.

Роман щось став шепотіти замогильним голосом і розклав колом на парті літері, написані чорним фломастером. У центрі кола він встановив стрілку, яка оберталася навколо своєї вісі.

— Чарлі повинен дати нам знак, що він готовий прийти. До літер не торкайтеся, а то ще Чарлі переселиться тільки в одного з вас, — Завгородній був дуже серйозним. — Тепер всім треба тричі сказати «Чарлі, прийди» і невідривно при цьому дивитися на стрілку.

Ми дружно промовили слова і втупилися у стрілку. Вона була непорушна.

— Фуфло це все! — Назар презирливо всміхнувся і став розкачуватися з п'яти на носок. — Треба було когось сильнішого викликати — криваву Мері або померлого директора школи.

Дівчата перелякано озиралися, в класі було тихо та якось моторошно. Дещо заспокоював гул перерви у коридорах школи. Дехто почав уже вставати, аж раптом потемніло... За мить вікно біля вчительського столу розчахнулося від шаленого пориву вітру. Білі штори, мов руки привидів, потягнулися до заляканих дітей. Стрілка на парті Роми почала обертатися, як скажена, а паперові літери злетіли, мов птиці. Чорна «Ч» миттю наклеїлася на чоло Максимові. На довершення всього блискавка засліпила і майже слідом приголомшив грім.

Ручка дверей класу різко смикалась, у них хтось гучно гримав. 28 пар переляканих очей дивилися на двері.

— Це Чарлі. Він прийшов... — моторошно, але впевнено прошепотів Назар.

В класі здійснювся страшенний вереск. Що відбувалася у коридорі, можна лише здогадуватися. Ольга Іванівна, яка прийшла на свою пару і виявила заперті двері, покликала завуча. Від вереску, який раптом почувся в замкненому класі, вдвох вони аж присіли. Класний журнал і зошити попадали на підлогу з тремтячих рук.

А клас намагався опанувати себе. Максим, відриваючи від себе наляканих Надю і Настю, які лізли йому на шию, відклеїв з чола папірець і хотів щось сказати. Але нова хвиля вереску поглинула його слова — на чолі Максима чітко стояла зловісна «Ч». Усі кинулася від нього, як від чуми, перевертаючи стільці.

У коридорі кількість бажаючих дізнатися причину гвалту побільшала на охоронця, директора, інших вчителів та батьків першачків, що прийшли по своїх дітей. Охоронець з силою тягнув двері, металева швабра почала гнутися. Двері нарешті розчахнулися.

— Що тут коїться? — мабуть, ці слова застрягли у горлі Ольги Іванівни, бо вона тільки рота розкривала.

— Дівчата грози перелякалися, — якомога ввічливіше промовив Максим, але водночас Роман сказав:

— У Макса Чарлі вселився. Тепер нам всім гаплик...

Але, звісно, ці пояснення не влаштували ані класну керівницю, ані директора.

— Який Чарлі? — тремтячим голосом перепитала вчителька, з острахом вдивляючись у всміхненого Максима, який саме у цю мить привів по чолу рукою, і від «Ч» залилася тільки чорна смужка.

— Ураган такий — Чарлі, — швидко пояснив Рома, усвідомивши, що проговорився.

«На допиті» у директора клас нагадував партизанський загін. Ніхто нікого не здав. Школярі з інших класів теж намагалися допитатися про дух Чарлі, але марно. Це була наша таємниця, про яку ми не домовлялися, але яку міцно зберігали. Дивним було інше — оцінки у журналі стали кращими, контрольні 5-А став писати без масових провалів, тому що ми допомагати один одному.

Директор хотів наш клас «розформувати», але не став, бо «вони своїх не здали».

Ми нарешті перемогли 5-Б за показниками успішності і дуже пишалися, почувши у коридорах школи: «Це ж 5-А, вони духів викликали!».

Що думав Максим стосовно Чарлі, ніхто не знав, але навчатися він став набагато краще і лише іноді (ось як сьогодні у Вікі) вимагав дати йому списати. Він залишався таким же забіякою, і майже щотижня директор викликав його до себе.

Грисюк Вікторія

11 років

Волинська область,
Іваничівський район,
с. Жашковичі

КОШЕНЯ У ШКОЛІ

З самого ранку день видався погожим. Сніги вже повністю розтанули, земля добряче просохла. На небі не було жодної кучерявої хмаринки. Тепле сонячне проміння щедро обливало землю. Дерева ще не встигли розпустити свої пишні крони, вони стояли безлисті і не давали тіней. Приємний теплий вітерець ніби піддражнював всіх до веселої гри.

У таку пору не дуже хочеться сидіти в прохолодному класі, розмірковувала я, йдучи вранці до школи, — краще на стадіоні пограти у футбол.

Відволікло мене від думок жалібно «няв», яке пролунало десь із кущів.

Прислухавшись краще, я знову почула:

— Няв! Няв!

— Ти де?

Придивившись уважніше, побачила під кущем калини маленьке кошеня з великими сіро-голубими очима. Кошеня підбігло та потерлося головою об ногу.

— Що маленьке, загубилось?

— Няв, няв, — жалібно заблимали наполохані очі.

— Візьму тебе із собою.

Я взяла кошеня, яке тремтіло від холоду, й напевно було дуже голодне, на руки і сховала у наплічник, у відділення, в якому лежали пластилін та кольорові олівці, тільки залишила невеличку щілину, аби кошеня не задихнулося.

Я йшла дуже повільно та обережно, щоб ненароком не нашкодити своєму новому другу. Згадалась мені бабусина розповідь про те, що коти мають по сім життів. То хто його знає, може воно якраз і сьоме в нього. Так із кошеням я прийшла у свій п'ятий клас.

Обережно зняла наплічник.

— Ти там ще живий? Сиди тихо та не порушуй дисципліну, — звернулась я до свого новоспеченого друга.

Кошеня неквапливо озиралося навколо, і намагалось зрозуміти, куди воно потрапило.

На вигляд — це був маленький жвавий котик. Тільки забарвлення у нього було якесь чудернацьке: чорне, руде та біле. Ясно-коричнева мордочка, темні маленькі гостренькі вушка, гнучке подовжене тіло, кругла голова, вуса й борідка, величезні сіро-голубі, ніби гудзики, очиська, хвостик димчастий, чорненький із рудим кінчиком, на лапках білі панчішки.

Ідилію зруйнував гучний гуркіт біля дверей, в яких з'явився мій однокласник Денис Назарук. Наймолодший у класі та найменший ростом. Дуже енергійний та рухливий. Про таких кажуть: де не посій, там виродиться.

Це що — справжнісіньке кошеня?! — вигукнув Денис так, ніби ніколи живих котів не бачив. Узяв котика на руки і заходився його гладити по голівці. Як не дивно, кошеня виявило до нього довіру і принишкло в його руках.

Тут з'явилися однокласники: Аліна, Максим та Андрій.

Побачивши котика, Андрій запропонував посадити його в свою шапку, щоб кошеня зігрілося, а Аліна заходилася шукати їжу для kota, і побігла в шкільну їдальню.

Всі з цікавістю розглядали маленького пухнастика, кожному хотілося його погладити й з ним погратися. А кошеня бігало за мотузкою, яку Аліна знайшла в класній шафі. Хотіло зловити її.

Дзвінка, звичайно, ніхто із нас не чув і вимовлене з порога Ольгою Юріївною: «Добрий день, діти», — застало всіх зненацька. Всі кинулись, хто куди. Денис і Андрій ловити кошеня. Максим, поспішаючи за парту, зачепився за мотузку, з якою кошеня гралось, і впав під ноги вчительки. Аліна ненароком штовхнула мене, добираючись до свого місця і... перекинула сумку з книжками на підлогу. Кошеня з переляку забилося під шафу і почало голосно нявчати. Хлопці намагались його дістати, та все дарма.

Ольга Юріївна зітхнула й ще раз повторила:

— Добрий день, діти.

— Добрий день, Ольго Юріївно, — тепер ми дружно встали із-за парт і хором відповіли.

— Хто приніс кошеня до класу? — грізно спитала вчителька.

Та всі припинили мовчати, опустивши очі, лише перелякане кошеня час від часу нявчало з-під шафи.

— Що ж, — сказала вчителька, — коли один не хоче признатись, то усі кладіть на стіл щоденники.

Я сиділа, підперши руками підборіддя, — саме так, як сидіти в класі не можна, — і чекала, що буде відбуватися далі. Я добре знала, що коли вчителька таки візьметься за щоденники, то я, звичайно, признаюся, що принесла кошеня, яке знайшла по дорозі, ідучи до школи. Але мені здавалось, що цей момент ще не настав.

Настрій у всіх раптово пропав, і день не здавався вже таким погожим, як зранку.

«Усім здати щоденники!», — повторила Ольга Юріївна.

Однак ніхто не ворухнувся. І тільки я піднялася, витягла із портфеля щоденник, не поспішаючи, підійшла до столу і чесно призналася:

— Ольго Юріївно, вибачте, будь ласка, те кошеня принесла я.

— Воно таке маленьке і пухнасте, — раптом обізвалась Аліна.

— А наше кошеня трьох кольорів: чорного, білого та рудого, а таке трапляється дуже рідко.

Ольга Юріївна вже не сердилась і ніби подобришала. Вона також захотіла побачити щасливе кошеня трьох кольорів, адже таке і справді зустрічається рідко.

Усі гуртом кинулись до шафи, щоб визволити з-під неї бранця, та кошеня не поспішало вилазити. Очі в нього були величезні та перелякані. До всіх воно сичало, вся шерсть наїжилась, ніби це був їжак, а не кіт. Усі спроби витягти його виявились невдачливими.

«Якщо кошеня не хоче йти на контакт, то ми продовжимо наш урок і перевіримо домашнє завдання. Можливо, коли воно заспокоїться, то саме вилізе зі своєї схованки, — сказала Ольга Юріївна. — Воробій, іди до дошки, прочитай та переклади заданий додому текст» .

Максим Воробій не любив уроків англійської мови. Слова англійські для нього були заважкі при написанні чи вимові, незрозумілі часи та купа артиклів, в яких ніяк він не міг дійти толку. Та тільки Максим почав читати домашнє завдання, як кошеня вибігло з-під шафи, перебігло через клас, та під батареєю зловило мишу, яка вже не один день дошкуляла всій школі. Миша вже з тиждень тримала наш клас у напрузі, бо вибігала під час уроків посеред класу і зчиняла серед учнів справжній переполох. А ще, миша глосно шаруділа у шафі чи під нею, відволікаючи усіх від занять. А нещодавно таке витворила — обгризла улюблений вазон нашого класного керівника Оксани Володимирівни.

Кошеня міцно тримало мишу в своїх маленьких зубах і було видно, як у миші калатало серце від страху. Адже вона і не сподівалась на таку зустріч. Усі почали аплодувати і ді-

литися між собою враженнями від побаченого. Ольга Юріївна, отямившись, дозволила випустити кошеня з мишею на вулицю.

Решту уроку ми проговорили про котів. Найбільше такій події радів Максим, бо йому не довелося перекладати незрозумілий текст біля дошки. На перерві новина про кошеня, яке зловило мишу під час уроку, з швидкістю світла облетіла всю школу. Усім відразу захотілось його побачити і погладити. Тепер наш клас був схожим на ігровий майданчик, на якому зібрався натовп дітей.

— Як його звати? — запитав хтось із присутніх.

— Не знаю, — відповіла. — Я його лише сьогодні по дорозі до школи знайшла, і ще не знаю, як його назвати.

— То самі його і назвемо, — запропонував Андрій.

— Мурчиком, — відразу підхопила Аліна.

— Ні, Маркізою, — сказав Максим.

— А може, Мариком, бо він дуже сильно мурчить, — закричав Денис.

Які тільки клички не звучали: і Джульєтта, і Пуся, і Маруся, іще багато інших.

Мені здалось, що це маленька кішка-принцеса, і я схотіла назвати її Діаною.

— А хто ж це — хлопчик чи дівчинка? — запитала раптом Юля. В класі запала тиша, на це запитання відповіді не було ні в кого. Тоді всі дружно вирішили: якщо це дівчинка, то назвемо Діаною, а коли хлопчик, то буде Мурчиком. Узгодивши майбутні клички, усією делегацією ми вирішили піти до вчителя біології. Хто ж, як не він, найкраще за всіх знається на тваринах.

Через декілька хвилин під кабінетом біології юрмилась майже вся школа. Найсміливішим виявився Андрій Ми-

китюк. Набравшись рішучості, він постукав у двері. В кабінет разом із ним зайшов весь натовп. — Добрий день, Віталію Володимировичу! — привітались ми з учителем.

— Добрий день, — неголосно відповів учитель біології, який щось заклопотано записував у зошит. Та коли підняв голову і побачив скільки нас відразу завітало, здивовано поцікавився, що трапилось.

Всі товпилися біля дверей, тримаючись подалі від стола, за яким сидів кремезний чоловік. Усі мовчали і лише переглядалися між собою, та нарешті набравшись сміливості, я вийшла наперед. Тримаючи в руках кошени, ледь чутно промовила: «Ми хотіли б знати, точніше, ви не могли б нам сказати — це хлопчик чи дівчинка?». Мені ледь вистачило духу запитати це у вчителя.

Окуляри у Віталія Володимировича з лоба повільно сповзли на ніс, брови стрибнули аж десь під кучерявий чуб, а очі здається набули форми глобуса, якого ми бачимо на уроці географії. Вчитель повільно піднявся і без жодних запитань взяв на руки кошеня, погладив його: «Ну хто тут у нас?».

«Так, це ж кицюнька, тобто дівчинка», — виголосив сам твердо та розповів нам, що тільки кішки є трьох кольорів, а триколірних хлопчиків у природі не буває.

Із кличкою все стало відразу зрозуміло. Тепер ми нашу кішку кликали Діаною. На великій перерві я принесла їй смаколики з їдальні. Поласувавши ними, кішка згорнулась у клубочок і міцно заснула, мабуть, втомилася, адже день в неї виявився дуже насиченим на пригоди. До закінчення уроків із Діаною ніяких проблем не було, вона солодко спала, згорнувшись у клубок. Ніхто із вчителів не робив нам зауважень, і взагалі день видався гарним. На кожному уроці ми тільки те й робили, що говорили про Діану, і те, як вона вправно зловила мишу, яка не один день тримала в

страху цілу школу. Так непомітно закінчились уроки. Після уроків, коли ми прибирали у класі, до школи прийшов Іван Колошнюк, який жив неподалік. Тут і виявилось, що наша Діана зовсім не Діана, а Мілочка. І Мілка не наша, а їхня домашня улюблениця, яка сьогодні вранці кудись запропастилась. Вони вже шукали її всією сім'єю, всіх сусідів перепитали. Аж хтось із учнів, що повертався зі школи додому, сказав, що в школі з'явилося кошеня, не Мілка звісно, а Діана, але також трьох кольорів — білого, чорного та рудого.

— Мілочка, моя маленька, киць, киць, — покликав кошеня дядько Іван. Ніжно взяв її на руки і пригорнув до себе. Мілка у відповідь почала кумедно загортатись м'якими лапками в його кофтину.

— Я знайшла кішечку під кущем калини, вона була дуже перелякана і жалібно кликала на допомогу, тому і вирішила взяти її із собою, — почала розповідати я дядькові Іванові.

— Дякую тобі, Вікторіє, що ти врятувала нашу Мілочку. Видно, що ти любиш тварин, — сказав дядько Іван. А я аж запишалась такою похвалою.

По черзі брали ми Мілку на руки та пригортали до себе. Скільки суму було в наших очах, коли довелось розлучатись із кошеням.

— Ви усі можете її навідувати, якщо захочете, — сказав дядько Іван, уже стоячи на порозі.

Наступного дня ми всім класом ходили після уроків провідувати нашу Діану, тобто Мілку, і хоч господарі кликали її Мілка, Мілочка та на Діану вона все ж таки відгукнулась також. Мабуть, не забула день, який провела з нами у школі.

Мироненко Микола

12 років

м. Черкаси

ЛІТНЯ КАРТИНА

Прокидаюся вдосвіта. Виходжу з хати. Навколо легкий туман, а сонце тільки-тільки торкає своїми промінчиками товщу хмар. Навіть пташки ще тільки починають перші ранкові пісні, вітаючи новий день. Та що це? Виявляється, я не перший прокинувся! У сусідньому дворі вже порається біля своєї кози тітка Оляна. А за нею й село прокидається, готуючись до нового спекотного дня.

З другом Назаром сидимо в бесідці, рятуючись від задухи, та граємо в шахи. Сонце припікає, і ми розбігаємося по домівках. А квітам діватися нікуди. Вони в'януть, схиляють свої голівки перед нездоланною спекою, наче боячись поворухнутися, щоб зберегти хоч якусь силу. Та що це — вітерець? Ні, це метелик підлітає до квітки, даючи їй надію на прохолоду. Та один необережний порух згання володаря барвистих крил, і він летить, забравши вітерець із собою.

Допомагаю бабусі по хаті, щоб перехитрити спеку. І тільки надвечір можу вийти з дому. Сонце сідає, по всьому небі розпливаються рожеві пір'ясті хмари. Уява вимальовує з них різні образи, а сонце наливається яскравими відтінками червоного й помаранчевого кольорів. Горизонт стає дедалі яскравішим. Дорогою пастух жене втомлених літньою пашею корів. Ось з'являються перші зорі, сповіщаючи прихід ночі. Деся далеко відлунне глухий крик сови. Чути легкий шелест трави, що прокидається від спеки. А цвіркуни завели свою пісню, зустрічаючи ніч. Усі готуються до відпочинку. Сон і тиша. Чи вогні й гамір? Що вибереш ти?

Урсул Данило
10 років
Одеська область,
м. Ананьїв

УРОК ДОБРА

Одного зимового ранку, глянувши у вікно, я побачив за-
сніжене подвір'я. Воно було, наче казкове, безліч сніжинок
виблискувало на сонці.

Після обіду батьки дозволили мені вийти і погратися з
друзями.

— Давайте пограємо у сніжки, — запропонував Петрик.

— Ні, давайте покатаємося на санчатах, — сказав Дми-
трик.

— А давайте зліпимо сніговика! — запропонував я.

— Мені дуже хочеться зробити сніговика, — мовила Ма-
ринка. Хлопці закричали, що сніговик — це нудно. А ми з
Маринкою вирішили зайнятися сніговиком. Дмитрик із
Петриком почали гратися у сніжки. При цьому хлопці весь
час кидали сніжками у нас. Та ми не зважали на них, робили
свою справу. Сніг дуже добре ліпився і ми швидко зробили
три кульки для нашого сніговика. Сніговик вийшов чудовий,
я навіть надів на нього свій шалик. На нас дивилися великі
круглі очі, що наче кліпали нам, морквяний ніс і добра по-
смішка. Обтрушуючи рукавички від снігу, Маринка сказала:

— Тепер наш сніговик буде прикрашати двір.

— Чому ваш сніговик буде прикрашати наш двір? Ми
також зробимо свого сніговика, і він буде прикрашати весь
двір, — сказав сердито Дмитрик.

— Ну й робить, — відповіла Маринка. І хлопці почали лі-
пити сніговика. Дмитрик скатав таку велику кулю, що й не
зміг підняти. Я вирішив йому допомогти, та він образливо
сказав:

- Відійди, слабак!
- Я, згадавши, як вчив мене батько, відповів йому:
- Щоб допомогти іншій людині, не обов'язково бути сильним, досить бути добрим.

У Дмитрика і Петрика вийшов досить гарний сніговик, але трохи сумний. Та от ми всі дуже замерзли і вирішили розійтися по домівках... Коли вранці я визирнув із вікна, то дуже здивувався! Наш сніговик і сніговик хлопців стояли поруч і немовби обіймалися. Своїми обіймами вони показували нам, людям, як добре мати друзів і не сваритися. Навіть сніговики знайшли спільну мову, що нам людям не завжди вдається. Я постараюсь завжди брати приклад із сніговиків.

Федоренчик Ангеліна
13 років
Житомирська область,
м. Коростень

Я ТОЧНО ЗНАЮ, ЩО ДЛЯ ЩАСТЯ БАГАТО НЕ ПОТРІБНО...

Знаєте, буває стільки всього хочеться написати про світ, про себе, про людей, стільки неказаних думок у голові, а ручка ніяк не втомлюється і пише, пише... Чорнила лягають на папір рівними або «стрибаючими» рядками. Буває, що уже не потрібно підбирати рими і «перекручувати» слова під ритм, бо вони стають тобі невіддільними і наче створюють окремий загадковий світ.

І ось я знову й знову схиляюсь над зошитом і старанно, ледь посміхаючись і прикусивши нижню губу, виводжу рядки:

І знову я від себе відриваюсь,
Листком відірваним лечу у вись.

І знову я об себе спотикаюсь,
Підводячись так само, як колись.

І знову я спочатку починаюсь,
З світанками з'являючись на світ.
Словами перекопуюсь і каюсь
За цю любов і ризик, і політ.

Хто — я? Ангеліна. Просто Ангеліна. Ось уже майже восьмикласниця. Трохи лінива. Трохи працьовита. І безкінечно романтична. «Скромна відмінниця», як мене називають. Хоч учитися їй не люблю, а з усіх уроків мені подобається лише українська література. Ще часто відвідую бібліотеку, бо від електронних книг очі дуже втомлюються. І (так-так, я існую) я, напевно, єдина людина в світі, яка до втрати свідомості боїться комп'ютерної залежності, тому сидить винятково лише на літературних сайтах.

У моїй голові роїться так багато думок, але є декілька питань, які постійно не дають мені спокою: чому багато хто вважає себе нещасним? Як стати щасливою? У чому сенс життя? От взяти хоча б перше...

Іноді дивлюсь на людей і всі вони такі серйозні, відповідальні, обговорюють дуже важливі теми: «Ой, знову голова болить, а стільки всього треба зробити...», — і починають перераховувати цілу купу справ. Ну, добре — дорослі, у них там іще такі складні проблеми, що аж ніяк не можна чомусь радіти. Але ще більше сміюсь, коли чую щось подібне від однолітків: «Ох, ні на що часу не вистачає: і до Сашки треба, і до Таньки треба, і уроки робити, і сторінку в соцмережі оновити, і спільноту іще створила... Нічого не встигаю. А тут іще мама!..». Нудна ця буденність. І, зазвичай, ніхто не помічає, як невідкладні справи забирають у

нас дорогоцінний час, час просто для того, щоб зупинитись і подумати: «Стоп! А куди я йду? А для чого це?». Час, щоб згадати про те, що нам дійсно потрібно, про тих, хто нам дійсно потрібний. Час, щоб робити те, що нам хочеться.

Для того, щоб бути щасливим багато не потрібно: просто діти повинні лишатися дітьми, а дорослі мати у своїй душі затишний куточок дитинства і вміти прислухатися до себе. Хіба ж це так багато? Ми всі хочемо бути щасливими. «Але ж хотіти і бути — це не одне і те ж, правда?», — часто звертаюсь до самої себе. Нещасним завжди легше: і обов'язків менше, і з проханнями рідше дістають (ну що з нього візьмеш? Нещасний же! Не плаче — і то добре.) А щасливого, хто пожаліє?

Зараз канікули. Відпочинок, звісно, йде на користь. Але хоч на дворі літо — тепла довгоочікувана пора, все частіше помічаю, що навколо всі якісь чи напружені, чи роздрантовані. Іду по вулиці і точно хто-небудь з-під лоба зиркне, мовляв: «Чого вилупилась, що, інших нема?». Або десь там огрядна тітонька з сигаретою між пальцями надриваючись кричить у телефонну трубку ледь не на всю округу, намагаючись якомога образливіше облаяти свого співрозмовника, який, певно, уже збирається скасувати виклик. Дивлюсь і моя посмішка, старанно розтягнена до вух, непомітно починає зісковзувати з обличчя і вдається її втримати лише завдяки своїй сталевій силі волі. А он дві подружки сваряться. Негатив, негатив... Повсюди щось погане. І як же тут не згубитися?

Але одного разу піднімаю очі, а назустріч іде чоловік із маленьким хлопчиком, мабуть, тато з сином. Вони сміються і розмовляють, та так голосно, і зовсім не звертають увагу на інших. А люди здивовано дивляться і озираються на них. Усміхаюся і ловлю у відповідь дві відкриті сонячні усмішки. «Які вони дивні, — пролітає в голові. — А якби таких було більше?».

І раптом мені на думку спадає провести «експеримент». Ха! Нехай собі всі кидають на мене байдужі або непривітні погляди, а я... буду нести їм назустріч усмішку!

Відповідали мало не всі. В основному, несміливими і зніченими усмішками, при цьому було видно, що люди стараються і ніяк не можуть згадати, де ми бачились і чи взагалі знайомі (у нас просто якось не прийнято посміхатися чужим). Декілька людей навіть пробелькотіли якісь привітання. І лише двоє чи троє пройшли сухо проігнорувавши. Справжнє диво!

Заходжу в магазин, купую морозиво. Дивлюсь на продавця — жінку років тридцяти і посміхаюсь їй. Вона, нічого не розуміючи, декілька секунд дивиться розгублено і серйозно, наче от-от скаже: «Чого либишся? Раденька, що дуренька?». Але тут помічаю, як правий куточок її уст сіпнувся, мов його хто за ниточку вверх потягнув, а потім лівий. Вона всіма силами намагається втримати суворий вираз обличчя, але їй не вдається і губи розпливаються в м'якій посмішці, лице стає все добрішим, а тон голосу лагіднішає. Люди, що позаду, навіть на бачать цієї зміни настрою, загальної атмосфери.

Виходжу задоволена і щаслива. Так, саме щаслива. Як же мало потрібно для щастя!.. Правильно співається в дитячій пісеньці: «Поділися посмішкою своєю, і вона до тебе ще не раз вернеться». Примружено дивлюсь на сонце і знову й знову усміхаюсь перехожим. Як чудово бути не такою, як інші!..

Ну ось такий вдалий дослід.

Але поганого завжди лишається дуже багато. Наприклад, я завжди затамовую на мить подих, коли десь із гучним виттям пролітає машина «Швидкої допомоги». Вона мчить, мабуть, з єдиною надією: «Чи встигне?». Як же далеко отой

«хтось», якому потрібна допомога. Люди десь ідуть по тротуару, буденно піднімають погляд, на хвилинку відриваючись від своїх проблем, і відразу ж опускають його в землю або на телефон. Нам байдуже, ми ж ніколи не бачили того «когось». А якщо припустити, що «Швидка» мчить до нашого друга або подруги? А якщо до людини, яку ми годину чи день назад залишили, образивши? А якщо до когось із наших рідних? Адже звідки ми можемо знати, що нас і нашу сім'ю завжди будуть обходити всі громи і блискавки?

От я, здається, про себе й розповіла. Впевнена, мої думки і вчинки говорять про мене красномовніше, ніж будь які слова.

А далі? А далі я все так само старанно, ледь посміхаючись і прикусивши нижню губу, буду виводити рівні або «стрибаючі» рядки.

І точно знатиму, для щастя багато не потрібно.

Переможець номінації
у віковій категорії 14-18 років

Бондаренко Дарина

14 років

Черкаська область, м. Кам'янка

Я вдячна Богу за своє життя!
За всі винагороди і за втрати,
За те, що є, й за те, чого нема,
За те, що маю і не можу мати.

За власну долю — солодко-гірку,
За всі свої польоти і падіння,
За щирість душ людей не гомінку,
За непохитність світлої надії.

За те, що можу бачити себе
У оченятах щирої людини.
За тих усіх, що серце береже,
За тих, кого люблю й кого любила.

За те, що друзі — віддані мені,
За те, що моя мама ще зі мною,
За кожна мить, відведена в житті,
За всі хвилини радості і болю.

Хай доля в мене — солодко-гірка,
Але душа до радості відкрита.
Я вдячна Богу за своє життя!
За те, що є заради кого жити!

МАЛЕНЬКА

Я вірю у веселку і у фей!
Я вірю, що казки лише щасливі!
Я вірю, що живе іще Орфей!
Я вірю, що думки завжди правдиві!
Я вірю, що життя, як сон, прекрасне!
Я вірю, що воно велике диво!
Я вірю, що найкращі мрії — власні,
Повір і ти! І житимеш щасливо!

ДЯКУЮ

Я дякую небу за лагідний вечір,
А сонцю — за сповнений барвами день,
Весні, що розправила вітрові плечі,
Птахам — за розмай щиросердних пісень.
Я дякую долі, що бачу рідних,
Сумую й радію, синицю ловлю.
Оточена друзями, вірю у диво,
Зітхаю і мрію, боюсь і люблю.
І хочеться крикнути дзвінко й нестримно:
«Спасибі, небо, що я живу!».

СЕРЦЕ

Проходить день, минає ніч.
І так тривожно серце б'ється.
Спадає дощ чи засипає сніг,
А серце сумно тремом озоветься.
Ловлю промінчик сонячний рукою.
Тріпоче серце, мов мале пташа.

Летять хмарки — сонцеблакить дугою,
Тріпоче серце... і тремтить душа.
Тріпоче через сонце і красу.
Тріпоче, мов не сповнене бажання.
Тріпоче ніжно, щемно і болить,
Бо в ньому поселилося кохання!

Василенко Анастасія
14 років
Сумська область,
с. Басівка

Неначе метелик, вилетіла невеличка світлина із сімейного фотоальбому. Чорнявеньке хлоп'я рочків півтора у довгій сорочечці усміхається, тягне вперед рученята. Хто це? На звороті чорнилом написано: «Мій любимий синок Коля». Коля — це мій дідусь. Швиденько біжу до нього:

— Дідусю, це Ви? Ой і смішнющий же, малий який!

Дід бере згрубілими пальцями фотографію, уважно дивиться:

— Це не просто пам'ять про дитинство. Коли мій батько, а твій прадід Іван ішов у 1943 році через село, звичайно ж, зайшов до рідної хати. Не бачив він мене із самого початку війни, а тут уже он який козак виріс! Не у пелюшках, у сорочці вже! Не міг натішитися синочком... Недовго, правда, гостював, далі пішов Україну визволяти. На пам'ять про сина взяв невелику фотографію, яку зробив фронтовий кореспондент, поклав у кишеню гімнастерки біля серця...

Чого тільки не довелося пережити моєму батькові! Найгіршим випробуванням був полон: закинули їх кудись на острови серед боліт: не втечеш нікуди, бо втопишся, навіть не стеріг їх ніхто. І їсти не давали — що знайдуть, те і їхне. Ремені виварювали, чоботи, ягоди, кору їли, якихось

жучків ловили... Там і на туберкульоз захворів... Прабабусі твоїй навіть похоронка прийшла, але циганка нагадала, що прийде Іван живий, та довго не житиме.

Через два роки після закінчення війни повернувся батько додому. Худий-худий, кашляв усе, за груди хапався, а через три роки зовсім зліг. Лікарі казали, що серце сильне у нього, а легені майже зовсім пропали. Мені було 10 років, коли помер батько. Покликав мене перед смертю:

— Дивись, Колю, не ображай матір, ти ж тепер мужик у хаті. Сльози котились по запалих неголених батькових щоках. У кишени гімнастерки, яка довго лежала у материній скрині, знайшлася загорнута у поруділий папір моя дитяча фотографія, яку батько проніс через бої, полон. Оце вона і є...

Ще і ще раз вдивляюся в усміхнене личко маленького хлопчика Колі. Мій дідусь не зазнав батьківської ласки, поради. Як це, стати дорослим у 10 років?..

Іскова Валерія

14 років

**Миколаївська область,
смт Березнегувате**

РІДНІЙ МАТУСІ

Я люблю свою матусю

В неї руки золоті.

Очі в неї наймиліші

І слова такі прості.

Я люблю, коли говорить:

«На добраніч», «Добрий ранок».

І коли спіткає горе –

Ліпшим другом мені стане.

А, буває, захворієм –

Вона ліки нам приносить.
Дивлячись у небо синє,
Про здоров'я в Бога просить.
А коли моїй матусі
Зле бува або сумує.
То я також не барюся —
Підійду і поцілую.

Маргіна Дарія
15 років

**Тернопільська область,
м. Кременець**

В свої п'ятнадцять я навчаюсь жити,
Сміятись, цінувати та любити.
Всі кажуть: «Рано, ти ж іще мала!»,
Та ви скажіть мені, коли прийде пора?
Я маю власну думку!
Я людина!
Можливо, не така, як ви усі...
Але люблю я жити!
Я щаслива!
Звичайно, не така, як ви усі...
Ви вічно скаржитесь, що все у вас жахливо,
Що все дарма,
Життя вам всім набридло.
Та ви скажіть, від кого це залежить?
Від вас чи ваших дивних стверджень?
Життя не має правил, зрозумійте,
Воно просте, як два на два.
Навчіться цінувати те, що прийде,
Та відпустить, коли прийде пора.

ТАК, Я ЛЮБЛЮ УКРАЇНУ!

Ми вважаємо, що у цьому розділі будь-які рамки зайві. Так. Ми її любимо! І для кожного з нас є щось своє сильне та тендітне, те, що викликає радість та надію, і те, що є і залишиться драматичним, сумним у нашій любові до України. Вона у всіх на вустах. Але для нас — завжди у серці...

**Переможець номінації
у віковій категорії 11-13 років**

Кобець Діана

13 років

Хмельницька область,

Полонський район,

смт Понінка

ПОВЕРНИСЬ ЖИВИМ

Плаче Україна
У вогні війни,
В тяжких муках гинуть
Доньки та сини.
Їм би милуватись
На земну красу,
Вийти на світанку
Босими в росу.
Їм би заслухатись
Співом пташечок,
Їм би колисати
Своїх діточок.
Та ідуть за обрій
В тихе забуття,
Бо за рідну землю

Віддають життя.
Налетіли хмари,
Принесли грозу...
Нишком витирає
Матінка сльозу.
Пальці мнуть хустину,
Біль та сум в очах:
«Як ти там, дитино?»,
Серце крає страх.
Розкололось небо
Та ударив грім:
«Бережися, синку,
Повернись живим».
Та настане тиша.
Дуже скоро, вір,
На Україні нашій
запанує мир.
Травами розквітне
Спалена земля,
І заколосяться
Міннії поля.
Зашепоче вітер,
Розігнавши дим,
Вкриються долини
Лісом молодим.
Журавлі з піснями
Підіймуться ввись...
Тільки ти до мами,
Синку, повернись!

Юрик Ростислав
12 років
Черкаська область,
м. Кам'янка

ДИВНИЙ ПТАХ З МОГО СНУ

Мене давно тривожить те, що відбувається в моїй Україні. Я не можу віднайти відповідь на питання, яке не дає спокою моєму серцю: «Чому гинуть ні в чому не винні люди?» Але якось дивний птах з мого сну розповів, що діється там, на Сході нашої країни.

Однієї ночі у мій спокійний сон увірвався дивний птах. Він кружляв навколо, мені здалося, що хоче щось розповісти.

Та ось раптом птах сів мені на плече. Я ніколи не бачив такого птаха! У нього були блакитні очі, а погляд притягував до себе сумливою ніжністю. На мить мені здалося, що цей птах нагадує когось, та кого саме, ніяк не міг здогадатися. Він причаївся на плечі, а волошкові очі випромінювали печаль і смуток. Аж раптом моє серце забилося сильніше, а в очах птаха з'явилися сльози.

— «Боже! — невже це він?», — і птах просто кивнув головою.

Так, це був хоробрий хлопець із сусіднього села, який навесні добровольцем поїхав на Донбас. Йому щойно виповнилось вісімнадцять. Високий, статний, темноволосий хлопчина з блакитними, ніби польовими волошками, очима, який змінив своє звичне і безтурботне життя на кулемет та берці. Це той доброволець Сашко, про якого ми сьогодні говорили у школі. Хлопець, який ціною свого життя врятував побратимів поруч з Іловайськом.

Птах мовчав, нічого не говорив, а я подумки запитав: «Як воно було, страшно?» У відповідь — тиша. Птах глянув на

мене, а потім підвів голову в небо. Зоряне небо змінилося, на мить навіть здалося, що я потрапив туди, де свої останні хвилини провів Сашко. Побачивши, зрозумів усе — це не кіно, не фантастика, це дійсність, якою живуть сотні тисяч солдат, які боронять нашу землю. Таких як Сашко там багато, вони справжні патріоти.

Я поглянув на птаха і подумки запитав: «Що можу зробити для тебе?», а в його небесних очах прочитав: «Молись за мою душу, а ще живи повноцінним життям, а я щовесни буду розквітати підсніжником біля твого вікна».

Говорили, що Сашко міг стати чудовим програмістом, та події, які відбуваються в нашій країні, змінили його плани назавжди. Стояти осторонь, чи боротись заради світлого і чистого неба... Він не вагався ні хвилини, рятуючи побратимів, наклав своїм тілом гранату. Він більше за все любив квітучу Україну і мріяв про те, щоб колись його діти зростатимуть на цій землі. Щасливій і вільній землі, де соловей в гаю наспівує чарівну мелодію, де п'янить запах чебрецю і м'яти, де той батьківський поріг, з якого щодня виглядає додому свого синьоокого сина — птаха ненька.

Я не встиг сказати нічого, птах зник, як зник і мій сон. Але я чекаю весну і того підсніжника, що разом із пробудженням природи принесе мені надію на світле майбутнє мирної України. Сашка немає, та пам'ять про нього житиме в наших серцях вічно.

Філь Максим
12 років
Запорізька область,
сміт Веселе

КАЗКА-ПІСНЯ ДІДУСЯ ОЛЕСЯ

Оповідання з обрамленням

Був пишний літній теплий вечір. Старий Олесь сидів у своїй пасіці коло куреня зі своїм онуком.

— Розкажи казочку, дідусю, — попросив маленький онук Максимко.

— Ну, сідай, хлопче, та слухай уважно: сьогодні казка буде непростюю, — розпочав дідусь свою оповідь.

Ще за сивої давнини, а коли саме, я вже й не пам'ятаю, існувала райська країна. То був світ сивої, мов жито, історії, а також барвінкової юності, світ трагедійного епосу, поетичного відродження, світ героїчних діянь та глибинної краси. І правила у тій країні королева — гарна, ніжна, щедра жінка, на ім'я Україна. Ні на мить не полишали правительку два її сини: Схід і Захід. Хлопці разом із матір'ю керували країною, дбали про її мешканців, а також завжди були нерозлучними, бо впродовж віків стояли пліч-о-пліч проти всіх негараздів. Україна-ненька ніжно і трепетно любила своїх синів, пестила їх у срібних росах, гойдала у райській колісці, наповнювала барвами квітучих лук. У її володіннях сяло ясне сонечко, повівав лагідний вітерець, звідусіль лунала музика та співи. Мешканці країни були найщасливішими людьми у всьому світі!

Раптом дідусь замовк...

— Що, що сталося далі? — переймався хлопчик.

Але недовго в країні продовжувалося свято, — вів далі старенький. — Одного разу прийшла до них біда: на їхні

володіння зазіхнуло плем'я варварів, які були грубими та жорстокими. Найбільше постраждав народ, яким правив Схід. Нещасні люди гинули від рук ворогів, а Лихо, ватажок злочинців, лише плескав у долоні, радіючи тому жахіттю, яке настало у володіннях королеви України.

Одного дня Злий Володар зібрав всіх своїх підлеглих і сказав: «Не подобається мені ні Україна, ні її синочок Схід. Друзі, пропоную знищити все це! Хай землю обійме морок, зникне весела музика, співуча калинова мова! Хай панує темрява і недбалість!». Найстрашнішим було те, що у відповідь Лихо почув схвалення...

І почалось... Схід опинився у сирій темній в'язниці, людям не дозволяли читати і писати, їх висміювали, вивозили за кордон із рідної землі, залишаючи

напризволяще. Лихо навіть видав указ, де писав, що ніколи не було й не буде української мови, бо це «наречіє». Колись щасливі піддані королеви тепер виглядали змореними та змученими, а їхній новий «володар» радів... На коліна хотіли чужинці поставити Україну, але завдяки підтримці меншого сина Заходу змогла втриматись на ногах. Боролась до останнього, жертвуючи усім, що мала...

— Дідусю, не мовчи, не мовчи!!!

— Тяжко, дуже тяжко говорити про такі страшні речі, онуче. Захід не міг більше дивитися на страждання Матері, жити без свого рідного брата, тому вирішив звернутися за допомогою до своїх тіток – старших материних сестер. Він благав про допомогу Польщу, Німеччину, Францію, Бельгію, Великобританію, а також інших королів, які входили до єдиної великої родини, — Європейського Союзу. Підтримали вони Захід і подалися в дорогу. Тяжкі випробування чекали на них, бо підданці Сходу вже звикли до тягара заборон і знущань, а тому не вірили, що прийшла

довгоочікувана допомога... Викликали вони Лихо на серйозну розмову. Він лише опирався. Казав, що і воїни то не його, і сам він тут ні до чого.

А коли мова зайшла про міжнародні домовленості, Володар злякався, став маленьким, непомітним.

— А що було далі?

— А далі настало прозріння... Заговорили, заспівали від щастя люди, взялись за руки, а з уст полилася чарівна українська пісня. Стали радіти мешканці, а разом з ними і зморений Схід, який, нарешті, повернувся на волю, і щасливий Захід, і їхня ненька Україна. Засяло в ту мить знову лагідне сонце, зацвіли вишневі сади, а в блакитному небі з'явилася веселка. Знову заколосилася добірна пшениця, зашуміли чисті річки та потічки, загули заводи і фабрики. Країна відновилась! І в унісон застукотіли мільйони сердець вірних українців, ніби промовляючи: «Я люблю тебе, рідна Україно!». Ще мільйони сердець різко підхопили: «Я люблю тебе, родная Украина!». Це биття сердець подарувало надію на краще майбутнє, адже злилось у велику любов до рідної землі, яка потребує нашої підтримки та допомоги. Одна людина нічого не варта — «один у полі не воїн». Але коли існує безліч однодумців, живе й надія...

— Здається, я зрозумів, дідусю, — прошепотів стурбовано Максимко.

— Це зовсім не казка! Це правда про нашу святую Україну, рідний край, подарований нам Всевишнім! Це мальовничий куточок, який не всі бережуть, над яким знущаються. І від того меркне краса нашої неньки, бо мужньо долає вона найважчі випробування. Знову її роздирають на шматки! І знову не разом Схід і Захід! А люди повинні ж єднатися?! — мало не кричав хлопчик.

— Я радий, що ти зрозумів це саме зараз, – загадково посміхнувся старий Олесь, ніби знав трохи більше, ніж всі інші люди.

Вже сонце зайшло, вже ніби дрімота розлилась над густим садом, а дід з онуком все гомоніли... Бджоли гули, наче дзвеніла гучними струнами кобза, пригравуючи до пісні-казки дідуся Олеся.

А, може, так воно й було...

Конєва Валерія

12 років

Харківська область,

м. Балаклія

Я ЛЮБЛЮ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ

Я люблю свій рідний край,
Синю річку зелен-гай,
Жовте поле колосисте,
Ясне сонце, небо чисте.

Люблю хліба звичний смак,
Як цвіте червоний мак,
Запах квітів польових,
Друзів старих та нових.

Люблю теплий літній дощ,
І як пахне свіжий борщ.
Краще місце не знайти,
Знаємо це я і ти!

Кучеренко Валерія
11 років
м. Запоріжжя

МОЯ МАТИ МЕНЕ ВЧИЛА

Моя мати мене вчила
Рідній нашій мові,
З вуст її солодких лине
Слів оцих вимова.
Моя мати мені каже:
«Мова солов'їна,
Така чиста і прозора,
Рідна, добра й щира.
Вона летіть, наче води,
Кришталем в струмочку.
Треба вчити нашу мову,
Моя мила дочко!».

Ковальчук Олеся
13 років
Львівська область,
Кам'янка-Бузький район,
с. Дідилів

МИ – УКРАЇНЦІ

Україна плаче, дивлячись на світ,
Бійці щодня вмирають у бою.
І кожен з них — її дитина, що не побачить вже свою сім'ю.
Ми — українці, тут наше коріння, тут перше слово
прозвучало «МАТИ».
Ми Українці й свою рідну Україну повік не будемо покидати.

Ой за рідну Україну, та й полягли хлопці,
важке і болісне з ними прощання.
Ми — українці, зраним серцем у Бога просимо єднання.
Україна плаче, дивлячись на світ — о, Боже,
дай нам кращу долю.
Ми українці — сильний, дужий рід, ми — українці.
Дай нам, Боже, волю.

Тимчик Антон
11 років
Черкаська область,
м. Драбів

ПРИСЛУХАЙСЯ... ТИ ЧУЄШ ШЕПІТ ТРАВ?

Прислухайся ... Ти чуєш шепіт трав,
Що хвилями колишуть степ казковий?
І ніжний трепет листя пролунав
Понад лісами в тиші загадковій.
Ти чуєш, як щебече соловей
І як курличуть журавлі у небі?
І навіть тиша запашних ночей
Ти розумієш, що вона для тебе?
Поглянь на синє небо угорі,
На золотисті колоски пшениці
На глибину і на блакить морів
На найчистішу воду у криниці.
Відчуй, як пахнуть квіти навесні,
Верба й калина — це твоя країна.
І як плодами наливаються сади рясні —
Це все тобі, бо ти її дитина.

Радій, що ти живеш на цій землі,
Люби і бережи свою країну!
Серед усіх країн, усіх світів
Немає кращої, ніж наша Україна!

Шугніло Ілля
11 років

**Волинська область,
Ковельський район,
с. Козлиничі**

БОРОТЬБА ЗА БАТЬКІВЩИНУ

Жив на світі один дуже хитрий двоголовий птах. Усе своєї землі йому було мало. Він ласо поглядав на чужі землі. І на цей раз він підмітив дуже красиву гору. Там ніколи не заходило сонце, і тому вона здавалась золотою. На тій горі завжди було весело. Звідти лунала музика і пісні. Довкола гори цвіли квіти. Це дуже дратувало хижого птаха, він вважав, що найсильніший на цьому світі.

Покликав птах на допомогу величезного яструба, пообіцяв йому багато золота і скарбів із золотої гори. Яструб погодився і скликав цілу зграю яструбів. «Ми ідемо війною на золоту гору. Коли її завоюємо, половину багатства буде нашого», — сказав яструб.

Випадково почула це сорока і понесла погану звістку на золоту гору. Вислухали птахи на золотій горі сороку і почали думати, як їм захистити свою землю.

— Ми підемо! — закричали сови. — Двоголовий птах наших дітей поїв.

— І ми підемо! — закричали солов'ї. — Він також наш ворог, бо знищив наших побратимів.

Тут і голуби злетілися:

— Це наша рідна гора і ми також її будемо захищати.

Вистроїлось військо з усіх чотирьох боків гори. Хижий птах зі своїм чорним військом почали підніматись на гору. Сонце сліпило очі, тож він і не помітив, що з усіх боків стояла охорона. Першими кинулись сови, почали здирати пір'я з яструбів. З іншого боку голуби піднімались угору і падали на яструбів, що аж ті почали котитись з гори. А солов'ї так завзято тьохкали, що аж сили прибавлялись у війська. Обсіли солов'ї хижого птаха і так тьохкали йому у вуха, що з переляку він покотився вниз і поламав свої могутні крила. Злякалась ворожа зграя, і почала тікати. Лише один яструб не встиг спуститися з гори і низько опустив голову. Хотіли його скинути з гори, але найстарша мудра сова промовила:

— Відпустіть, вдома у нього маленькі діти. Хай навчає їх добра, бо на землі всім, хто творить добро, є місце.

Усміхнулось сонце і підняло до неба жовтогогаряче проміння, і ніби сказало: «На світі повинен бути тільки мир».

Гавран Юлія

12 років

Івано-Франківська область,

Галицький район,

с. Маріямпіль

ЛЮБЛЮ Я ЩИРО УКРАЇНУ

Люблю всім серцем рідний край,
Зелене поле, річку, гай,
Над річкою вербу й калину,
Люблю я щиро Україну!

Люблю я ниву колосисту
І синь волошок польових,
Люблю безмежно небо чисте
Хмарок-мережок золотих.

Люблю я літечко ласкаве
І запах лісових суниць,
І поле соняхів яскраве,
Джерельну воду із криниць.

Люблю босоніж я пробігтись
По теплій вранішній росі.
Та Богу щиро помолитись,
Що я живу в такій красі!

Литвин Юлія
12 років
Полтавська область,
м. Горішні Плавні

ЛЮБЛЮ УКРАЇНУ

Люблю Україну за степ і діброву,
За наймилозвучнішу рідную мову,
За віру, що дав «Заповіт» Кобзаря,
За славний Дніпро і безмежні моря,
За гори високі, за співи пташині,
Все любе для мене на Батьківщині.
Я дякую, Боже, тобі за країну,
За незалежну мою Україну:
За небо блакитне і хлібні поля,
За все, бо це батьківська рідна земля!

Переможець номінації
у віковій категорії 14-18 років

Чернишов Андрій

14 років

Сумська область, м. Глухів

ДОНЬКА ЛЕЛЕКИ І КАЛИНИ, НАЙКРАЩА В СВІТІ УКРАЇНА

Казка

Я люблю родину,
Край свій барвінковий,
Наймилішу в світі неньку-Україну.
Сонечко всміхається,
Сипле промінцями,
Огортає рідний Глухів
Теплими руками.
Ось волошки, соняшник,
Верби і калина,
Золота пшениця,
Вільна Україна!
Я вірші складаю,
Бо душа радіє,
Що я народився
В найкращій країні!

Було це дуже давно, коли ще звірі, рослини, річки, сонце й вітер уміли розмовляти. Біля невеличкої річечки жили Лелека з Калиною. Одного разу полетів Лелека на полювання й приніс додому якийсь незвичайно великий пакунок. Калина, розгорнувши його, зазмерла від здивування. З пакунка на неї дивилася маленька, гарненька, чорноока дівчинка. Лелека розповів, що знайшов її на великому

соняшнику і що вона, напевно, упала з неба. Калині дуже сподобалася ця дитинка. Вона дала їй ім'я Україна й полюбила, як рідну донечку.

Україночка росла дуже привітною й щирою. Калину звала матусенькою, а Лелеку — татусем. Річечка була їй найкращою подружкою, товаришувала дівчинка з усіма рослинами й тваринами, оберігала й допомагала слабким.

Дівчинка мала добре чуйне серце й незвичайну вроду. Вона говорила, що густе чорне волосся та гарні брови дісталися їй від тата Лелеки, а червоний рум'янець на прекрасному обличчі та коралові вуста — від матусі Калини. Одного дня до їхньої оселі прилетіла Сорока й принесла Україні запрошення на конкурс «Міс Всесвіт», що проводить сам Господь на Святих Небесах. Калина і Лелека зрозуміли, що колись дівчинка дійсно впала з неба.

Господь створив багато країн-дітей, розселив їх по світу, а тепер хоче побачити, хто ж із них найкращий. Україні дуже хотілося поїхати на свято, та за умовами конкурсу вона мала одягти гарну сукню й приготувати найулюбленішу та найсмачнішу страву. А жили вони з батьками дуже скромно, зате дружно. Калина заспокоїла донечку й порадила звернутися спочатку до Льону. Україночка прийшла до синьоокого й розповіла йому про свій смуток. Льон-довгунець із радістю погодився допомогти, і через хвилину дівчина тримала в руках великий шматок лляного полотна. Її друзі Сонечко, Річка і Вітер вибілили полотно так, що воно стало сліпучо-білим. Господині Ластівки за один день зшили з нього неймовірно красиву сукню. Калина вишила на ній червоні хрестики, а Лелека — чорні. Сукня-вишиванка була не тільки прекрасною, вона слугувала оберегом для України, символізувала чистоту почуттів, глибину безмежної любові до всіх, хто не черствіє душою. Вбрання готове.

Та яку ж страву приготувати? Річечка принесла водиці, тітонька Пшениця — найкращого борошна, Синички та Горобці назбирали вишень, суниць і малини, а Корівонька зробила сиру. Усі разом вони дружно ліпили вареники, коли раптом хтось постукав у двері. Україна відчинила й засяяла від щастя. На порозі виблискували нові червоні чобітки — подарунок від дідуся Місяця.

Зранку дівчина вмилася росою, вплела червону стрічку в розкішну чорну косу, прикрасила голову віночком з польових квітів, одягла вишиванку, чобітки — і ось вона, красуня! Батьки, благословляючи в дорогу, милувалися своєю дитиною та наказували бути чемною і порядною. Проводжали її Жито й Пшениця, Верби й Тополі, Барвінок і Чорнобривці.

На конкурс з'їхалося дуже багато дівчат-країн: Італія, Іспанія, Росія, Білорусь, Англія, Литва, Швеція. Усі вони були гарні й розкішні. Та коли до зали ввійшла Україна, у декого навіть подих перехопило. І журі, й учасники були вражені її природною вродою, добротою її очей, щирістю душі. Українські варенички сподобалися всім без винятку, а особливо — Господу!

В останньому конкурсі треба було показати свої таланти, й Україна заспівала. Її голос дзвенів, як весняний струмок, лився, як солов'їна пісня, половів, як достигле жито влітку, зігрівав, наче сонячне проміння, осявав місячним сяйвом і стелився барвінком у душах слухачів. Господь повідомив, що всі дівчата-країни гарні, він дуже задоволений ними. Та переможницею конкурсу «Міс Всесвіт», безумовно, стає Україна. І в нагороду вона отримає талановитих, розумних, сильних, щирих і щедрих дітей, які пишатимуться нею й прославлятимуть її в усьому світі повік-віки!

Бірзул Денис
15 років
м. Кропивницький

ВОЛЯ, ЩО ДОЛАЄ ЧАС

Звичайні чоботи замінимо на берці,
І пофарбуєм шаровари в камуфляж.
Але незмінно пломенить у серці
Козацька воля, що долає час.
Замість мушкетів — взяли автомати,
А шаблі нам замінять штик-ножі.
Для тої все, яку так покохав ти,
Для тої, яку носиш у душі.
Замість гармати — в поле їдуть танки,
За нами підриваючи мости.
Раніше предки штурмували замки,
А зараз — ми штурмуєм блокпости.
Ми не в кафтанах, в нас тепер бушлати.
Не сорочки ми, а тельняги одягли,
Але ту міць, яку в бою плекав ти,
Відвагу й честь — нам козаки дали.
Ніхто вже і не скаче полем верхи,
Бо є військові «хамери» у нас.
Та все одно, ніколи нам не стерти
Козацьку волю, що долає час.

* * *

Якби в мене були крила, міг би я літати.
Полетів би у той край, де наші солдати.
Я накрив би їх крилом, наче птах дитину,
Щоб не вбила куля їх у лиху годину.
І приніс би їм води з рідного джерельця,

Пригорнув би їх як зміг до самого серця.
І приніс би хліба їм із рідної хати,
Щоб надії не втрачали Воїни-солдати.
Дав би ще їм із собою я гроно калини,
Щоб відчули вони серцем теплоту родини.
Закричав би я щосили на всю Україну:
«Повертайтеся солдати, тільки всі живими!».

Доморецька Анна
15 років
Черкаська область,
м. Кам'янка

МАЛЕНЬКИЙ ОБЕРІГ

Майже пуста електричка... До вагону увійшов молодий хлопець, окинув поглядом поодиноких пасажирів і сів на останнє сидіння, знявши тяжкий ранець. Він їхав додому із зони АТО. Знесилений та засмучений, поринув у власні роздуми, на мить забувши про все, і навіть не помітив, як до нього підсіла дівчинка років семи. Вона з цікавістю зазірала юнакові прямо в очі, немов хотіла, щоб той звернув на неї увагу, та нарешті привітно сказала:

— Добридень!

— Привіт, — відірвавши погляд від вікна, відповів хлопець. Він побачив маленьку дівчинку з руськими косичками у рожевому пальто. Юнака вразили її очі, як два маленькі клаптики неба, глибокі та ясні. А коли дитина посміхалася, то нагадувала тепле сонечко, що своїми війками-промінцями дарувало радість усім навколо. Хлопець помітив, що нікого з дорослих поруч немає.

— Де твоя мама?

- У мене немає мами, я їду від тітки до бабусі.
- А як тебе звати?
- Марійка. А ти солдат?
- Так. Хочеш, я тобі щось покажу?
- Звісно, хочу.

Із кишені куртки юнак дістав папірець. На малюнку був зображений будиночок, сонечко та дві постаті, а над кожною напис: «Солдат і Марійка». А вгорі: «Солдат і Марійка — друзі назавжди!».

Коли дівчинка побачила малюнок, їй на очі навернулися сльози. Вона обняла Андрія, наче рідного:

— Я ж казала всім, що мого листа обов'язково хтось прочитає, а мені не вірили.

Андрій був неймовірно збентежений:

— То ти і є Марійка, яка написала мені листа? Цей малюнок для мене дуже цінний, він став маленьким оберегом, адже там, на передовій, цінний кожен дитячий лист, але твій особливий, я дуже за нього вдячний.

Марійчиній радості не було меж, адже вона прагнула когось допомогти, і мрія дівчинки здійснилася.

Співрозмовники навіть не помітили, що електричка зупинилася, а до вагону швидко забігла літня жінка. Вона вже вела дівчинку до виходу.

— Марійко, мене звати Андрій! – гукнув на прощання хлопець.

Два тижні відпустки промайнули, як одна мить. Андрій знову перебував у своєму батальйоні. Та якось до нього підійшла молода дівчина-волонтерка. Вона простягнула хлопцеві листа. Взявши його до рук, Андрій уявив смішні русяві косички та блакитні очі. Маленького саморобного ангелочка з бісеру хлопець відразу поклав до кишені біля серця. Довго роздивлявся малюнок, на якому були зобра-

жені дві постаті з написами: «Андрій та Марія». Щаслива усмішка ще довго променіла на обличчі хлопця. Він вийняв старий малюнок, склав разом із новим, і заховав на грудях.

Кравченко Юлія

16 років

м. Херсон

КВІТНЕ ПРАПОР НАД ЧОРНИМ МОРЕМ

Чорне море із небом грається,
хвилями обіймає блакить.
А сонечко, коли прокидається,
хвилі його золотять.

Із позолотою небо блакитне
позад білої-білої піни
об'єдналися — ось уже квітне
прапор рідної України.

Султанова Яна

17 років

Хмельницька область,

Віньковецький район,

с. Осламів

ВЕЛИКИЙ МІЙ, НЕСКОРЕНИЙ НАРОДЕ!

Великий мій, нескорений народе,
Тебе гнобили, били, проклинали,
Без роздумів у бруд тебе топтали,
Не бачучи ніяких перешкод.

Великий мій, нескорений народе,
Як часто за людей не рахували
І в душу як презирливо плювали,
Постійно позбавляючи свобод.

Великий мій, нескорений народе,
Твою історію постійно зневажали
І мрії на частини розривали,
Не знаючи ні лиха, ні турбот.

Великий мій, нескорений народе,
Ти вижив, вистояв, що б не казали.
Свою країну та свій рід прославив,
Здійснивши не один переворот.

ВЕЛИКИЙ! МІЙ! НЕСКОРЕНИЙ НАРОД!!!

Шемчук Ірина

14 років

*Хмельницька область,
Теофіпольський район,
с. Ординці*

В МОЇЙ УКРАЇНІ ЙДЕ ВІЙНА...

*«Тобі знайоме почуття спустошення,
Коли ідуть бої без оголошення,
Коли Вітчизну ділять, не спитавши дозволу,
Та у душі тепло замінюють морозами...».*

Ріанобой

Жах...

В моїй Україні йде війна...

Я не можу в це повірити. Бойові дії тривають вже три роки,

а мені все ще здається, що це сон, що скоро я прокинувся і все буде, як раніше, але чомусь ніяк не можу прокинутись. Ніколи не могла подумати, що в наш час може розпочатись справжня війна, про яку ми знали тільки з книг та фільмів. Здавалося це було від нас далеко і недосяжно, аж ось одного ранку ми прокинулись в країні... в якій йде війна...

А чому вона власне почалась, ця нікому не потрібна війна? Чому гинуть прості, ні в чому не винні люди? Чому страждають діти? Чому ллють сльози матері? Бо хотіли жити щасливо? Бо не хотіли і далі закривати очі на злочини влади?

Найголовніший наш скорб – це наш народ. З впевненістю можу сказати, що таких працьовитих, чуйних, милосердних людей нема ніде. Тільки наші люди вміють так віддано кохати, так мелодійно співати, тільки українці можуть віддати останнє. Ще мій народ дуже вольовий, скільки усього траплялось у наших людей на шлях, їх ніщо не зламало. Взяти тільки волонтерів чи героїв майдану, або будь-кого з бійців АТО — це Люди з великої літери.

Я дуже люблю свою країну ще й за її самобутню культуру, адже ніде, в жодному куточку світу так не бережуть стародавні традиції та звичаї. Українська культура, це щось особливе і неповторне.

Україна — це ми, і майбутнє нашої країни в наших руках. І я вірю, що в країні, яку я дуже люблю, воно буде світлим, мирним і безхмарним. І мої діти житимуть у мирній, щасливій та процвітаючій країні.

Ярмолюк Анастасія

17 років

Рівненська область,

м. Вараш

ЗАВЖДИ ПЕРЕЙМАЛАСЯ

Завжди переймалася, що сниться солдату?

Сни чорно-білі чи кольорові?

Йому сниться дім, чи може граната,

Вибух якої тепер колискова?

Чи сниться дитинство, де він з автоматом,

Щоправда не справжнім, а іграшковим.

І чи хотілось взагалі воювати,

Якщо неохоче йде він до бою.

Чи бачить він очі власної мами,

Яка так тужливо просить малого:

«Бодай ні у кого на смерть не стріляти».

А він розуміє: не він – так у нього.

А все-таки, що страшніше солдату:

Ворожий полон, чи загинути в полі?

Героя посмертно не хочу я знати,

Зустріти бажаю живого й на волі.

ПРИРОДА – ДЖЕРЕЛО НАТХНЕННЯ ТА КРАСИ

Тут відкриваємо безмежний простір для ліриків, яких надихає природа рідного краю (і не тільки рідного), для тих, хто вміє розрізняти тихенький голос листя у шелесті вітру, малювати пейзажі без пензля та олівця... Отже, ви зрозуміли – природа і ще раз природа.

**Переможець номінації
у віковій категорії 11-13 років**

Нетребич Валентина

13 років

м. Херсон

БО ВЖЕ ОСІНЬ...

Павучок не плете павутиння,
бо вже осінь.

І опало вже в землю насіння
на покосі

І дощі вже летять звідусіль,
бо вже осінь.

Не збирає пилок жвавий джміль,
рясні роси.

Посміхається рідко бабуся,
бо вже осінь.

Я її обійму, до плеча пригорнуся:
– Холоди настають не на зовсім!
Чуєш, осінь?

ВИШНЕВІ ЛЮДИ, АБО САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ

Попросив якось Василько у свого дідуса вишневі саджанці, щоб посадити їх у садку біля свого будинку. Бо він так часто чув «садок вишневий коло хати...». Це і по телебаченню звучало, і бабуса наспівувала, і навіть у школі вони вивчали вірша з такими рядками. Дав дідусь унукові два деревця. Приніс Василько їх та посадив одну вишеньку біля черешні, а другу біля абрикоса, гадає собі:

— Ось ця вишенька буде розмовляти з черешнею, а інше деревце при нагоді поспілкується з абрикосом.

Ввечері Василько підійшов до вишеньок, аж дивиться, а вони стоять разом та й кажуть хлопчиківі:

— Ми, вишневі люди, полюбляємо, як і ви, люди, об'єднуватися в родини. А ти, Іванко, нас роз'єднав. Сам живеш з матусею і татком, з сестрою та братиком. А нас мало, що від батьків забрав, а ще і у різні сторони розсадив.

— Пробачте мені, — вимовив Василько і прокинувся.

Пішов він у сад та й пересадив деревця, щоб були вони завжди разом.

Бриж Марія

11 років

**Рівненська область,
Сарненський район,
с. Яринівка**

УКРАЇНСЬКА КАЗКА

Зелені луки, безмежні ниви,
Я – українка, тому й щаслива,
Краса, мов казка, — українське диво,
Я із полісся, тому й щаслива.

Розквітлі липи і горді клени,
Цей край як чуйний батько для мене.
Неначе казка, що оживає –
Такого краю більше немає.
Колосся в полі золоте,
Тихо розчесе вітер,
Та й у косички заплете,
Вербички юні віти.
Шовкові трави,
Мов тихі моря, -
Усе це диво -
Моя земля.

Краснобаєва Таміла
13 років
Чернігівська область,
Носівський район,
с. Софіївка

КАЗКА ПРО КРАПЛИНКУ

На затишній лісовій галявині цвіло безліч різноманітних квітів. Серед них особливо виділялися бузкові лісові дзвоники. Вони пишалися своїми стрункими стебельцями, а ще у них була подруга – весела росяна краплинка. Через те, що вона жила у дзвонику, звали її Дзінь-Дзінь.

Дзінь-Дзінь любила мандрувати. У спеку вона піднімалася високо вгору, приєднувалася до легенької білої хмаринки і лінула з нею над лісами, садами, пшеничними полями. Досхочу помандрувавши, поверталася до своїх дзвоників разом із дрібним дощиком, що падав на галявину.

Та ось прийшла на квітучу землю біда: злі сухі вітри не пропускали дощових хмар. Веселі лісові дзвоники похили-

ли свої бузкові голівки і припишкли. Спраглі пшеничні колосочки жалібно шепотіли: «Пити, пити, пити...». Та гаряча потріскана від спеки земля не могла їх напоїти.

І тоді краплинка Дзінь-Дзінь вирішила допомогти своїм друзям. Вона умовила Жайворонка заховати її під крильцем від палючого злого Вітру і віднести до Повелителя Хмар.

Чимало випробувань довелося витримати мандрівникам у важкій дорозі. Та нарешті вони досягли мети. Розповіла краплинка Дзінь-Дзінь Повелителю Хмар про велику біду і попросила допомоги. І так щиро говорила вона про свою любов до рідної землі, що Повелитель Хмар вибрав зі своїх запасів найбільшу дощову хмару і послав її на допомогу. Підхопила вона краплинку і помчала з нею до спраглої землі.

Їй ожила земля під рясним дощем. Підняли голівки лісові дзвоники, заколосилися поля, зазеленіли сади, весело заспівали пташки, прославляючи маленьку хоробру краплинку Дзінь-Дзінь. А вона тихесенько сиділа у своєму дзвіночку і радісно всміхалася.

Гаркуша Ольга

13 років

**Київська область,
Сквирський район,
с. Чубинці**

У ПОЛІ

Я росяний ранок зустріла у полі,
Там літечко бродить, обнявшись з житами.
Я вдячна родині, і небу, і долі,
Яку дарувала мені моя мама.

Ненечка долю мені наділила,
Мій шлях серед поля лежить вдалині,
Любов в мою душу до поля вселила,
І прадіда пісня дісталась мені.
В ту пісню вплелася любов лебедина,
Кування зозулі і спів солов'я,
І в небі високому клич журавлиний,
І запах полину і стежка моя.

Я щиро вітаюсь з волошками в житі,
Всміхаються білі ромашки мені,
Колосочки шепочуть зерном налиті,
Хмарки пропливають аж ген – вдалині.

О, поле чарівне, люблю до безтями
Твої краєвиди безмежні земні.
Стежиною йду, що цвіте споришами,
Всміхається сонце із неба мені.

ВІТЕРЕЦЬ

Розгулявся вітер у гаю,
Він чесав берізкам коси,
І співав їм пісеньку свою –
Про весну і літо босе.
Він повсюди побував,
Знає він багато,
Разом з хмарками літав
В будень і у свято.
Ось мене цілує у лице,
Ніжно гладить по голівці.
Щиро вдячна я за це
Вітерцю-умільцю.

ЗАЦВІЛА ЯБЛУНЯ

Яблуня в садочку зацвіла,
Ніби білу хустку пов'язала.
І пташину, мов маля,
На гілках колихала.

Пахне цвіт той у саду
П'янко та духмяно.
Я милуючись їду
Стежкою на ганок.

Гурова Анастасія

12 років

**Полтавська область,
Зіньківський район,
с. Опішня**

ЖИВА ВОДА

Недалеко біля нашого будинку знаходиться ліс. Ми з батьками та друзями ходимо туди полюбуватися першими весняними квітами, а восени назбирати по кошику грибів. Мені завжди здавався він казковим, а особливо після однієї пригоди. Але про все по порядку.

Отож, навесні, як тільки сонечко витерло із землі останні латочки снігу, ми з татом рушили прогулятися весняним лісом. Ішли лісовою стежкою, розмовляли, усміхалися весняному небу та квітам, і раптом тато запропонував пошукати стару криничку в гущині, яку він пам'ятав ще зі своїх дитячих років. Недовго й шукали та як зраділи, коли побачили розчищене джерело, новенький зруб, а на ньому ще й кухлик. Напилися смачної-пресмачної джерельної води. До цього часу не знала, що вона буває такою свіжою, аж солодкою. Вирішили набрати

ще й додому для мами. Тато повернувся на галявину, де залишилися наші речі, щоб узяти пляшку, а я залишилася.

Коли нахилилася над криничкою, щоб краще почути приємне дзюрчання, мені на долоню впала крапелька і заговорила:

– Привіт, дівчинко! Як давно сюди не приходили люди.

Я – краплинка. Живу разом із сестрами в цій криниці.

– Я Настя. У вас тут дуже гарно, пахне свіжістю та квітами.

– Це зараз тут гарно. Раніше наш дім був забруднений. Ніхто не чистив та не прибирав його. А одного разу господарські руки доброго чоловіка допомогли нам.

– Говорять, що вода з криниці – цілюща.

– Це правда. Ми з сестрами маємо незвичайну силу: наділяємо людей здоров'ям. А дівчата, які вмиваються криничною водою, дуже красиві.

– Як цікаво! Розкажи ще мені про себе.

– Криниця – символ здоров'я, родючості, святості, чистоти. Кожна моя сестричка, витікаючи з глибин землі, несе у собі якусь корисну для людей часточку – мінерал чи крапельку кисню. Ми щедро ділимося ними з людьми, тваринами, квітами, травами, деревами. Поглянь, як буяє зелень навколо. До нас приходять...

Раптом крапля зникла. Я озирнулася і побачила тата, який був уже зовсім поряд. Ми набрали пляшку води. Потім я нахилилася близьенько до криниці і промовила:

– Не сумуй, я тепер до тебе ходитиму часто. Ще поговоримо. Бувай!

І у відповідь почула:

– Я буду чекати.

Недарма говорять, що в криницях жива вода.

Куждіна Уляна
12 років
Дніпропетровська область,
м. Кривий Ріг

КРАСУНЕЧКА-ВЕСНА

Якщо іти лісом тихо, можна побачити багато чудових речей. Тільки тихіше, прошу вас, тихіше...

Люблю природу навесні. Простуючи навіть по знайомій стежинці, розумію, що світ надзвичайно прекрасний. Поряд зі мною жебонить прозорий струмочок, весело співають пташки. Деревя, розкинувши свої крилаті зелені віти-руки, намагаються обійняти весь світ. Я зупиняюсь, прислухаючись до гармонії природи. В такі хвилини почуваюсь благословенною. Світлою, безмежною і майже невагомою. Можливо, це і є щастя?

Переступаючи дзвінкий струмок, опиняюся в сосновому лісі. Я задивляюсь на блакитне небо крізь гілля струнких сосен. Дивуюсь, як природа може бути такою прегарною.

Оскільки ступаю тихо, полохливі звірі не помічають моєї присутності. Он по гілці пробігла пухнастенька білочка. Руденька, з білою грудкою. «Яка ж вона граційна», – думаю я. Краєм ока помічаю рух біля моїх ніг. Та це ж борсучок шукає грибочки! Хоч він і кусається, я не боюся, бо неможливо зараз порушити цей спокій і тишу болем та сльозами. Тільки не сьогодні. Тепер – повна влада світла і радості навкруги.

Прямую до лісової галявини. Я називаю її «сонячною», тому що завжди, коли сюди навідуюся, тут світить сонечко. Тут напрочуд гарно! Стає так вільно на душі, що хочеться кружляти галявиною та співати невідому пісню, що її ще ніхто ніколи не знав. Та не встигаю навіть почати, як чую

поряд саме ту мелодію, яку хотіла б створити. Я розумію, що на галявині не одна.

Здивовано обернувшись, бачу її. Вона стоїть у коротенькому блакитному платтячку і в синеньких сандаликах. Вітерець грається її довгим білявим волоссям. А великі блакитні очі сміються і випромінюють радість. Це біленьке личко з рожевими губками і кирпиченьким носиком мені когось нагадує. Але я ніяк не можу пригадати, кого саме.

«Хто ти?» – запитую зацікавлено та чую у відповідь: «Колись ти дізнаєшся моє ім'я».

Простуючи до свого дерев'яного будиночка в лісі, знову намагаюсь згадати, на кого вона схожа, але ні, не пригадую. Протягом наступних трьох місяців ми разом слухаємо дзюрчання прудкого струмочка, щебет пташок, їмо запашну брусницю, що росте на «сонячній» галявині. І просто радіємо життю. Певна річ, ми стали найкращими подругами.

Та ось одного дня моя товаришка сказала, що їй пора. Я спитала: «Куди?», але вона нічого не відповіла. Зажурено посміхнувшись, розкрила свій секрет. Сказала, що її ім'я – Весна. Що живе у прекрасній країні, якою сама і править. Тож їй потрібно повертатися туди, аби знову володарювати в країні молодості і квітів.

Я зачудовано слухала, хоч і розуміла, що можливо вже ніколи не побачу того блакитного платтячка, не почую ніжного сміху. На прощання вона зробила мені сюрприз: подарувала маленьку липку. Весна пообіцяла, що скоро повернеться, мені лиш треба трохи зачекати. А поки що зі мною буде її рідна сестричка – Літечко.

Стало так сумно, що я заплакала. Лагідним сонячним дощом Літечко втішило мене... і я прокинулася.

Росіцька Катерина

13 років

Тернопільська область,

Шумський район,

с. Великі Дедеркали

ПТАШЕНЯТА

Маленька дівчинка ходила по дворі,
Гарячі сльози капали в долоні.
В долонях тих маленьке пташеня,
Яке ще вчора грілось на осонні.

Десятки, сотні, тисячі пташат
Летять далеко, десь на схід, в руїну.
Летять й не повертаються назад,
Летять, летять, летять, аж до загину.

О, скільки пташенят на землю впало,
І кров багряна цівками біжить.
Були, були, а їх уже не стало.
Здригнулось небо. Як цей біль прожить?

А дівчинка все ходить по дворі,
Гарячі сльози капають в долоні.
В долонях тих маленьке пташеня,
Яке ще вчора грілось на осонні.

Румак Вікторія
11 років
Миколаївська область,
Новобузький район,
с. Баратівка,

РЯТІВНИКИ

У лісі тихо-тихо...
Та ось почувся стук:
– Тук, тут, тут! Тук, тук, тук!
Хто вистукує прекрасно?
Хто з'явився тут так вчасно?
Це дятли поважні,
Лікарі уважні.
Тож ховайтесь шкідники,
Комашки і черв'яки,
В ліс прийшли РЯТІВНИКИ !!!

ВЕСНЯНА КВІТКА

Весна прийшла, вже сніг розтанув,
І підсніжник мій проглянув,
Стрункий, тендітний, ледь зелений,
У росах, ніби кришталевий.
Весняне сонце пригріває,
А моя квітка підростає.
Розправила свої листки,
За ними перші пелюстки,
Біленькі, мов легкі сніжинки.
Так квітка ніжна розквітала,
Щодня нас з мамою вітала.
А вчора бджілка прилітала

І гомоніти з нею стала:
Жу-жу-жу, жу-жу-жу,
Квіти дуже я люблю!
Буду подружок гукати
І себе розвеселяти.

Савченко Анастасія
13 років
Сумська область,
Білопільській район,
с. Вири

ДЕ ХОВАЄТЬСЯ ЛІТО?

Чи знає хтось, як прокидається Літо? Як ховається, граючись серед трав? Як, вмиваючись у росах, людям дарує свою любов? Люди звикли й не помічають, все біжать кудись за клопотані...

Ну а Літечко зранку прибралося в ошатне вбрання, та й ну бігати лісом, полем, гаєм, долиною. Пробіжить містами, селами... Посміхається комусь сонечком, а когось обійме дощиком, подарує теплі світанки, зорепади дарує закоханим, міст-веселку — мрійникам, а то розсипле трояндами гордими чи ромашками скромними. А онде соняшник сором'язливо цілує сонечко і веснянки від нього ловить. Розстелило Літечко на долинах запашне різнотрав'я — потонули люди в пахоцях...

Та блукають вони часто в сірості, забувають природу-матінку. Забувають, що навіть у квітах щастя є, і шукають щось більше. Ну, а Літо?! Воно грайливе, все біжить не зупиняючись. Озветься до когось пташкою, дзюркотінням струмка малого чи могутньою древньою рікою, що через пороги вдаль лину несеється, озветься вітром легеньким, а на когось може

розсердитись: блискавицею, громом відлунює... ну а потім все ж знову лагідне. І погладить промінням Літечко, зазирне до всіх у віконечко, поцілує ласкавим сонечком.

Щедре Літо дарунками: повне ягід, плодів – налилися там онде яблучка, грушки та вишеньки, посміхаються з гілочок просяться! Лише не лінуйся, позбирай до зими.

Літо-Літечко промайне і не встигнеш награтися з його барвами, з його дарунками. А як втомиться, іде вже спати-відпочивати, адже не малий шлях пройдений! То де твоє ліжечко? Де ховаєшся Літо-Літечко? Де хатинка твоя? Завітаю до тебе взимку я. Коли так захочеться барв, коли втомлена від морозів, подивлюсь на засніжене поле, побіжу думками до твоїх просторів...

**Переможець номінації
у віковій категорії 14-18 років**

Говдєра Марта

15 років

**Тернопільська область,
Монастириський район,
с. Гончарівка**

Людина – дитя природи, як і тварини, рослини, океани чи небеса, але тільки вона наділена розумом і здатністю творити прекрасне: вірші, картини, скульптури, музику... І на все це надихає нас природа – чарівна і химерна, спокійна і буремна, лагідна і безжальна.

Споконвіку українська природа чарує і зворушує романтичні серця своїх синів і дочок. Дозволяє підслухати найпоетамніші свої думки, щоб ми зрозуміли і полюбили її.

I

Весна уповні!.. Сонце набирається сили і спрямовує свою золоту карету, запряжену вогненними кінями, на самий вершечок неба. Струмочки талої води збігають з гір, як пустотлива дітвора. Птахи виводять такі трелі, що їм позаздрили б найкращі співаки України.

Весна, як справжня господиня, вимила до блиску небо, і воно стало прозоре-прозоре, так що сонце з цікавістю почало задивлятися на людей, викликати їх надвір і пестити своїм грайливим промінням їхні лиця. Застелила смарагдові килими і, мабуть, за роботою не помітила, як розірвалося її багате намисто і розсипалося перлінками-маргаритками. Напоїла землю життєдайними дощами, як мати голодну дитину. Розчесала деревам буйні коси і вплела у них білі та рожеві вінки – і розлився по всіх усюдах ніжний, п'яний аромат радості і відродження життя. А скінчивши роботу,

стомлена, але щаслива, сіла на березі озера і задивилася на свою вроду. А може, то звичайна сільська дівчина, що прийшла нарвати вербових гілок, щоб посвятити у церкві на вербну неділю, і ненароком задивилася на себе у спокійне дзеркальне плесо?..

Та недовго тривав спокій. З півночі насунула чорна хмара, як вороже військо, і вдарилась об білу хмару, що гуляла небом. Зчинилася велика битва. Вдарили громи, як гармати, блиснули блискавиці, як міномети, завили вітри, як тривожні сирени. Біла хмара врзалася в чорну, змішалася, злилася з нею, і хлинув дощ важкою сірою завісою... Коли земля досхочу напилася живодайної водиці, сонце вихопило свої золоті мечі-промені і розбило, пошматувало хмари на клапті, і вони, не оглядаючись, повтікали за обрій.

Все засяяло, заіскрилося чистотою, новизною, готове рости і буяти з новими силами, радіти життю і дарувати його.

На старому ясені, плечі якого поранила своїм списом блискавка, поселилася лелеча сім'я, тепер їх шестеро – лелеч, лелечка та четверо маленьких лелеченят – дві величні чорно-білі постаті на довгих червоних ногах, що клекотом говорять з небесами, і чотири пухкенькі грудочки з червоними тоненькими дзьобиками, які довірливо туляться до батьків.

II

*У найхолоднішу зиму я дізнався,
що всередині мене непереможне літо.*

Камю

Літо кличе мене до річки, а пекуче сонце заганяє у воду. Вода холодна, прозора тихо плине і плине, та в цьому спокої я відчуваю силу, впертість, норів дикого потоку, проти якого людина – ніщо. Якщо пірнути з головою, розплющити очі, то перед вами відкривається підводне царство: дно

річки, встелене камінцями, нагадує дорогу; маленька срібляста рибка майнула хвостиком і зникла між гострими сірими камінцями, порослими золотисто-зеленим мохом; по-під самим берегом на тонких кумедних ніжках протрюхикав рак, неначе старенький дідок з паличкою; бурі водорості тормосить течія за чуби, неначе неслухняних хлопчиськ.

На луках, куди не глянь – квіти. Водять хороводи медунки, гордовито тримає свою корону сон-трава, дикі лілеї невинно хилять свої білі голівки на плечі величавим дзвіночкам, розпашіла конюшина перешіптується з жовтоокими ромашками, материнка лагідно тулиться до землі-матері, в'юнка повійка тікає між травами, як бистра ящірка. Вусаті колоски ячменю лоскочуть засоромлені личка блакитних волошок, а гордий мак аж горить від ревнощів. Соняшники туляться одні до одних своїми сонячними головами, і від них ніби стає ще яскравіше.

Найбільшу радість спекотної літньої днини приносить дощ, свіжий, благодатний. Він, як талановитий піаніст, своїми тонкими срібними пальцями виграє веселі, легкі мелодії, так що всьому живому навколо хочеться танцювати.

III

Осінній день, осінній день, осінній!

О синій день, о синій день, о синій!

Осанна осені, о сум! Осанна!

Невже це осінь, осінь, о! – та сама.

Ліна Костенко

Високо в небі кружляють лелеки, їх сотні. Їхнє курликання навіває таку нестерпну тугу. Перед ними лежить довгий і важкий шлях. Багато з них не долетить до далеких південних країв, а ще більше не повернеться на Батьківщину до

своїх гнізд, де вперше побачили світ, де перечекали першу грозу під маминим крилом, вперше злетіли увись під батьковим пильним наглядом, вперше усвідомили, як важко покидати місце, де назавжди оселилося їхнє серце...

А тим часом молода осінь не може натішитися владою. Вона обсипає дерева золотими дукатами, застилає долини оксамитовими сизими туманами, куйовдить хмарам білі гриви. Вся в парчі та в кармазині розвіває бабине літо, тче павутиння, струшує яблука в садах, а холодними вечорами, коли вже закрадаються перші подихи приморозків, гріє холодні руки над тоненькими цівками диму, що в'ються над покинутими купками спаленого картоплиння.

Осінь старіє швидко, на очах. Незчулася, як безжальний холодний вітер пошматував її прекрасні дорогі шати, скинув їх у багнюку, а їдкі дощі, мов цвяхи, поприбивали їх до землі, змили з них барву.

Досить клаптика паперу і простого олівця, щоб змалювати усе довкола. Чорна земля тихо дише, важко піднімаючи глевкі, мокрі, запалені груди. Кущики вицвілої трави чи то від холоду, чи то від злості наїжачилися і чекають неминучої загибелі. Яблуні в саду, які зовсім недавно, як щедрі молодичі, пригощали людей червонобокими яблуками, тепер схожі на старчих, що стоять на колінах з піднятими в благанні до небес чорними висохлими скоцюрбленими руками. А невблаганне важке свинцеве небо припорошує усе дрібненьким сніжком, наче хоче сховати це сумне видовище від своїх очей.

IV

Зиму я люблю за те, що дає усім можливість перепочити. Земля спить під товстою теплою ковдрою снігу, і тільки, коли добре прислухатися, можна почути, як б'ється її невтомне любляче серце.

Взимку все таке спокійне, непорушне, ніби залите у білому бурштині. Усе як тривимірна чорно-біла фотографія. Природа завмерла і наче позує невидимому художнику. Небо і земля тепер схожі, як брат і сестра; тільки тонка, ледве помітна лінія крайнеба їх розділяє. Над горизонтом на тьмяно-синій хмарі лежить сонце, воно хворобливо-червоне, можливо, застудилося і не може зігрівати землю, тому мороз так безпечно господарює. Ліс здалеку скидається на колядників, що ідуть з сусіднього села – чоловіки у довгих теплих киреях, високих смушевих шапках, жінки у м'яких білих козушках і великих хустках, що майже затуляють лиця. На самотній тополі, що, здається, йшла до села, передумала і зупинилася край дороги, примостився самотній чорний крук. Мінорний тон трохи пом'якшує ялина – зелена красуня в сукні з широкими пишними рюшами. І як жорстока рука наважується зрубати цю живу окрасу зимових просторів, щоб легковажно потішитися декілька днів, а потім порубати на дрова?

Але сонце не хоче здаватися, воно мужньо піднімається зі своєї постелі і протистоїть морозу, шле на землю промені, і вони розбиваються об сніг перлами-самоцвітами, які виблискують на сонці всіма барвами веселки. Що сильніше лютує мороз, то дзвінкіше сміється сонце, і ніхто з цих двох запеклих суперників перемогти не може, бо сили у них взимку рівні.

Та не може цей герць тривати вічно. Минає час, і мороз втікає на північ, а зміцніле сонце підганяє його своїми променями, як батогами. Плаче зима від безсилля, скрегоче зубами, але, почувши впевнені кроки весни, підкоряється законам природи, підбирає довгі білі поли своєї шуби і мандрує далі...

Захоплюючись красою природи, оспівуючи її, ми повинні пам'ятати важливу річ. Усюди вирує життя. На Землі немає мертвого місця. Тож забруднювати свою планету – це найстрашніший злочин людини і найжорстокіше покарання себе самої, приреченої жити на смітнику.

Лукаш Микита,
14 років
м. Харків

СОНЕТ

Не раз бува, кажу я: «Годі!
«Good bye, my dear!», сіре місто!».

Мені б пірнати у природі
Та смакувать повітря чисте.

Про справи хочеться забути,
В шатрі зеленім посидіти
Й почути, що, неначе люди,
Шепочуть тихо-тихо квіти.

А сонце – чередник ягняток,
Хмарки пасе край поля-неба...

Як лугом босоніж гуляти –
Мені вже кращого не треба!

Метелик вмоститися на носі...
Чого ж у місті я ще досі?

Путря Вікторія

17 років

Чернігівська область,

Бахмацький район,

с. Бахмач 1

ОСІНЬ

Осінь прилинула тихо і легенько сіла край лісу. Струнка, з рум'янцем, з синіми очима, з пучком калини в руках. Вона усміхнулася, повела очима по зеленому листі дерев і неначе чарами його вкрила. Затихли дерева, а з їхніми листочками коїлось диво. Вони міняли своє забарвлення на очах. Незабаром на деревах було вже не листя, а мереживо із золота. Сонце просвічувало його наскрізь. Раптом звідкись прилетіла маленька синичка і сіла на гілку клена. Своєю пташиною мовою вона висловила захоплення цією чудовою красою і, злетівши з дерева, торкнула крильцем яскравий листочок. Він погойдався і почав тихо опускатися на землю. Торкнувся сусіднього, а той ще іншого, і роєм полинули вниз. Почулася тихенька музика. Мелодія якої була трішки зажурена. Під цю мелодію листочки лінули до землі, дві берізки-сестрички похилили свої кучеряві головки. Здавалося, що й сонце з блакитного неба теж дослухалося до того, що діялося в лісі. З глибини лісу почулася пісня, її співала якась дівчина. Заслухалася і сама красуня-осінь. Потім стрепенулася – згадала, що в неї ще багато роботи, привітно махнула рукою деревам, листочкам, які кружляли в тихому танці, і полетіла над лісом з пучком калини в руках.

Василишин Лілія

15 років

Івано-Франківська область,

Надвірнянський район,

с. Чорний Потік

ЛЮДИНА І ПРИРОДА

Темна ніч оповила землю, окутала її чорним покривалом. Срібнорогий місяць поплив по небу і осяяв таємничим світлом верхи смерекові, а в долини та яри налив туману. Все заснуло.

Заснув і старий кремезний Дуб, що розкинув своє шатро над кручею. Спить, мріє... На Дубі примостився чорний Ворон, злившись з ніччю, мов шпигун. Десь там, внизу, шумить гірський потік.

– Хто ж це моє коріння шкрябає? – спросоння хрипло мовив Дуб. – Хто ж це посмів зі сну мене будить?

– Це я, Черепаха. – Цілющої води шукаю. Я понад триста літ живу, а ще не бачила, щоб вода наскільки забруднена була. Людина, вважаючи себе вінцем творіння, забруднила джерела, річки, ставки, озера. Я дуже пити хочу, – спрагло мовила й затихла.

– Невже вода забруднена вся? – стривожено спитався Дуб.

– На жаль, це так. Хіба що десь високо, в горах, залишились чисті струмки, джерела, – зітхнула тихо.

– Сумно, – промовив Дуб. – Я вже на світі білому живу більше тисячі літ. Поглянь на північ – там, де поодинокі уціліли смереки від хижої руки Людини, – раніше буйно ліс ріс. Шумів, вершечками дерев торкався неба, був захистом для звірів, для птахів. А зараз – тільки пні. Ех, старий я вже, – й собі зітхнув.

– Мабуть, багато натерпівсь? – спитала Черепаха.

– О так, ще пам'ятаю – був я молодим, бачив багато воєн, лихоліть, розлук. Пригадую борців, що боронили рідний край, жертвно віддавали життя за волю, за незалежність. Багато й в мене ран: від порізів мечів, шабель, від гострих куль. Своїм могутнім тілом я захищав Людину від ворогів. Та не болять мене оті глибокі рани. Мені душа болить, як бачу, що Людина безжально нищить, палить ліс, вирубує дерева, як залишає за собою купи сміття. Хіба, за Божим задумом, для цього створена вона?

– Кру-кру, – змахнувши широкими крильми, в розмову встрияв чорний Ворон. – Багато я земель відвідав, багато дива надививсь. Дечого почув за триста років. Найпрекрасніше місце в світі – це Карпати, де кришталеві б'ють потоки, а в них вода – чистіша від сльози, ліси буйні ростуть й до сонця тягнуть віти, повітря чисте, свіже...

– Невже? – з цікавістю спитала Черепаха.

– На жаль, було це ще давно, – промовив Ворон. – Учора повертались у рідний край лелеки, – летіли через ліс, хотіли відпочити, побаченим вжахнулись. Мов у кадрах чорно-білого кіно, стоять на згарищі смереки, поодинокі так, немов багнети. Дивом вцілившись від пожежі, приречено змирившись з лихою долею. Усе живе втекло. Вина лежить тут на Людині.

– А ще я бачила, як всохла молода берізка, – підтримала сумну розмову Черепаха. – Людина соку із берези захотіла, – нанесла глибоку й болочу рану ще зовсім молодому деревцю. Це варварське знущання.

– За всі ці злодіяння Людина може дуже дорогу ціну віддати, промовив грізно Дуб. – Ліси – це є Землі легені, без них загине все живе, як і без води, повітря. Людину, якщо вона не схаменеться, правдиво покарає Бог.

Несподівано підкрався ранок. Пташки зустріли його мелодійним співом, від потічка війнуло прохолодою. Згодом

сонячні промені пробились крізь верховіття дерев, наповнивши ліс життям.

Крізь сизий туман та ранкову павутинку здивовані лісові мешканці побачили дивну картину: по лісовій стежині ступав Юнак. Обличчя випромінювало радість, а вся постать світилася аурою добра, любові. В руках він ніс лопату і маленьке деревце – молодий дубок. Юнак посадить деревце в лісі, з якого в майбутньому виросте могутній дуб, через тисячу років розповість, як Людина, схаменувшись, врятувала ліс – посадила нові дерева, відмовилась безглуздо вирубувати їх, смітити. Але це буде згодом.

А Юнак, посадивши молодого дубка, посіє Віру, що ми здатні відродити ліси, їхню красу, неповторність, подасть Надію, що ми більше не будемо нищити і зневажати природу, і прищепить любов до матінки-Землі, до життя.

Поволі день здає свої права. Весняне сонце готується до сну, віддаючи своє тепло всьому живому. І знову, під покровом темної ночі, старий кремезний Дуб, чорний Ворон та повільна Черепаха будуть гомоніти. Можливо, про Юнака...

Бондаренко Дарина
14 років
Черкаська область,
м. Кам'янка

ОСІНЬ

Пломеніють зірниці у росах.
Стигне гірко калина в саду.
Ще не осінь, не осінь, не осінь
Тільки яблука в спаськім меду.
Роздягнувся каштан соромливо,
Картопляні дими, як туман.

І дитячі горіхові губи –
Не осінній це — літній обман.
По-серпневому полудень гріє,
І щасливо так пахне полин,
І вечірня зоря-зоряниця
Шле від осені щирий уклін.

МЕТЕЛИК

Літа метелик зранку на осонні.
Тріпоче крильцями угору-вниз,
Яскравобарвний, тихий і спокійний,
Як ніжно-лагідний липневий бриз.

Мерехкотить сяйливо у польоті,
Нагадуючи сонце, квіти і траву.
Та осінь, тепла осінь вже надворі
Й тоненьке павутиння наяву.

Останній розчерк сонечка на небі,
Останній подих спеки під обід,
Метелик ще кружляє в небі,
А жовтолист спадає на поріг.

МОРЕ

Море хвилею лине до ніг,
Обійма, як лінивий кіт,
І лягає під ноги клубком,
Лиже бік свій, як кіт язиком.
Море миє своє лице,
Щоб не соромно стріть гостей.
Потім чистить пісочком пляж,
І запрошує ніжно: «Ляж,
Відпочинь, наберися сил
І віддайся на волю хвиль».

І В КОЖНОМУ ІЗ НАС УЖЕ ЖИВЕ ФІЛОСОФ

Може, правда, ще зовсім маленький і несміливий, але він так прагне розповісти про власне відчуття світу, про розуміння сенсу та мети життя, поділитися своїми думками вголос. Ласкаво просимо і чекаємо від вас твір (поезію), роздум (можна у віршах) про... А про все, що вас турбує, про все, що не дає вам зоряними ночами спати.

**Переможець номінації
у віковій категорії 11-13 років**

Зіменко Ксенія

10 років

**Полтавська область,
м. Кременчук**

Навіть не знаю, чому мене завжди тягнуло на філософські теми? Моя ціль не прославитись на весь світ, а поселити в серце хоч однієї людини співчуття, мужність та любов. Мені здається, що немає сенсу витрачати життя на поганий настрій та образи. Кожна його секунда безцінна, а час плине швидше за все. Треба любити і цінувати життя, поки воно триває, бо хтозна коли воно закінчиться і чарівний годинник твого життя зупиниться? Головне правило — це любити тих, хто поруч, а якщо у серці живе любов, то буде злагода і порядок як у житті, так і у думках.

Життя — це безцінний дар. Найкращий день — це день народження. Людина прийшла у світ. Хтозна, може через декілька років ця людина стане доброю і з неї буде кожен брати приклад.

Народження кожної доброї думки — це справжнє свято! На цей випадок навіть є чарівне прислів'я — «добра думка — половина діла».

Що таке сім'я?

По-перше — це ніжне слово, яке примусить твоє серце битися знову і знову у незвичному швидкому ритмі. Для мене сім'я – це коли ми з матусею, татком і сестричкою сидимо разом ввечері на кухні і говоримо про людські цінності та чудове життя. На жаль, у нас не 9 життів, як у кішки і повернути назад те, що ми втратили, ми ніколи і нізащо не зможемо. Тому любіть, цінують і поважайте свою домівку, сім'ю, поки ще є час. Тому, що всі знають, що колись настане роковий день і ми втратимо це велике щастя, яке не цінували раніше. Не будьте байдужими до тих, хто вас любить.

Ангели життя. Хто ж це?

Може це друзі або ж знайомі? Та зовсім ні – це мама і тато. Хоч би як склалися обставини у житті, вони завжди підтримають, втішать та дадуть слушну пораду. Буває, що у сім'ї бувають скандали. Та все це у майбутньому піде тобі на користь. Ти повинен пам'ятати: твої батьки — це найрідніші та найнадійніші твої ангели. Ціни їх! І пам'ятай, що найдорожче завжди поряд.

В чому сенс життя?

Я й сама дуже багато разів задавала це трохи дивне питання і не могла знайти правильну відповідь. Але тепер мені вже 10 років і я багато чого розумію. Я почала в звичайних речах бачити дещо особливе. Сенс не в тому, як скоріше встигнути на концерт, або у кого крутіший телефон. Життя, як парасолька – бувають радісні та щирі моменти, а буває й таке, що зовсім не хочеться жити. Кожен пройшов через це. Сенс – це знати, що ти повернешся додому, де тебе чекають твої рідні. Сенс також полягає у думці, що ти будеш жити і насолоджуватись життям. Треба пам'ятати, що час плине швидше за будь-яку

ракету чи літак. Треба встигнути зробити всі свої добрі справи. Тому що, коли прийде старість і ти станеш полонеником у ліжка, то будеш знати «Життя я прожив марно!».

Навіщо нам лише одне життя, а не три?

Ніколи не думав про це? Я знаю відповідь на це запитання. Нам достатньо лише одного життя, тому що лише вперше ми можемо здивуватися та відкривати в собі нові таланти. Лише один раз ми можемо отримати любов та вірних друзів. Якби це було знову і знову, то не було б радості у житті та зник би його сенс. Наприклад, стрибок з парашутом ти вже пережив. Умій цінувати життя та його моменти!

Ціль... Як досягти мети?

Спершу треба зрозуміти, що означає це слово – «мета». Воно величне і непереможне. Саме завдяки меті були написані геніальні твори, неповторні мелодії. Завдяки меті кожна людина має усе, що необхідно для життя. Щодня ми користуємося ручкою і навіть не замислюємося, що це не просто звичайнісінький предмет, а це — ціль. Успіх – це праця + здібності. Головне, щоб досягти мети – це не відволікатися. Також не треба звертати уваги на всілякі образи. Це люди задрять твоєму талантові і не хочуть, щоб ти дібрався до вершини свого першого тріумфу. Будь цілеспрямованим!

Талант

У світі немає жодної бездарної людини. У кожного є своя родзинка, своя унікальна сторона – це талант. Навіть якщо ти поки що його не відкрив, то скоро, а може й пізніше ти обов'язково його знайдеш. Кожний талант згодом перетворюється у великі відкриття. Талант допомагає відкривати нам свою душу та не боятися говорити про неї. Відкриватися

— це частинка нашого життя. Наприклад, співаки відкриваються тисячам незнайомцям, коли співають пісні, у які вони вклали душу і серце. Кухарі також стараються, коли готують свої шедеври. Кожен має свій талант та свою унікальність.

Коли люди прокинуться від кошмару?

Що ж означає цей кошмар? Давайте мислити логічно. Кошмар — це уся ця гидота. А точніша її назва – це конфлікти, сварки, суперечки, образи, сльози.... Чому ж воно так? Навіщо людям це? Чому ніхто не хоче першим простягнути руку миру і допомоги? Ось чому.... Справа в тому, що кожній людині не вистачає впевненості і сміливості. Ніхто не може першим підійти і визнати свою провину. Якби кожен мав дрібку впевненості і сорому, то багато рокових помилок не було б на нашій планеті. Навіть у ситуації, коли ти зовсім не винен, треба все одно робити перший крок, бо хто знає, може більше такого шансу доля тобі не дасть? Може це був останній шанс знову жити мирно. Робіть завжди перший крок і у житті буде легше.

Що залишиться після мене?

Після мене з'являться нові країни, відкриття, можливості, імена, але дещо так і залишиться на своєму місці – любов. Вона не зникне, вона буде вічно. Навіть у найтихішій людині залишиться хоча б дрібка тепла, любові та ніжності. Вірте у любов і вона ніколи не покине цю планету. Навіть якщо зникне, то принаймні залишиться у твоєму серці.

Май свою голову на плечах!

Цю фразу ми всі не раз чули від рідних або від вчителів. Зараз я поясню її. Навіть нові тренди або стилі — це вже початок цієї хвороби. Наприклад, зараз модно ходити з якоюсь певною новою зачіскою. І буквально через місяць майже усі

дівчата будуть ходити саме так. Бо так продиктувала мода! Потім це переросте в більш сильніші удари. Наприклад, хтось захоче закурити та дати це спробувати тобі. Якщо цю хворобу запустити, то ти, звісно, не зможеш відмовити. Потім взагалі почнеться те, що деякі захочуть звести рахунки з життям і потягнуть тебе за собою.... Май свою голову на плечах!

Інтернет

Раніше наші пращури навіть уявити собі не могли, що таке Інтернет. Але зараз вже вся планета з ним ознайомлена. Він зазвичай приносить багато користі, але багато від нього і шкоди. Наприклад, там ми зможемо знайти цікавий текст, у якому міститься дуже багато інформації і ми починаємо його читати, але навіть не замислюємося, яке це навантаження для нашого безцінного зору. Ще один варіант – це той факт, що діти через Інтернет отримують багато інформації, яка їм некорисна або яку їм ще рано розуміти. Звісно, є не лише мінуси, а й багато плюсів, але все одно – треба думати про здоров'я!

Страх

Хтось боїться замкнутих приміщень, хтось боїться страшного стоматолога. Але страх живиться своєю боязкістю і слабкістю. Я пам'ятаю одну цитату «Ви не боїтеся висоти, ви лише боїтеся впасти». Тут є суть і правда. Зі страхами треба боротися з самого початку. Якщо ви дасте їм рости і дасте їм право на владу над собою, то коли ви одного разу прокинетесь і зрозумієте, що вчинили неправильно і треба щось по-мінати, то буде вже пізно. Двері свободи уже зачиняться. Але інколи вони відкриваються. Та знайти ключ від них вдасться лише найсильнішим, найхоробрішим. Лише тим, у кого живе мужність у серці. Не бійтесь! Годі жити у страхах!

Число 13 та чорний кіт

Це все не реальність, а лише забобони. Треба розставити усі крапки над «і» та нарешті зізнатися собі, що це все брехня та неправда. Знаю я одну приказку «В що віриш, те й буде». Зараз все детально поясню. Наприклад, якщо вірити постійно, що чорний кіт приносить невдачу, то радості ти не будеш помічати, а будеш бачити лише невдачі. А от якщо вірити завжди в позитив, радість, успіх і перемогу, то можеш не сумніватися, що щастя на твоїй стороні. Життя — це полосатий матрац – бувають у житті і чорні, і білі смуги. Треба, щоб у серці жила надія, а живе надія, то буде й щастя. Не забувай, що ніяка ворожка чи екстрасенс не знають і не мають право вирішувати твою долю. Лише ти сам вирішуєш та створюєш свою історію так, як забажаєш.

Веремчук Анастасія

12 років

**Рівненська область,
Березнівський район,
сmt Соснове**

У ЧОМУ БАГАТСТВО?

Багато хто мріє про статки великі,
Заможне життя, безтурботне, легке.
Вважає, що так може бути довіку,
Бажання здійсниться на раз будь-яке.
Багатство не в тому, щоб мати рахунки,
Щоб жити в котеджах, хвалитись комусь.
Коштовні робити собі подарунки,
Які набридатимуть швидко чомусь.
Як матимеш друзів – то будеш багатим,
Коли ти здоровий – ось щастя твоє.

Велика родина – це є справжнє свято,
Де кожен частинку тепла віддає.
А ще дуже гарно, коли маєш мрію,
І справу хорошу ти робиш якусь.
Якщо маєш сили вселити надію
Тому, хто зневіривсь, чи просто спіткнувся.
Багатство – це дружба, любов і підтримка.
Цілуй, якщо маєш найбільші скарби.
Знаходь для привітного слова хвилинку,
Вір в краще майбутнє і просто люби.

Микитенко Софія
11 років
Черкаська область,
м. Звенигородка

МОЛИТВА

Звертаюсь до Бога, і в нього благаю
Чистого неба, квітучого краю,
Співучих пташок, глибоких річок,
Миру і щастя для всіх діточок!

Для рідних і друзів благаю одного:
Щоб легкою була життєва дорога.
Здоров'я міцного і довгого віку,
І щастя безмежного всім людям на віху.

Шкворець Лада

12 років

м. Херсон

ДЕЩО ПРО СМАКИ

(прозаїчний диптих на філософську тему)

Мама мені завжди повторює: «Про смаки не сперечаються!».

Щоб краще це усвідомити, я написала дві філософські історії на цю тему.

1. Чому Щур та Видра не товаришують

Одного ранку молода Видра вилізла з води на берег і побачила старого Щура. Підійшла ближче та запитує чемно:

– Здрастуйте, пане Щур. А чи правду кажуть, що ми з Вами родичі?

– Доброго ранку, юна леді, – приязно відповів Щур. – Дійсно, ми з одного сімейства.

– А чому ж тоді щури живуть на суші?

Щур подумав і відповідає:

– Тут тепло і сухо. До того ж на суші багато смачних ягід та злаків!

– А у воді затишно і багато смачних водоростей, – відказала Видра.

– Не маю заперечень, – посміхнувся Щур. – Бо нічого про це не знаю.

– А давайте влаштуємо пікнік! Ви назбираєте ваших ягідок та злаків, а я доставлю до столу смачні водорості.

Так і зробили. Зустрілися на березі наступної днини вже надвечір і розіклали на колоді кожен своє частування.

– Спробуйте оці водорості – я найкращі збирала весь день.

– Добре, залюбки спробую. А ти спробуй мої ягідки – я їх весь день у лісі збирав!

Погодилася Видра. Стала пробувати ягоди. А Щур, як

тільки взяв водорості до рота, так не стримався і вигукнув:

– Як ти можеш таке їсти – слизьке, мерзенне, погано пахне. Я на світі вже довго прожив, а такої гидоти ніколи не куштував.

І хоча Видрі ягоди сподобалися, вона ображено відповіла:

– А твої ягоди кислі і тверді. Я зуби мало не поламала!

Так і не подружилися Щур і Видра. А от якщо б знали, що про смаки не сперечаються, мабуть, усе вийшло би інакше.

2. Який несмак!

Давайте познайомимось. Я – цуценя на ім'я Барбос. У мене нещодавно був перший день народження. Мені виповнився цілий місяць! Катруся, моя господиня, подарувала мені кісточку. Я, звісно, був радий, бо чув про цю смачну страву. Також я вже знав, що її треба гризти. Став я цю кісточку на зуб пробувати. І що? Ніякого смаку! Подарунок виявився пласким, не дуже твердим і вмить перетворився на лахміття. А Катруся сміється:

– Це ж листівка! Я її для тебе намалювала! А ти що зробив?!

Ось я розмірковую тепер: дивні створіння ці люди. Дарують хтозна-що, а кажуть, що подарунки треба обирати зі смаком. Чи-то за смаком...

Нявчук Ірина

12 років

Чернівецька область,

Кіцманський район,

с. Клокічка

Як тихо, просто тихо і спокійно.

Душа, як пісня, мов струна бринить,
а я сиджу собі, сиджу й дивлюсь на світло,
на свічку, що крізь темряву зорить.

Вона освітлює всю темную щілину,
пронизує вона мій кожний крок,
і радість нам приносить до будинку,
й ніколи не пускає у дім наш зло.
Я сподіваюсь, що настане час платити
Усім, хто проти цього світла йшов
адже воно одне таке на світі,
це світло – правда, чиста, як любов.
Не знаю, нащо світ цей руйнувати.
Для себе? Для свого життя? – Скажіть!
Що, мало всього? Чи немає як прожити?
Тож з совістю хоч трохи поживіть.
Не бачите, немає й так нічого,
Навіщо руйнувать нове й старе?
Надію хоч залиште у спокої,
адже вона в житті останньою помре...

Бігун Андріяна

11 років

**Закарпатська область,
Тячівський район,
с. Німецька Мокра**

Моя сім'я найкраща –
Це мама, дві сестрички,
Які мене так люблять,
Приголублять
Але в моїй сім'ї
Не вистачає батька,
бо батько мій помер.
Душа його на небі,
Він біля Бога, молиться за нас,

І дивиться на мене з неба.
І знає, що люблю його.
Але його тепер немає,
І Бог тепер нам — батьком.

Єфімова Поліна
11 років
Харківська область,
м. Лозова

ЧОМУ Я ЛЮБЛЮ СЕРПЕНЬ

Знаєте, чому мені подобається місяць серпень? Тому що вечорами дмухає теплий вітерець, а на небі хмари, схожі на павутиння.

А ще подвір'ям гуляє аромат квітів. Пахощі Клематиса білосніжні, як сніг, у Чорнобривців – запах осені, пелюстки Айстр, як крижинки – від них мені холодно стає. А Лілею просто хочеться поцілувати.

А підеш на город – там овочі. Хочеться просто все зірвати і з'їсти!

Люблю, коли рідні сидять на ганку. Це так затишно...

Як гарненько прислухатись, то чутно ввечері спів коників. А якщо взагалі сидіти тихенько, то можна почути комахину казку...

Люблю ввечері ходити на озеро. Воно гладеньке й прозоре – видно, як танцюють рибки – хлоп, хлоп, хлоп... Ляжеш на пісок – і здається, що то чарівний пилок. Закриваю очі і відчуваю себе пушинкою – легесенькою-легесенькою...

Люблю серпень...

Переможець номінації
у віковій категорії 14-18 років

Береславська Крістіна

17 років

Чернігівська область, м. Ніжин

РОЗДУМ ПОРЯД З ВЕТЕРАНОМ

Я бачила очі його... Повні сліз...
На камінь холодний незграбно сідає...
Та сили не ті... Сповз тихесенько вниз
Й – ні звуку... Лежить і до неба зітхає...
А поруч – людська суєта: всі біжать,
Нічого не бачать, нічого не чують.
А я підійшла... Скільки ж діду лежать?..
Невже його люди оці не врятують?..
Та всі лиш сміються. Мовляв, так завжди:
Цей «бомж» тут щодня. Всім набрид, ледацюга...
І знову йдуть геть від чужої біди –
Комусь, може, батька, сусіда, чи друга...
— Вставайте, дідусю, ось я підведу.
Хоча і мала – але Вас не залишу.
Чи, може, Вам лікаря? Миттю знайду!..
Та він сам підвівся... Лиш глибоко дише.
Хіба я гадала тоді в оту мить,
Що ціле життя за цей час проживу?..
Він все говорив... Мабуть, дуже болить...
Бо, хто б іще вислухав душу живу?..
Ось я вже в окопи за ним дрібочу
І рани приймаю у голову й ногу,
Концтабір ворожий ногою топчу...
Де друга?.. Не знаю... Відомо лиш Богу...
Було... Ой, було!.. Все горіло й гуло.

Та він не зламався у пеклі чужому.
А тут-ось – сльозинки... Змарніле чоло,
Немає ні рідних, ні власного дому...
Кому він розкаже, що два ордени,
Медалі і хату обманом забрали,
В чорнобильським вирі згоріли сини,
Кохана дружина за ними пристала...
А він же боровся, щоб діти дітей
Не відали горя у рідному краї...
То чом же у деяких мирних людей
Спить совість? Натомість — байдужість гуляє...
Терпляча земля. Бо приймає усе.
І любить, як Бог, і прощає, й страждає.
І хрест цей століттями важко несе.
І бореться. Бореться й перемагає.
От тільки б ще пам'ять віків зберегти...
От тільки б ще душам людським не черствіти...
До миру і волі нам гідно іти,
Щоб не відвернулись від нас наші діти.

...І коли те дитинство пробігло?..
І чому?.. І куди?..
Я ж іще озирнутись не встигла
На дитячі сліди.
По калюжах іще б пострибати
І залізти на дах...
А вже юність регоче строката
З новим днем на руках...

Матусевич Андрій

16 років

**Львівська область,
Кам'янка-Бузький район,
смт Добротвір**

БУВАЮТЬ ДНІ

Бувають дні, коли не до снаги
Ані бажання, ні якісь утіхи.
Чужі слова, не маючи ваги,
Розгойдують твої життєві віхи.
Тоді не хочеш слухати порад,
Тих, що в житейським вирі потонули...
Відкинувши ілюзію принад,
Згадаєш плетиво ідей минулих...
Бо ти сьогодні – просто ще юнак,
Твій ангел кожен крок чи порух бачить,
Лиш він подасть тобі той вірний знак,
Який для тебе так багато значить.

Павловська Мілана

14 років

м. Запоріжжя

ЩО ТАКЕ ЩАСТЯ Й ДЕ ЙОГО ШУКАТИ

Вечірня втома лягає на плечі оксамитовою мантиєю. Повільно крокуєш додому. Навколо безперспективне місто, сірі маршрутки й люди. Незнайомі й холодні, з одним і тим же сумним виразом обличчя.

Цей світ втратив фарби. Вже немає сподівань знайти своє щастя. А воно завжди ходило поряд. Ти ж чув кроки нещодавно.

давно? Думаєш, здалося? Ні. Просто ти шукав те, що весь час знаходилося поруч. Воно чіплялося за твої поранені крила, смикало за руку, як дитя, яке прагнуло уваги та любові.

Ти просто забув. Забув, як це, бути по-справжньому щасливим. Щоб очі світилися й усмішка аж до вух. Щоб ти відчув, як життя наповнює серце вогнем, який не спалює, а зігріває.

Буває, люди не знають про щастя. Але я можу розповісти.

Щастя – це:

наливатися сонцем з голови до п'ят, а потім цим сяйвом ділитися з іншими;

не шукати магії в навколишньому світі, а зрозуміти, що ти сам можеш творити найбільші дива;

знати, що суха трава пахне медом і вітром;

бачити, як сонячні зайчики на твоєму волосі плетуть вінок з рожево-бузкових променів;

приручити хвилі й щоранку слухати їхні казки;

відчувати, як квітне твоя душа абрикосовим цвітом навесні;

носити намисто з мрій та сподівань;

бути маяком для того, щоб інші не загубилися в сутінках;

мати щось спільне із небом, наприклад, сузір'я родимок на спині;

чути дихання землі, і як виявилось, воно завжди було в ритм із твоїм.

Щастя є всюди. Прислухайся. Чуєш стукіт у грудях? Ось там ти знайдеш усе, чого не вистачає. Бо найбільші скарби зберігаються тільки в серці. В твоєму чулому живому та доброму серці...

Панасюк Марія

16 років

Хмельницька область,

м. Славути

ДІМ – МІСЦЕ, ДЕ ЛЮДИНІ КОМФОРТНО

Найперший та найнадійніший сховок почувань, думок, діянь, металобрухту й іржавого залізяччя, дім починається ось тут (не видно – на собі показую) – в серці тобто. То може бути одинацька келія. Облаштована за останнім писком технологічної моди курилка з вай-фай роутером. Міська бібліотека з постійними читаннями Іздрика. Громадський туалет. Чим чорт не жартує? Двокімнатна «хрущовка» з трьома дітьми і поламаними меблями.

Тент на узвишші Паміру. Вокзал для двох. Затоплений сусідами ковчег Ноя.

Царські хорони із обшитими золотом рамами картин. Студія аудіозапису маловідомого вуличного музиканта.

Обклеєна шпаргалками комірчина спудея. Ромова пристань амбітного флібустьєра...

То неважливо, яке його оформлення і скільки грошей вбухано у зведення. Важливо, що це – твій дім. І яким би він не був, це – ти сам.

Якщо я – це дім, то мої структурні одиниці – цегла. Я пам'ятаю інфантильну шестикласницьку підлітковість з дитячим журналом «Барвінок». Чи то було приурочено до певної теми, чи дано у вигляді квесту – точно не скажу. Але у декількох випусках послідовно друкувалися літери, котрі у підсумку складали єдине слово. До кожної додавалася історія, уславлююча рід людський і місце його, скажімо так «внутрішньої розбудови» у світі. Найкраще закарбувалася «сходиноква» літера «Д» – ототожнення із домом в прин-

ципі й «фундамент» майбутньої людської «споруди». Вона представляла собою чомусь сходинки. Комплекти прольотів сходиць, що дають старт екскурсії самі собою по той бік віконної рами.

Коли підняти ту підшивку, повчальних історій набереться чималенько. Суть тут у тому, що конечне слово, утворене літерами з описами – «єдність». Дивно, але під час дванадцятирічного шостого класу мені й на думку не спадало, яка у всьому цьому філософія. Пройшло якихось чотири роки, а тепер це – і символ цілісності людської особистості, й поетапність, формування (будівництва, якщо хочете) вавилонської башти духу, і важливість кожної людини як чогось масштабнішого, цілого людського вакууму, хай навіть покинутої хібари у самому кінці вулиці.

Виходячи у зовнішній світ, до людей новоствореною спорудою чи історичною пам'яткою з відполірованою іменною табличкою, ти ризикуєш. Цегла – цінний матеріал. Подаруєш – втратиш, незчувшись як. Залишиш на пофарбованій лавочці. Може, в тебе там квіточки на споді намальовані? Або записка з посланням до майбутніх поколінь? Хрестики-нулики. Значка. Шмат пам'ятної світлини із тією самою людиною.

Люди знайдуть, чим поживитися. Залюбки відкинуть свою буденно-коричневу цеглину й на спорожніле місце прилаштують твою, авторську. Особливо коли ти випромінюєш енергію, як атомна електростанція. І тобі не вперше ділитися нажитим. Але й тобі не можна залишатися з проріхою. Душевне світло просочиться у отвір, як вода з відкритого крана – й поминай як звали. Добре ще, як витече у тару типу іншого дому. А не в каналізацію. В трубу. Сіра цеглина у райдужній палітрі – теж щось. Бо сірий – теж колір. Нотка тривіальності у неординарний дім. Підклеєна скотчем книга зачитаного до дір автора поряд із книжко-

вими новинками. Людська доля до колекції вражень про повноту життя...

Є гарний фільм Гаріка Сукачова – «Дім Сонця» називається. Кучерявий хіпі, що відзивається на Сонце, витримує інтригу перед друзями, де ж знаходиться його саморобний будиночок. На березі моря. А де конкретно? У такій конспірації є й життєвський сенс. Вийдіть на вулицю – ви станете жертвою реклами. Оберіть у онлайн-кінотеатрі фільм, і вам запропонують ряд подібних, наївно гадаючи, що на кожній з вашої внутрішньої цеглин по однаковій наліпці. Як на партії апельсинів.

Висловіть думку – і вас звинуватять у сексизмі, шовінізмі, ейджизмі, нерозумінні світу, в якому ви живете (хтось узагалі знає, на якому ми світі, і де тут ліфт на інший рівень цього ступінчатого симулятора реальності?). Ви обов'язково виявитесь нетолерантними. Чи необізнаними. Образите чиюсь сексуальність. Орієнтацію. Віросповідання. Расову належність. Хто б сказав, навіщо тоді узагалі виходити з дому? Перефразую: навіщо узагалі виходити з себе?! Головний герой спорудив свій дім, щоб опісля нього в цьому незрозумілому світі залишилася часточка його душі. Хлопець був хворий, й історія дуже мелодраматична. Але відкрилася таємниця лише одній людині: дівчині, яку він кохав (читайте – довіряв). Перетягнені в єдине повздовжні палички. Обвішані срібними дзвіночками, строкатими стрічками, брязкітливими амулетами, непотрібним стеклярусом, намистинами, дрібними сувенірними монетками, власними ідеологічно важливими витребеньками – звичайне дерев'яне паліччя. Щоб можна було запалити вогнище і медитувати, доторкаючись до химерних прикрас, звисаючих над головою звідусюди. Подалі від усіх. Самому або із тими, кого не гріх впустити й у сокровенне.

Бо зовні можна бути ким завгодно. Екстер'єр споруд оманливий. Однотипні висотки приховують бекстейдж сценаріїв таких аномально різних життів, що голлівудським режисерам і не снилося. Тільки повертаючись додому, ти починаєш по-справжньому бути собою. Без зовнішнього антуражу. Домашнім, не обвішаним прикрасами і дизайнерським шматтям, поза образом, в піжамних штаних і дірявій майці, розтріпанім, простим, вмитим і... одухотвореним.

Знаєте, що сталося із будиночком Сонця? Показав своїй коханій Саші він його свідомо – знаючи, що хворіє важко і проживе не так вже й багато. Сонце – образ людини, загадкової для усіх оточуючих. Але яскравої і прекрасної. Дім на морі – останній інструмент маніпулювання його над людською цікавістю. І ось знаходиться така Саша, перед якою грати не треба і можна просто відкрити карти.

Їй куточок самотності хіпі більш ніж сподобався. Сонце ж, напевно, відчув себе самотнім, впустивши Сашу в свій дім. А ще – готовим нарешті відійти. Чи не поквапився? Чи то його місія у демонстрації себе, як помешкання духу, добігала кінця.

Але дім було спалено. Алілуя.

Пеньківський Віталій
14 років
Житомирська область,
смт Романів

АНГЕЛ

Ніхто не знав в душі моїй скорботи.
Ніхто не уявляв, як боляче мені.
Ніхто не знав, що й в мене є турботи.
І біль лишався у душі, на дні.
Всі люди йшли, не дивлячись на мене.

Я був буденний, сірий і простий.
Зі стріхи капав дощ – скупий, злиденний.
Такий, як я – похмурий і сумний.

Аж раптом зупинилось все на мить.
І скрізь, раптово, стало дуже тихо.
Спитав у Бога: «Що мені робить?»
Бо в серці відчувалось чорне лихо.

Не стримавшись, з жалю заплакав гірко.
Від болю, що не міг уже терпіти.
І раптом пролунало: «Встань же, синку.
Не гоже на землі сирій сидіти...»

Підняв я голову до неба неохоче.
Й побачив диво – ангела з небес.
Спустився він до мене, подивився в очі.
І я відчув, що заново воскрес.

Петраускас Владислава
17 років
Черкаська область,
м. Кам'янка

Ніколи не була проти своєї самотності,
З сумом проводжала зміну пір року,
Знала все, до найменшої точності,
Не робила жодного хибного кроку.
Злами долі, зміни лякають,
І от щось зламалося в мені.
Зібралась з речами й думками,
поринула в море подій.
Бо не всі ще загадки відкриті,
Не все рід людський переміг.
Відшукаю нову я таїну,

Новий путь, серед тисяч доріг.
Бо щасливий той, хто хоробрий,
Хто себе в цьому світі знайде.
Для сміливих, завзятих і добрих,
Серед ночі і сонце зійде.

«Можливо»... Приємне слово.
Легко вимовляти,
А ще, багацько речень
можна з ним складати:
«Можливо, підемо в кіно...»,
«Можливо, завтра вранці...»
Живем чи граємо в лото?
Рядами варіацій
Ми декоруємо думки,
Чи світлі, а чи темні.
І певно знаємо одне –
Люди ні в чому не певні.
То ж викресліть зі словників
Те бісове «можливо»,
Скажіть без нього раз в житті:
«Я буду щасливим!».

Удовиченко Дарина

16 років

Сумська область,

м. Лебедин

СТАРИЙ У МОРІ

*(під враженнями після прочитання роману-притчі
Ернеста Хемінгуея «Старий і море»)*

Палюче сонце синю воду гріє,
Розтинають її піністі хвилі-глиби.
У кожного своя таємна мрія.
Свій човен, вудка, гак, гарпун... і риба.

Хтось у морській пустелі не боїться
З акулами безжального двобою,
А хтось не зможе залишитись в річці
З думками наодинці. І з собою...

Хтось не помітив би, як зранив руки,
Біду чужу нарік би він своєю.
А хтось вважав би за нестерпну муку
Веслом гребти собі, за течією.

У кожного своя таємна мрія,
Свій човен, вудка, гак, гарпун і риба.
Її спіймати тільки той зуміє,
Хто розітне собою скелі-глиби.

Нехай палюче сонце воду гріє.
Нема весла – греби чимдуж руками.
Тим, хто зловив свою таємну мрію,
Кладу свій вірш на поетичний камінь.

МОЯ МАЙБУТНЯ ПРОФЕСІЯ

«Тут все досить серйозно. Ви вже задумувалися про те, ким станете? Так щоб дійсно вибрати те, що потрібно саме вам? А може ви якраз у цей момент обираєте, що саме стане вашим основним заняттям у дорослому житті? Поділіться з нами, нам СПРАВДІ дуже цікаво».

**Переможець номінації
у віковій категорії 11-13 років
Штільгойз Олександр
12 років
м. Житомир**

МОЯ МАЙБУТНЯ ПРОФЕСІЯ: ПЛАНУВАННЯ І РОЗВИТОК

Ця річ є майже у кожного дорослого і корисна для життя. За її допомогою заробляють гроші і виробляють нове, винаходять і мріють. Здогадалися, що це? Ну, звісно, професія.

Про мої очікування від майбутньої професії я розповім згодом. А зараз, щоб не гаяти часу, розповім про моє теперішнє захоплення. Так, так – саме теперішнє! Не дивуйтеся. Я вважаю, що воно готує мене до обраної в майбутньому професії, загартовує від труднощів, які виникають. Це теперішнє захоплення – ведучий у дитячій програмі. В ній, разом з моїм товаришем, ми опановуємо нові знання, вміння, розповідаємо казки та історії, з прихованою мораллю, яка є зрозумілою для дітей. А ще ми моделюємо та показуємо ті ситуації, які є корисними і повчальними у повсякденні. Ця професія розкриває нові можливості та навички у спілкуванні, даючи мені нові креативні й компромісні ідеї та можливість реалізації.

У мене є безліч захоплень, проте найголовніше – це читання книг. Нещодавно я ходив по книгарні і мою увагу

привернула одна книга, назва якої говорить сама за себе: «Мистецтво війни». Напевне, ви подумали, що я мрію стати полководцем чи могутнім завойовником. То буду вимушений сказати: «А, от і ні». Я хочу стати відомим бізнесменом чи добрим правителем, таким як Авраам Лінкольн. Цікавий факт з життя Лінкольна розповідає Доріс Кернс Гудвін у книжці про те, що Лінкольн оточив себе різними людьми, у тому числі й суперниками з високими амбіціями. Власне, людьми, що почувалися вільно у випробуванні його авторитету і не боялися сперечатися з ним. Тобто Лінкольн ставив себе в ситуацію, далеку від персонального комфорту, це дозволило йому досягти багато здобутків.

Завдяки моїм початковим захопленням бізнесом, я поринув у пошуки відповідей у книгах щодо моєї майбутньої професії, так як за допомогою книги можна розпочати розширювати межі світогляду у сфері бізнесу. Тому я повинен розуміти важливість використання всіх наявних ресурсів, зокрема для ефективного ведення бізнесу: робота з партнерами чи суперниками в критичних ситуаціях, уміння цінувати інформацію, розподіл часу та розуміння стратегії ведення бізнесу. Бізнес – це особлива річ. Як кажуть малайці: «Не думайте, що в озері немає крокодилів тільки тому, що вода спокійна». Отож, бізнес – філософія, що виросла з плином часу, яка набуває все більшого поширення у світі, а її розуміння допоможе стати більш конкурентоспроможним і впевненим. На мою думку, основним у бізнесі є вислів: «Той, хто знає конкурента і себе, ніколи не програє у бізнесі; той, хто не знає конкурента, але знає себе, інколи виграє, а інколи програє; той, хто не знає ні себе, ані конкурента, програє усе». Я вважаю, що таке ведення бізнесу, через стратегічну перевагу, вміння володіти собою, допоможе залучити всіх бізнесменів, а, можливо, дасть змогу ширше зрозуміти глибини своєї культури ведення бізнесу.

Перспективи самореалізації – бути інноваційним, шукати, а не уникати і вирішувати проблеми, які завжди існують. Будь-яка творчість у бізнесі – це точний розрахунок своїх сил і використання їх з максимальною ефективністю, не залишаючи суперникам жодного шансу.

Ось, наприклад, виникає рішення, як подолати проблему? Це ніколи не відбувається завдяки зусиллям однієї людини, вирішуються проблеми завжди групою людей. Зібрати всіх в одному човні, гребти разом в одному напрямку – це справді велика радість, особливо, коли ви виграєте. Наша країна зараз перебуває в критичному стані, і, оскільки, в нас не залишилось інших варіантів – ми повинні перемогти. Ми всі швидко вчимося, і тому той, хто знається на філософії бізнесу, його стратегії – ніколи не виснажується.

Бейтуллаєва Анастасія
13 років
Житомирська область,
м. Овруч

Привіт! Це я – Настя, маленька дівчинка з стародавнього містечка Овруч, що на Житомирщині. Навчаюся – в сьомому класі і мрію стати... а з цього і почнемо.

Мої однолітки часто розмовляють про вибір майбутньої професії. І думки в кожного змінюються постійно. Хтось хоче бути космонавтом, лікарем, перукарем і т. д. А як правильно обрати професію, щоб потім не жалкувати за невірний вибір?

Я, мабуть, велика мрійниця. Раніше мріяла стати лікарем, пізніше – вчителем, а зараз – в роздумах... Мабуть, в моєму віці у всіх такі проблеми. Але як мені зробити свій правильний вибір?

Найчастіше думаю про професію психолога. А чому саме психолога? Тому що ця професія в наш стресовий час є дуже актуальною. І я завжди намагаюся допомогти людям, хоча б добрим словом, порадою, а навіть і просто посмішкою.

На Сході України йде війна. Сотні життів покалічені. Якщо медицина їх лікує фізично, то душа все одно залишається пораненою, і ніякі ліки тут не допоможуть. Але на допомогу приходять фахівці, які допомагають постраждалим загоїти душевні рани. А скільки дітей-переселенців отримали психологічні травми на війні! Вони теж потребують допомоги. Та й в повсякденному житті багато зустрічається проблем, з якими люди самі не можуть впоратися, тому й шукають поради у фахівців.

Я багато читала про професію психолога. За кордоном термін «сімейний психолог» зустрічається дуже часто. Саме до нього звертаються люди з будь-яких проблем, шукаючи порятунку.

Думкою про вибір професії я поділилася з мамою. Мама мене підтримала, але заздалегідь попередила, що така професія дуже виснажує психологічно, оскільки людина переймається проблемами інших і весь «негатив» пропускає через себе.

Я ще вагаюсь. Попереду у мене ще 4 роки навчання, але думки про допомогу людям мене не покидають. Я часто дивлюсь новини по телебаченню, телешоу, бачу зламані людські долі і розумію, якщо в майбутньому зможу приносити людям користь і витягувати їх з «небезпечного психологічного простору», то це ж прекрасно.

Я вірю, що коли вивчуся, війни вже не буде, не буде поламаних доль і скалічених душ. Я буду за це молитися.

Думаю, мій вибір професії правильний. Якщо я допоможу травмованим і розчарованим і надалі сприймати світ прекрасним, добрим, якщо знову навчу їх радіти сонцю, завтрашньому дню, то я – професіонал, і це буде надавати

наснаги мені в майбутньому. Професія повинна приносити задоволення. І усмішки моїх врятованих людей – будуть мені найвищою нагородою.

Вперед! За мрією! Можливо колись ця мрія стане реальністю. І маленька мрійниця Настя з Овруччини стане прикладом для багатьох.

Бойко Аліна
13 років
Харківська область,
м. Красноград

ПРОФЕСІЯ МРІЇ

Професій на світі дуже багато!
Знають про них і дорослі, й малята.
Ось лікарем бути – дуже престижно,
людей лікувати – це дивовижно!
А вчителем стати – відповідально,
потрібно навчати дітей ідеально!
Та й кухарем бути корисно і класно –
смачно готувати це дуже прекрасно!
Ще мрію – великою стати людиною,
щоб керувати своєю країною:
підвищити пенсії та зарплати...
Хоча стривайте, я ж люблю співати!
Так, може, співачкою краще вже стати?
А, може, поетом – і вірші писати?
Хоча акторка з мене теж нівроку,
в кіно знімалась би щороку...
Професій на світі дуже багато!
Знають про них і дорослі, й малята.
Та, щоб отримати роботу мрії –
навчайтеся старанно, мої милі!

Лягавий Даніель
11 років
Дніпропетровська область,
м. Павлоград

Коли я ще ходив до дитячого садочка, вже тоді мріяв, що буду зоологом або ветеринаром. Я дуже люблю тварин, птахів, змій, черепах, комах, амфібій та всіляких живих істот. Я не пропускаю жодної виставки тварин, яка приїздить до нашого міста. У мене багато книжок про світ, що оточує нас. Це не випадкове захоплення. Перша освіта моєї бабусі ветеринарія. За радянських часів вона працювала ветеринаром на фермі. Розповідала мені, що лікувала тварин, і що це дуже важлива й цікава професія. Коли стану дорослим, хочу продовжити її справу. І навіть більше — мрію створити притулок для тварин: собак, котів.

Влітку я їздив гостювати до бабусі Галини в село Голубівку Новомосковського району Дніпропетровської області. На мою велику радість у неї є велике господарство! Не знаю, з кого почати розповідь? Почну із собаки. Шарко — дуже вередливий та злий пес. Але чудовий сторож двору. Є в господарстві бабусі ще вівця Соня та коза Майя з козенятами. Майя дуже лагідна. Іноді вона кладе бабусі голівку на плече і дозволяє себе гладити. Маленька кізочка Зося дуже любить цілуватися. Козла з великими страшними рогами звать Барон, він — забіяка. Не б'ється тільки з дідусем. Він дуже любить пити холодну воду з чистого відерця. Ще є в бабусі маленький білий козлик, без ріжок, та бичок Чудо. Чудо з маленьким козликом товаришують. А от свиня Принцеса постраждала в бійці з Шарком. Відтоді у неї немає одного вуха. Влітку Принцеса опоросилась і

у неї було 12 поросяток. Я допомагав бабусі по господарству, бо їй було важко з усім впоратися. А найбільше мені подобалось доглядати маленьких козенят — вони дуже кумедні та люблять гратися. Напувати козенят — це велика радість.

О, мало не забув! Ще є в бабусі кіт Огі рудо-білого кольору на прізвисько Кукарача. Важить він 5 кілограм. Кіт ловить великих пацюків та приносить їх бабусі, щоб вона його хвалила.

Таке велике господарство потребує догляду, а домашні улюбленці та свійські тварини — іноді ще й лікування. В їжу тваринам бабуся додає вітаміни, завжди уважно спостерігає за станом кожної тварини, щоб ніхто в господарстві не хворів. І от цим літом, допомагаючи бабусі, я твердо вирішив, що зоологія й ветеринарія — це моє.

Макаревич Тетяна

13 років

**Рівненська область,
смт Зарічне**

КИМ Я СТАНУ В МАЙБУТНЬОМУ?

«У кожного є своє «я» і кожен хоче досягти чогось: хтось медиком, хтось вчителем, а хтось і диригентом хоче стати....». Дійсно, люди змалку мріють кимось стати, а згодом ця мрія може перестати бути мрією. До десяти років я марила професією лікаря, моя сім'я і близькі родичі також підтримували мою мрію. Можливо, що вплив рідних сприяв моїй мрії. Що ж все-таки сталося, і чому я змінила свою думку? По-перше, я подорослішала і стала більш відповідальною. Коли дізналась про труднощі цієї професії, задумалась: «А що, якщо я нездатна з цим впоратися?». По-друге, з часом я перестала мріяти про професію лікаря, захо-

пившись написанням віршів та оповідань. Все почалось з того, що вчителька якось задала нам завдання написати міні-віршик про мову. Я дуже зраділа, адже напередодні дізналася нове для себе слово «альма-матер», і написала вірш:

Мова рідна, мов жар-птиця

Обдарована цариця.

Вдень, вночі плекає нас,

Альма-матер ще нам дасть.

Так, він ще зовсім дитячий, але вчительці мій вірш сподобався.

Це був мій перший вірш, який я комусь показала. Ви запитаете: «А як же батьки?». Спочатку я соромилась їм читати мої вірші, але згодом почала ділитися з ними своїм захопленням. Ось так і вирішила пов'язати свою професію з творчістю. Але ні, не мрію стати поетом. Я планую пов'язати своє життя з театром. Все тому, що мені дуже подобається, як виконують свої ролі актори – це ціле мистецтво. Я, звичайно, розумію, що це також нелегка професія, але не боюся труднощів. А ще я захоплююсь професією бібліотекаря. І не дарма, бо змалку спостерігаю за роботою моєї бабусі, вона – бібліотекар. Для мене її робота надзвичайно казкова: старі запилені книги і зовсім новенькі, які бабуся тільки що принесла. В одну мить мені здавалося, що всі герої оживають, а ще більш фантастичну атмосферу я отримувала, коли брала книгу, залізала під бабусин стіл і починала читати. Ось тоді я опинялась у своєму світі, далекому від реальності, і мені здавалось, що всі «книжкові» події відбуваються зі мною. Справді, який складний вибір у мене попереду! Та головне, щоб я любила свою роботу і, насамперед, лишалась Людиною.

**Переможець номінації
у віковій категорії 14-18 років**

Коваль Ольга

14 років

**Запорізька область,
смт Веселе**

ШЛЯХ ДО УЛЮБЛЕНОЇ ПРОФЕСІЇ

Уявімо. Зараз 2020 рік. Мені 16, і я покидаю рідну школу. Попереду безліч доріг, але яку обрати, що стане моїм золотим шляхом до успіху? Приведе до професії, за яку візьмуся із запалом і наснагою? А може до заможності і величезних статків? Отож, кожен мій крок рівносильний злету чи падінню. Зараз все в моїх руках. Маю обирати сама, а не за наказом батьків чи проханням учителів, адже життя одне і, на жаль, занадто коротке.

То як воно буде? У мене вже є одна найважливіша, найцікавіша, найперспективніша, най-най-найбажаніша професія. Але скажемо чесно, уявити себе у новому амплуа буде цікаво і мені, і журі, якому треба читати мою розповідь.

Тож почнемо. Знову вмикаємо уяву. Зараз 2030 рік. Мені вже 27 років! Ой, невже? Та все це, на щастя, попереду. Так ось, стою я у білосніжному халаті, красива, усміхнена. Але більше радіє той, хто хотів мене бачити такою – моя мама. В моїй руці диплом. Тепер я гордо звуся інтерном обласної Запорізької лікарні № 5 у якості лікаря-терапевта. І вже зараз я беруся до роботи. Мене ознайомили з персоналом і однолітками, що разом зі мною здобуватимуть фах лікаря. Першим завданням буде вивчити історію захворювань однієї жінки, яку вже досить тривалий час турбує безсоння. Я побачила у її медкартці, що за останні роки були помічені порушення роботи серця і судин, ожиріння у минулому, апатію. Брр,

від такого букету стає не по собі. Бідна жінка. Складаю правильну, на мою думку, схему лікування, у яку входить спорт, правильне харчування, заборона прийому ліків від безсоння і тиску. І я мала рацію, за що й отримую щирі вдячність від хворої і похвалу від завідувача терапевтичним відділенням.

Але професія лікаря, на мою думку, не є цікавою і перспективною для досягнення поставлених замахних, але як доводить досвід, досяжних цілей. Мені цікаво вивчати анатомію, слідкувати за радістю вилікуваних людей, я – відмінниця у біології. Але подумайте, яка це відповідальність! Дуже важливо поставити правильний діагноз, порадити правильну методику і ліки, спрямувати хворого на одужання. Тож на цю професію я накладаю табу через величезні мінуси, що виникли під час моїх роздумів.

Наступний фах буде більш приближеним до бажаного, але не менш відповідальним. Це – професія вчителя. Колись я мріяла бути саме педагогом, через можливість ділитися секретами, що знадобляться у дорослому житті, а також зрозуміло пояснювати матеріал, перетворивши його у цікавинку для молодого покоління, дивитися на усмішки дітей, коли вони приходять на уроки, на їхні сонні очі під час першого дзвінка, сварити за невиконане домашнє завдання, але робити це мудро, аби дитина змогла відкрити мені справжню причину цього. Я люблю дітей, тож ця професія приносила би мені гарний настрій щодня. Ви запитаете: «То чому ж ти розповідаєш про неї, як про ту, що не є планом на майбутнє?». Все просто. За вісім років навчання мені багато разів доводилося вести уроки або ж допомагати вчителям проводити відкриті. Тому я розумію, як це важко. По-перше, це саме та робота, що вимагає постійної відповідальності. Звісно, що це закон будь-якої професії, але саме вчитель, аби зберегти дисципліну і не зіпсувати робочий настрій дітей, має

щодня, без винятку, плідно працювати. По-друге, навчати дітей – важко. Важливо не лише прочитати правило з книжки і виконувати вправи після цього, але й розібрати тему таким чином, аби кожна дитина розуміла матеріал, і не лише змогла завдяки цьому перемагати на олімпіадах, але і влучно використати свої знання у житті. Саме ці важкі, незмінні і обов'язкові правила мають все життя нести на своїх плечах люди, що навчають щодня. Надмірна дисципліна, суровий дрес-код, величезна втрата нервів і здоров'я – така важка і непосильна праця змушують мене забути про неї і, як результат, повертатись до рідної школи лише як випускниця, а не вчитель. Цю професію я залишаю для більш стриманих і спокійних людей із «залізними нервами».

А для наступної професії я маю просто зараз сидіти і повторювати алгоритм виведення дискримінанту, а не писати цю розповідь. З математикою я ніколи не мала гарних взаємин, але то на краще, бо я можу гордо назвати себе гуманітарієм. Саме тому робота бухгалтера, економіста чи програміста стають тими, які я називаю найгіршим, що тільки могло видумати людство у процесі свого розвитку. Адже всі вони набридають, швидко в'їдаються у повсякдення і зафарбовують життя у сумні сіро-чорні кольори. Але уявити себе у ролі, наприклад, бухгалтера нашої школи легко можу. Я приходжу на роботу. Пишу цифри, додаю їх, віднімаю, одночасно дивуючись сучасним цінам, знову додаю, ділю, ставлю підпис. Наступного дня несу їх до сільради. Там ставлять підпис. Йду на роботу, а там знову пишу цифри, додаю їх, віднімаю, додаю, віднімаю. І так до пенсії. Я нічого не маю проти цих корисних професій, що грають величезну роль у нашому світі, підтримують економіку, допомагають зберегти бюджет і розумно використати його кошти. Але сухі цифри, що для мене є найбільшою каторгою, сірі й од-

накові дні не вселяють ніякої надії на майбутнє. Моя непосидюча натура, що любить динамічну, швидку і веселу роботу, не дозволяє віддати перевагу цій сумній праці. Життя – не цифри! Воно повинно буяти, цвісти, вселяти надію на щастя іншим, радувати. І все залежить від мого вибору, а професія людини-математика не належить до нього.

Але я все на найважливішому роздоріжжі. Безліч професій, мільйони можливостей і лише одна з них для мене. На моєму шляху я багато разів могла побачити, як люди від безвиході мали навчатися не тому, для чого вони були створені, а просто, щоб отримати освіту. Як не дивно, у кожного своя роль, і крок не у той бік змінить безлічі доль. Так ми і отримуємо поганих лікарів, що, вибачте, не вміють лікувати, міліціонерів, що не в змозі знайти правопорушників, вчителів, що погано навчають тих, хто має також стати кимось у цьому житті. Безлічі поламаних доль, згаслих вогників у серцях та іскор в очах. Багато людей, що вважають професію – грошима, а не саморозвитком, самовдосконаленням, шляхом до успіху в улюбленій справі. Ті, що пливуть за течією, руйнують сучасний світ.

Я боюся стати однією з таких людей. Саме тому, обдумую, яка професія буде не лише прибутковою, а й цікавою. Я порівнюю і аналізую побачені ситуації у своєму житті і, примірявши на себе професії психолога, кухаря, вчителя та інші, обрала найкращу для себе...

Лише одне слово про цю роботу змушує мене радіти. Мої очі світяться, коли я маю можливість розвиватися у цьому напрямку і набиратися досвіду, відкриваючи щось нове. Цей конкурс є одним із кроків до успіху. І, як це можна було зрозуміти, це професія гуманітарного напрямку, плоди якої ми збираємо, насолоджуючись ними. Це – професія журналіста, і я вже уявляю себе у цій ролі.

Все почалося з того, що я вирішила пов'язати свою долю з красою українського слова. Поштовхом стали також навички письменництва і формування влучної думки. Мені було цікаво писати твори, вірші. Будь-які шкільні завдання із літератури задавали настрою на місяць уперед, і всі вони виконувались на «12». Останньою краплею у прийнятті позитивного рішення щодо журналістики, став минулий навчальний рік. Завдяки педагогу-організатору рідної школи – Марченко Ірині Миколаївні – я очолила учнівський прес-центр. І, не очікуючи такої можливості показати свої сили, не вірила, що мені щось вдасться. Але, написавши перші три статті у районну газету «Колос», а згодом взявши участь у безлічі конкурсів, які приносили величезне задоволення, я остаточно віддала перевагу саме цій роботі. Постійно писала, творила. І ось у моєму арсеналі вже до двох десятків статей, до десятка виграних конкурсів і власна збірка віршів.

Саме цей рік став найщасливішим у моєму житті, адже я виконувала роботу не за наказом, а за власним бажанням. Невже це не щастя? – засиджуватися опівночі за роботою, писати весь вільний час і отримувати приємну втомленість та величезну насолоду. Так я і бачу останні 3 роки у школі, 5 років в університеті, і все життя, проведене у пошуках ідей і натхнення. Також, маю надію на те, що професія журналіста допоможе стати ближче до написання збірок, книжок і створення власного журналу. Писати про людей, про їхні історії – це і є, у моєму розумінні, життя, коли ти можеш займатися тим, що просить душа.

Професія журналіста – це нескінченні історії, живий подих у звичайних словах, можливість яскраво, але зрозуміло описати те, що прожили інші, або й ти сам. Саме непосильна праця приведе мене до успіху. Кожне слово, зв'язане у речення, а вони в свою чергу у текст, що стане статтею, зможе

надихати і мене, і читачів. Я буду горда тим, що зможу працювати журналістом і творити для людей. Адже моє життя – не цифри. Моє життя – слова і речення, що складають цікавий і захоплюючий текст, у якому – глибінь моєї душі.

Кравченко Юлія

16 років

м. Херсон

ЩОБ КРАЇНА БУЛА КРАСИВІШОЮ

Свою майбутню професію – дизайнер інтер'єрів, одягу та аксесуарів – я обрала завдяки моїй тітоньці Юлі. В її невеличкий магазинчик-студію я часто і залюбки заходжу, коли повертаюся зі школи. Тьотя Юля завжди рада бачити мене, а я в котрий раз роздивляюся тканини, яскраві гудзики, бусини, стрічки, мереживо. Ми розглядаємо у журналах схеми для створення іграшок та різних прикрас. Обираємо щось, щоб створити наступну гарну річ власними руками.

Все в нас виходило дійсно гарно, але сказати, що цей бізнес приносив моїй тітці пристойні гроші, не можна.

Одного разу, коли я знов зайшла у магазинчик, тітка зраділа:

– Заходь, тезка, – привітала вона мене. – Потрібна твоя допомога.

Вона складала речі у коробку.

– Допоможу, звісно. Ти кудись збираєшся?

– Усі документи готові. Завтра в мене літак...

– Як? Вже завтра?

Я розгубилася – не думала, що вона поїде так швидко. Півроку тому їй запропонували хорошу роботу в Німеччині. Звісно, мені одразу стало сумно – зовсім не хотілося, щоб тітка від'їжджала... Вона мені як подруга, хоча і тітка.

Я її розумію: талановита молода жінка, а перспективи розвитку не бачить. А там в неї буде власна майстерня, про яку вона завжди мріяла. Мені б хотілося, щоб у нашій країні їй (та й всім іншим) вдалося створити необхідні умови для творчої праці. Це є, кажуть, у Європі – тій, до вступу в яку ми прагнемо.

Чого ж нам не вистачає? Або що нам заважає? Ось хоча б у рідному Херсоні? І тут я подумала, що починати треба з початку. З моменту народження дитини у пологовому будинку. (Така думка виникла в мене не випадково – моя мама працює акушеркою).

Що ми бачимо у лікарнях? В основному – це старі будівлі зі старим обладнанням. Оплата праці медперсоналу мізерна. Тому кращі з лікарів їдуть за кордон, де не тільки сучасні медичні заклади, а й пристойна оплата. Бути європейцем-лікарем – престижно.

Далі, логічно, я подумала про наші дитячі садочки. Те, що їх не вистачає – це одне. Інше – за тим самим сценарієм, що і в лікарнях. Вихователям платять мало, у закладах методи виховання застарілі, та й самі вони далекі від сучасного вигляду.

Тепер, як ви вже здогадуєтесь, школи. Я поки що – учениця. І бачу, як кажуть, із середини. Молодих креативних педагогів зовсім мало. У кабінетах нового обладнання не вистачає. Але важливіше, що система «вчитель-учень» побудована на авторитарності першого.

Якщо продовжувати поступово цей ряд, то дійдемо до університетів. Корупція (за місце у ньому, за здачу сесій студентами батьки платять великі гроші) та рівень викладання зводять саму ідею отримання професії нанівець.

І ось коло замкнулося. Хто ж прийде на роботу після такого навчання? Не дуже грамотні спеціалісти. З освітою, що «вища» лише на папері.

Звісно, я перебільшую – є в нас і класні педагоги, і супер-професійні лікарі, і сучасні заклади. Але в Німеччині (гадаю, що у багатьох інших європейських країнах також) з цим набагато краще. Тому і йдуть наші люди туди, де краще.

Правда, я впевнена, що і там є свої проблеми і правильно кажуть: «Краще там, де нас немає», але...

...Я продовжую заходити в магазинчик тьоті Юлі, де працює її подруга. Ми, якщо є час і «літає» Інтернет, розмовляємо по Скайпу з нашою «німкенею». Вона показує свою майстерню, свій охайний будинок, який винаймає...

Звісно, ми європейці, бо живемо не в Азії і не в Африці, а в європейській країні. Звісно, у «німеччинах» жити краще. Але я підтримую думку: якщо всі достойні та працьовиті поїдуть «туди» – хто буде підіймати Україну?

Взірець, який подає нам Європа, треба наближати до наших власних реалій, котрі поки що дуже далекі від бездоганних. Ми не повинні стати як *вони* – ми повинні зберегти *своє* обличчя, свої традиції. Але при цьому хотілось би, щоб кожен з нас із гордістю називався спочатку українцем, а вже потім – європейцем. Тому я вивчаю народні промисли, уважно придивляюся до старовинних речей, що їх зберігає моя бабуса від часів своєї бабусі. Адже навіть у самий новітній хай-тек, гадаю, можна і потрібно вносити щось своє, національне. Моя майбутня професія, впевнена, потрібна моїй країні, яка розвивається і стає ще красивіше.

Микитюк Світлана

17 років

Івано-Франківська область,

Тисменицький район,

сmt Лисець

Я – ДИРИГЕНТ

Зал затих, затамувавши подих в очікуванні чудесного дійства – свята музики.

Хвилюючий момент виходу на сцену.

Я, зібравшись з духом, роблю перший крок. Назад дороги немає, ніяких повторів, права на помилку. Ось я на сцені. Мої думки лише про вдалий виступ. Вклоняюся глядачам і обертаюсь обличчям до оркестру.

Я люблю кожен інструмент – від тонких співочих флейт до гучних та могутніх басів туби. Мелодійні скрипки, сонячні кларнети, гримучі литаври, ніжні валторни, дзвінкий ксилофон – усі вони єдиний організм, який живе одним життям. І я дихаю разом з ним, живу ним. Люблю кожен ноту, кожен паузу.

Люблю музику.

Я щаслива, що обрала цей шлях. Це моє.

Ось я піднімаю руки в позицію, роблю плавний рух.

Як сильно б'ється серце! Та хвилювання враз зникає, бо бачу очі музикантів. Вони зосереджено й слухняно реагують на кожний помах диригентської палички.

Оркестр звучить, я дирижую, все чудово!

Та скільки важких репетицій знадобилось, щоб об'єднати кожного учасника цього дійства в гармонійну симфонію. Скільки сил і таланту вкладають музиканти для того, щоб подарувати справжнє задоволення естетичного смаку слухачам. Праця кожного композитора, чий твори ми виконали, була не марною.

Винагорода – гучні оплески.

Концерт увінчався великим успіхом. Бо успіх приходить тільки після того, як докладаємо великих зусиль.

В царстві музики по-іншому не буває.

І я знайшла своє місце в цьому казковому світі.

Тепер щаслива, що можу розділити свою радість з тими, хто показав мені дорогу в світ музики, хто терпляче навчав та допомагав – з моїми вчителями.

Нехай Господь дає їм здоров'я та вдячних учнів.

А я й надалі буду старанно вчитися і наполегливо працювати, щоб дарувати людям прекрасну музику надії та любові.

Голіброда Павло

17 років

**Волинська область,
Іваничівський район,
с. Орищі**

Не уявляю свого життя без книг. Адже, як пригадує моя мама, я полюбляв читати ледь не з пелюшок. Тому з вибором професії довго не вагався. Ще з першого класу рідної школи вирішив стати вчителем. Щоправда, важко визначитися з наукою, якій хотів би віддати майбутнє. Але більше приваблюють гуманітарні предмети, зокрема українська мова і література. Врешті, вибір спеціалізації – питання другорядне. Головне, щоб майбутній учитель і наставник досконало знав предмет. Немає значення – чи то математика, фізика чи біологія. Я переконаний: справжній учитель мусить самовдосконалюватися і власним прикладом спонукати своїх учнів до висот.

Якщо зануритися у світову історію, бачимо, що професія вчителя із давніх-давен та в усіх країнах шанувалася, як

одна з найскладніших. Адже наставником може бути лише справжній професіонал, який здатен знайти спільну мову з кожним учнем, який вміє переконати і спонукати до творчого пізнання. Саме таким фахівцем хочу бути я.

Практично в усіх моїх улюблених книгах постать учителя зображена з любов'ю і шанобливим ставленням. Особливо це стосується древніх філософій, де наставник вважався святим чоловіком. Притім це стосується як давньокитайської філософії, так і порівняно молодих для розуміння європейців філософій Нового Світу. Тобто не важливо – скільки століть або тисячоліть тій чи іншій нації. Усі вони шанують своїх учителів. Не дивно, що більшість народів обирають собі за наставників переважно старійшин – найдосвідченіших у племені, селищі та місті.

Зрозуміло, що стати справжнім учителем – непроста справа. Бо ця професія переходить із покоління в покоління. Коли в людини добрий учитель, то вона теж стає мудрим наставником. Я так думаю, принаймні, про це неодноразово читав у книгах, які так люблю. Цікаво, що майже в кожній праці про вчителів наголошується: педагог не мислить себе без самоосвіти. Подібно, як особисте вдосконалення, розширення світогляду немислиме без книжок. Так, саме ці перлини народної мудрості, прогресивні ідеї цивілізацій є обов'язковим чинником для пізнання професії вчителя. Зважаючи на те, вважаю, що педагогічний фах дуже схожий до професії бібліотекаря. Щоправда хранителі книгозбірень більше тяжіють до спокою і тиші затишних читацьких залів. Натомість учителі, особливо шкільні та університетські, мусять постійно спілкуватися з учнями, повинні навчати, переконувати та зацікавлювати. Тобто професія вчителя максимально наближена до фаху психологів, а почасти і психіатрів. Відтак учитель є універсальним фахівцем із людського спілкування,

що завжди цінували й гідно шанували впродовж тисячоліть людської цивілізації.

Для мене, сьогоднішнього учня, а завтра ймовірного абітурієнта, найпростіший шлях здобути професію вчителя – вступити до ВНЗ. Благо, пізнавати науки і хист педагога доведеться недовго – не те, що було за давніх часів, коли на наставника навчалися майже все життя. Хоча критерії професії не змінилися за роки – вчитель мусить відповідати найвищим стандартам моральності та професіоналізму. А ще бути стовідсотковим патріотом. Особливо це важливо сьогодні, коли від учителя залежить збереження нашої автентичності, нашого українського духу і незламного прагнення до Волі, Соборності та Незалежності.

Всесвітньовідомий письменник Ернест Хемінгуей якось сказав: «Більшість людей думають, ніби вони керують своєю долею, начебто із власної волі вибирають той чи інший фах – від рибалки на узбережжі океану до журналіста чи поета. Однак насправді професія вибирає нас. Ми лишень вирішуємо – яким шляхом іти до мети». Приблизно так само я думав про свою майбутню професію. Не випадково з малих літ мені подобалися книги, подобалося навчати когось меншого. Я впевнений, що такий майбутній життєвий шлях мені визначений Богом, який, безперечно, керує нашими долями. Якщо мені написано на роду бути вчителем, я згоден із такою долею. Тим більше, що ця професія мені подобається, я відчуваю жагу до її пізнання, прагну рости до професійних висот цього фаху.

Не буду приховувати: дехто не схвалює мій вибір майбутньої професії. Адже впродовж віків так склалося, що більшість учителів, особливо педагогів, ледь зводили кінці з кінцями. Навіть жебракували, бо були надто порядними та інтелігентними, щоб вимагати достойну платню за влас-

ний труд. Згадаймо хоча би наших українських філософів-учителів, наприклад Григорія Сковороду. Він мандрував світом, рідною Україною, аби навчати, проповідувати істину. За свою науку не брав платні. Бувало, голодував у мандрах або харчувався виключно на пожертви. На щастя, нині ситуація кардинально змінилася. За часів Незалежної України поступово повертається престиж професії. Сьогодні педагоги мають одну з найвищих зарплат у державі. Що, погодьтеся, доволі суттєво для молоді, яка вирішила пов'язати життя з учительством. А відтак підвищується загальний рівень професійності нинішніх педагогів – вони будуть змушені самовдосконалюватися, прагнути більшого в самоосвіті. Інакше їм не пощастить працювати наставниками, викладачами, вчителями через конкуренцію, яку спричиняє престиж професії.

Останнім аргументом у моєму виборі професії є те, що в давнину вчителювали мої земляки, навіть сусіди. Зважаючи на їхню порядність, доброзичливість та вроджену інтелігентність, я вкотре переконуюся, що роблю вдалий вибір майбутньої професії. Адже ніщо так не переконує, як приклад ближнього.

Варакута Анна

14 років

**м. Кропивницький,
селище Гірниче**

ДАВНЯ ЛЕГЕНДА

Колись дуже давно жив заможний пан Тарас. І був у нього молодший брат Іван. Він, на відміну від Тараса, був бідним та скупим. Тарас мав гарну вдачу, все, за що він тільки брався, в нього виходило. А Іван мав погану вдачу. Він багато за що брався, але ніколи не доводив справу до кінця. Крім

того, любив заглянути в чарку. Багато років Іван люто заздрив старшому братові, увесь час намагався довести, що він кращий, розумніший і працьовитіший за нього. Але всі його починання закінчувалися невблаганною поразкою. Всі роки свого існування Іван в таємниці від брата вів із ним війну.

Почалася ця ворожнеча ще з дитинства. Іванові все здавалося, що батьки більше люблять лагідного та роботящого Тараса, ніж його – задираку та гульвісу. Ось хлопчики вже підрости і стали високими гарними чоловіками. Тарас закохався в дівчину Анастасію. Анастасія була дуже гарною. Її очі блищали загадковим сяйвом, губи були червоні, як маки в полі, а волосся – довге, русаве й завжди елегантно заплетене. Одним словом, дівчина, яких мало. Вона одразу зачарувала своїми блискучими очима двох братів. Але що б не робив бідолашний Іван, як би він не залицявся до красуні, вона все одно обрала Тараса. Закохані одружилися і згодом у них народилося двоє діточок.

Молодший брат Іван більше ніколи не закохувався ні в одну із дівчат. А старість уже насувалася. Тому Іванові й довелося одружитися на першій ліпшій. Її звали Маргаритою. Вона не мала виняткової вроди і нічим особливим не вирізнялася з-поміж інших дівчат. Іван і Маргарита побралися і в них народився син.

Тарас з сім'єю жили заможнo. У них було декілька хлібних і житніх полів, дві хати і господарство, а взаємостосунки в сім'ї були привітні та дружні. А Іван із родиною жили у злиднях. У них була бідна обідрана хата, яка могла в будь-який час обвалитися. Взаємостосунки в сім'ї теж бажали кращого. Вони завжди сварилися і ніколи не знаходили спільної мови, особливо, коли Іван приходив після посиденьок з друзями напідпитку. Тоді перепадало на горіхи і Маргариті і їхньому синочку.

Тарас неодноразово намагався допомогти молодшому брату, але той категорично відмовлявся, мовляв, сам усього досягне в житті. Ось так брати розсварилися і більше не товаришували.

Але чому ж так вийшло, що у одного брата було все, а інший злидарював? Батьки Тараса й Івана любили їх однаково. Тому і залишили кожному у спадок земельний наділ та господарство. Тарас завдяки своїй працьовитості зміг примножити своє багатство. А Іван через ледарство та пияцтво утратив і те, що мав.

Минали роки. Тарасова сім'я, як завжди, жила приспівуючи, в той час, як Іванова ледь зводила кінці з кінцями. Іван кожен день прокидався з думкою про помсту братові. Він згадував кожную його перемогу як в дитинстві, так і в юнацькі роки, а потім згадував свої поразки. Однієї такої ночі Іван крутився у ліжку і ніяк не міг заснути. Він дістав пляшку горілки і жадібно почав її пити. Зупинився лише тоді, коли вона спорожніла. Він не міг так більше жити! Тому в сп'янілій голові вирінув план помсти братові – спалити усі його хлібні й житні поля.

Він навіть не думав, чим це йому обернеться. І не тільки йому! Ледве перебираючи ногами, узяв із собою сірники, і поки всі міцно спали підпалив усі братові поля. А оскільки вони були на віддаленій частині села, то ніхто не побачив страшної пожежі. Вранці Іван вийшов з старості хати і пішов подивитися на наслідки своєї роботи. Коли прийшов, побачив жахливу картину: всі односельчани дивилися на поля зі сльозами на очах. А біля них стояв Тарас, ледве тримаючись на ногах від горя. І справді, наслідки пожежі були жахливими!

Горілка затуманила Іванові голову, тому він і не подумав, що з полями його брата згорять й усі інші, які годували усе село. Їсти було нічого. За декілька місяців закінчилися

всі сільські запаси. Селянам просто не було, що їсти. Багато тоді людей помирало з голоду. У тому числі й брати Іван і Тарас. Із родини вижили тоді лише двоє дітей Тараса і Анастасії.

Чи жалкував про скоєне Іван? Авжеж, жалкував! Перед самою смертю він навідався до брата, все розповів. Тарас був дуже доброю людиною і одразу пробачив брата. Але, на жаль, змінити вже нічого не можна було.

Ось таку легенду переповіла мені прабабуся, яка є внучкою Тараса. Звичайно, що ця розповідь не може залишити нас байдужими. Людська заздрість та черствість – страшне поєднання, яке багато страждань та горя принесло людям. Нехай ця давня легенда буде уроком і для нас – сучасників. Адже, на жаль, хоч і змінюються часи, та багато нещасть вони приносять і в наше життя.

Можливо, хтось скаже, до чого тут тема «Моя майбутня професія?». Та я поясню... Саме життєві історії знову і знову дають мені підтвердження – я хочу бути журналістом. Хочу ділитися своїми історіями та роздумами з вами...

Чим мене приваблює професія журналіста? Мабуть, по-перше тим, що журналістика – справа, яка мені дуже подобається. Я люблю дізнаватися про щось нове або незвичайне і писати та розповідати про це. Журналісти завжди попереду. Вони перші дізнаються про якісь важливі події. Для мене професія журналіста означає не тільки людину, яка пише статті чи бере інтерв'ю. Журналіст – це людина, яка вносить у наш світ якісь цікавіші та яскравіші барви.

Я порівнюю професію журналіста з садівником або землеробом. Журналісти, так би мовити, саджають зерно правди в наш родючий ґрунт. Як садівник робить прищепу дереву і з'являється новий сорт, так і журналіст своєю діяльністю вносить частинку себе і своїх вражень у суспіль-

ну думку, направляючи її в певне русло. Тому, я вважаю, що людині, яка обрала професію журналіста дуже важливо бути чесним із людьми та самим із собою.

Я вже маю певні журналістські розслідування та проекти. І так як мені подобається цим займатись, то нові проекти народжуються дуже легко. Іноді мені навіть здається, що це не моя свідомість проектує нові плани, а сам космос посилає мені повідомлення через якийсь дивний пристрій, який я б назвала «творчометр». Ну, чи не диво?!

І справді, своїми роздумами я залетіла вже надто далеко і мені час повертатись у реальність. Та якщо оцінювати все в реальності, то, напевне, здається, що в реальному житті все дуже сіро, похмуро та нудно. Та я своєю незвичайною і фантастичною творчістю спробую внести у наш світ кольорові фарби. Внесу промінчик світла до давно замерзлого світу! Або зроблю прищепу, щоб виросло на нашій землі дерево з міцним корінням та розлогою кроною.

БЕЗМЕЖНИЙ СВІТ МОЄЇ УЯВИ

Тут ніби все зрозуміло? Це все — ваша уява! Казки, фентезі, вигадки. Ніяких меж. Ваша сміливість, ваші світи, ваші найпримхливіші мрії можуть здійснитися у ваших оповіданнях.

**Переможець номінації
у віковій категорії 11-13 років**

Дегтяренко Христина

13 років

Київська область, м. Біла Церква

Літо рудоволосе
Зелене гілля колише,
Розвішує абрикоси,
Бо ми вже поїли всі вишні....

Нове життя!
Із чорної землі
Смарагдові долоньки
Насіння простягло.
Благословення просить
У сонечка, на роси...

Садоцвітом стали
Чорні галузки.
А сакура –
Заїжджа крاليا
Намакіяжилась рожево
З людьми відкрила
Фотосесію...

Годинниковий смайлик
Годинникових стрілок
Десята година вечора
І десять хвилинок...
«Добраніч, малеча!»

Акація по осені
Перетворилася
На дерево горохове.
Голодні горобці
Стручки сухенькі
Лускають-ласують...

Неперевершено зіграла
Прима-вишня
у травневій п'есі...
В панчохах білих,
в білій пелерині
на сцені саду...
А як співали бджоли!
Після тривалої зими
розпочалися
весняні гастролі...

Перекинув каламарчик
Місяць-неслухнянчик
І залив чорнилом небо.
Вранці Сонцю є робота...

Під вікном у нас щоранку
Спів пташиний – до сніданку!
Гребенястий півень гожий
Кукуріка в загорожі.

Горобці маленькі сірі
Цвірінчать в саду щосили,
Дятел стука в деревину,
Спів синиці – без упину!

Це пташки в садках навколо
Будять нашу Христю в школу!
Бо будильник, хоч співак,
Не добудиться ніяк!

Виходцева Вікторія
11 років
м. Херсон

НОВОРІЧНІ ПРИГОДИ ЗОЛОТОЇ РИБКИ ЛЮСІ

У глибоких водах Тихого океану серед чарівних водоростей, потонулих стародавніх кораблів, сундуків зі скарбами розташувалося містечко Нептон. В цьому місті щасливо та безтурботно жила родина золотої рибки Люсі. Повне її ім'я було таке довге, що його не пам'ятала навіть рідна мати. Тому маленьку рибку кликали Люсі, або Сріблясточка. Це тому, що хвостик у неї був не зеленого кольору, а сріблястого. Рибка, хоч і була наймолодшою у родині, але відрізнялася великою самовпевненістю та хоробрістю. Також Люсі дуже любила мріяти. Її мама була лікарем, а тато – будівельником. Бабуся та дідусь – учителями. Вони постій-

но ловили Люсі та її чисельних братиків (Люсі була єдиною донечкою та онукою), щоб навчати чемно складати плавники та правильно махати хвостиками, вивчати підводну таблицю множення. Бабуся кожного вечора розповідала цікаві історії, які почула десь або придумала сама.

Якось одного передноворічного вечора (30 грудня) бабуся почала розповідати дуже цікаву історію про дивних створінь:

— Є на світі дивні сухопутні риби. Називаються людьми. У них замість хвостів дві ноги. Плавничків немає, а є руки. На голові ростуть водорості, які вони називають волоссям.

— А як вони святкують Новий рік? – запитала Люсі, яка у цей час не могла думати ні про що інше.

— Пробач, але цього я не знаю, — зітхнула бабуся. — Мені лише відомо: якщо у новорічну ніч піднятися на поверхню океану, то можна побачити сяйво над берегом та почути вибухи, слідом за котрими на небі розквітає веселка з кольорових вогників.

— Наші вчені направляли чимало експедицій до людей. Хотіли з ними потоваришувати. Але ніхто не повертався, — розповідала далі бабуся.

— А я можу виплисти на поверхню? – поцікавилася Люсі.

— Ти ще маленька, моя люба, а там може ховатися небезпека, — заперечила стара. — Ось коли виростеш, станеш сильною, тоді впливеш і все побачиш.

— Усьому свій час, — ласкаво додала бабуся, але Люся вже не чула – вона спала.

Настав ранок.

— Ура! Сьогодні Новий рік! Цілу ніч не будемо спати! – криком збудила Люсі своїх братів.

Усі раділи та готувалися до свята. Люсі отримала завдання назбирати смачних водоростей, і вона весело, прибулькиючи, попрямувала за ними. По дорозі вона цікавилася

усіма, на її погляд важливими, речами. Ось пропливає тітонька Акула зі своїм синочком, вродливим акулятком. Вони поспішали до рибного супермаркету. Ось старий Восьминіг свариться зі своєю сусідкою – Велетенською Черепахою. Знов не поділили коштовні корали. Люсі, роззявивши рота, довго спостерігала за сваркою, поки Восьминіг не помітив її та не потягнувся щупальцями зі словами:

— Іди сюди, золотенька...

Люсі стрімголов попливла геть і не помітила, як опинилася на поверхні океану.

— Як тут чудово! Океан є не тільки внизу, але і зверху! І промені сонця тут такі золотаві, що схожі на мене.

Люсі весело плескалася на поверхні, поки її не оглушив шум, клекіт. Її хтось підхопив за хвостик і підняв над водою. То була велика чайка, що нарешті знайшла смачну вечерю.

Люсі не здогадувалася, що вона в небезпеці і милувалася краєвидом, що простягався навколо. Водна гладь біля берега була кригою. Потім чудернацькі будівлі, а біля них метушилися дивні створіння.

— Та це ж люди! – Люсі від подиву так вигнулася та затрепетала, що від несподіванки чайка упустила свою здобич. Ображено крикнувши, птаха полетіла геть. Людей вона боялася, а рибка летіла саме до них.

Сріблясточка гепнулася у якусь білу пухнасту і дуже холодну речовину. Це був сніг, але бабуса нічого про нього не розповідала...

Люсі побачила величезну дивну істоту, яка перелякано дивилася на неї круглими очима. У цього створіння був рожевій носик з кумедними дірочками, розові щічки. А також, як і розповідала бабуса, дві руки і дві ноги. Взагалі-то то була маленька дівчинка Софійка – донька місцевого рибалки, але Люсі про це нічого не знала.

Дівчинка як раз ліпила снігову бабу, коли на неї зверху впала красива золота рибка зі сріблястим великим хвостиком і круглими блискучими очима.

— Звідки ти взялася? – запитала дівчинка, дбайливо загортаючи рибку у хустинку.

Люсі по всіх правилах рибного етикету (як і навчала бабуса) махнула хвостиком і чемно склала плавнички. Хотіла вона представитися, але з її розкритого ротика ніяких слів не вийшло.

— Тебе негайно треба у воду, — сказала дівчинка і побігла додому.

Софійці було п'ять років, і вона була дуже доброю, особливо до тваринок. Колись навіть не злякалася вступити в бій з бешкетником другокласником, якій знущався з бездомного собаки. Вона стукнула хлопчину палкою і відігнала від собаки. З того дня за нею серед дітлахів та дорослих сусідів закріпився авторитет хороброї дівчинки. Соня квапилася до акваріуму.

— Ось вам нова подружка! Поводитись треба чемно! – повідомила Соня, впустивши до скляної споруди рибку.

Люсі від подиву розпустила хвіст і плавники, витріщила очі і вона, з точки зору правил поведінки, виглядала не дуже вихованою.

Її з подивом розглядали дві поважні сріблясті риби, на зовнішність — дорослі та розумні. В магазині, де вони були раніше, до того, як попали до дівчинки, стояв телевізор. Рибки дуже полюбили дивитися новини зі світу тварин, а вечорами — серіали, які подобалися сторожу. З дівчинкою вони переглядали мультики, серед котрих їм, звісно, подобалася ті, де існував підводний світ.

— Хто ти? Звідкіля? З якого магазину? – запитали риби у Люсі.

— Я з океану! – з гордістю відповіла Люсі, елегантно випустивши з ротика бульбашку.

— І ми з «Океану»! – відмовили риби.

Тільки потім з'ясувалося, що їхні океани були зовсім різними. Декілька годин Люсі розповідала про справжній океан. А потім ще декілька годин розпитувала про життя людей. Дізналася вона і про те, що наукові експедиції, які відправлялися з океану для вивчення сухопутних риб, розселилися по домівках людей ось в таких же скляних спорудах-акваріумах. Більшість з них задоволені таким життям.

— Сьогодні будуть святкування і подарунки. Подивись – ця прикраса з ліхтариками і іграшками – дерево ялинка. Сьогодні можна загадувати бажання, і воно обов'язково здійсниться, – повчали золоту рибку сріблясті господині акваріуму.

Святкування вийшло дуже веселим. До родини Софійки прийшли гості, співали новорічні пісні та ходили навколо ялинки.

— Це хоровод, – пояснювали акваріумні риби.

Риби, як усі, отримали подарунок. Це був човен-схованка. Вони довго гралися, ховаючись одна від одної. Люсі була самою швидкою, але їй було замало місця. Їй не вистачало просторів океану.

— У гостях добре, а вдома краще, – пригадала Люсі бабусину приказку. – Ви не бажаєте повернутися в океан?

— Ні, ми народилися в акваріумі. В океані нам буде страшно. Тут, у дівчинки Софійки, нам затишно і ситно. Вона про нас піклується. Але ти, якщо повернешся у свій океан, передавай від нас вітання.

— А я б хотіла повернутися, – і Люсі випустила печальну бульбашку.

У новорічну ніч Софійці наснилося, що вона прогулюється зі своєю золотою рибкою у підводному царстві. Рибка

розповідає їй про мешканців – чудернацьких риб, розкішні корали та пишні водорості. Потім вони святкують підводний Новий рік.

Прокинувшись, Софійка підбігла до акваріуму. Сріблясті рибки спали біля нового човника. А золота гостя сумно махала хвостиком, складала з мольбою плавнички та жалісно розкривала ротика.

— Не сумуй – ти повернешся додому! – прошепотіла Софійка і побачила, як радісно затрепетали її плавнички.

Софійка умовила тата, який вирушав на роботу в море, взяти рибку з собою и випустити подалі від берега.

— Вона розумна – з моря обов'язково добереться до свого океану, — впевнено стверджувала дівчинка.

...Письменниця Люсія-Марічі-Луїзія-Маргаріта Океанська дуже популярна не тільки у рідному містечку Нептон, але і у всьому океанському світі. Вона написала багато книжок про життя людей. Не всі мешканці підводного світу, особливо вчені, вірять цим оповіданням, але все одно із великим захопленням їх читають.

Воробей Вікторія

12 років

Рівненська область,

Рокитнівський район,

с. Кам'яне

БЕЗМЕЖНИЙ СВІТ МОЄЇ УЯВИ

Один із найцінніших скарбів, даний людям — здатність подумки переноситися в незвідані краї, підкорювати гірські вершини і перепливати бездонні океани.

Кажуть, що фантазувати здатна людина, яка обділена спілкуванням, але я так не вважаю. Я маю багато друзів,

батьків, братиків і сестричок і іноді, щоб їх розважити, розвеселити чи захопити їхню увагу вдаюся до фантазії. Ні, я не закриваю очі і відлітаю в інший світ, просто вигадую історії, іноді нісенітничі та так майстерно, що всі захоплюються. Признатися, я і сама вірю в те, що вигадую.

Ось мене питають, де я поділа ключі від вхідних дверей дому і я починаю оповідати про те, як закрила дім. Проходячи повз старий пеньок, зрізаної багато років тому груші, дорогу мені заступив низенький старий дідок із довжелезною бородою і почав вимагати ключі, бо вони, мовляв, від скриньки зі скарбами. Не дочекавшись моєї згоди, старий вихопив ключі, вдарив ними тричі об пеньок і пішов під землю. Я, не довго думаючи, відправились за ним навздогін, адже знала, дістанеться мені спершу від сестрички, потім від брата і в кінці довгої черги від мами з татком. Зайшовши в підземелля, моєму зору відкрилася... істина, де я поділа ключі. Тоді я згадую все забуте і повертаюся до дійсності.

Граючись з друзями в хованки біля старої дідової хати, ми знайшли маленькі двері від хатньої прибудови. А що ж це за двері? Звісно, чарівні! Відкривши їх, ми побачимо дивні рослини: ліани, пальми, що листям стеляться по землі, квітки звисають з небес і плачуть рососою дорогоцінною, а над озерами плавають хмари кольорові, через них можна пройти по місточку із веселки і погладити динозаврів...

Мама іноді сміється з моїх вигадок, але я вважаю, що це не такі вже й нісенітничі. Я просто поєдную логічні ланцюжки, як би могло бути в певній ситуації.

Є в нас урочище, болото Циганка, що тягнеться на багато кілометрів. Зі старших ніхто не знає чому його так назвали. А я знаю, адже можу вигадати будь-яку історію. Як ось таку.

Багато-багато років тому всі люди жили разом в одному місті. Населення не поміщалося і старійшини міста вирі-

шили відселити трохи людей. Якось на базарі один циганський хлопчик вкрав яблуко, старійшини розгнівались і вигнали із міста всю його сім'ю. Поселилися вони в сирому болоті. Землі для городу в них не було, тому ходили в ліс і насаджували кущі ягід, чорниці а, щоб розважити себе, розпалювали вогнища і танцювали. Згодом їхній рід збільшився і вони вирішили шукати собі кращого місця на землі. Цигани поїхали, а місце їх житла назвали — Циганка.

Невимовна уява дісталася мені в спадок від мого сивого дідуся. Пам'ятаю, як маленькою забиралась до нього на руки і гладила сиві вуса. Ні в кого не було таких вусів, як у мого дідуся. Просила його розказати цікаві історії. Дід опускався на дерев'яну лаву під вишнею, оповідав такі історії, які в жодних книжках не описані. І головне, що всі вони були кольорові, мали свій смак і запах, дмухали вітром і пригрівали теплом. У дідових оповідках я перетворювалася і на білочку, і на ягідку, сонечко і метелика. Ох і гарно він розповідав.

Мені подобається читати і, якщо закінчення в книзі не до душі, я легенько його вигадую. Одне знаю точно, з моєю фантазією я ніколи не буду самотня, обов'язково щось нафантазую для своїх майбутніх дітей та внуків на папері.

Воровченко Анна

11 років

Житомирська область, м. Андрушівка

СОНЯЧНІ МЕТЕЛИКИ

Перші промінчики сонця ледь-ледь пробивалися крізь пелену хмар. Тендітні, маленькі сонценята розпурхували сіре мереживо. Ось і пролягли несміливі промінці до мого вікна. Вони ковзнули по склу, сповзли на подушку і прогнали марево сну. Чудернацькі промінчики вітали мене з по-

чатком дня. Хоча за вікном хмари ще плели своє мереживо, але маленькі сонячні метелики вже підморгували мені.

- Тілі, те-лень, тілі, те-лень. Почула я тихенький звук.
- Привіт малеча, прокидайся. Новий день і ми вітаємо тебе.
- Привіт, сонько.
- Привіт.
- Це ми – сонячні метелики, сонценята.
- Невже ви існуєте?
- Авжеж. Тілі, те-лень, тілі, те-лень.

Я посміхнулась малим сонценятам. На мить здалося, що сонячні метелики обіймають мене. На душі стало так за-тишно.

Аж раптом двері кімнати відчинила матуся. Вона підійшла до мене, обняла і промовила:

— Доброго ранку, донечко. Ти мій маленький метелик. Прокидайся.

- Матусю, люба я бачила

Аж раптом угорі знову почула:

«Тілі, те-лень, тілі, те-лень гарного дня, сонько».

- Доню, про що ти?
- Мені наснився дивний сон.
- Сни приходять до всіх діток, тож не дивуйся.
- Тілі, те-лень, тілі, те-лень, – почула тихенький звук.
- Поглянь, яке яскраве сонечко, мабуть, буде чудовий день. Тож швиденько збирайся, – клопоталася матуся.

Мені здалося, що сонценята підморгують і шепочуть: «Ми – метелики, і ти теж». Я пригорнулася до матусі й промовила: «Ти – моє сонечко».

І знову здалося, що сонячні метелики обіймають мене.

- Тілі, те-лень, тілі, те-лень, – почула я.

Вони ковзнули по подушці, по склу і полетіли пурхати разом із сонечком. Сонячні метелики, сонценята.

Гапоненко Микита

11 років

м. Черкаси

МОЄ ПЕРШЕ ЛІТО

Я народився влітку. Тоді сонце світило так яскраво, що мружився навіть своїми незрячими оченятами. Зі мною народилося ще двоє братиків-кошенят. Сірий з чорними лапками – Мурчик та яскраво білий – Сніжок. А я – помаранчевий з трьома смужками на спині – Тигрик.

Наша хазяйка – старенька бабуса. Пенсії вистачало лише на неї та нашу маму, яка невдовзі після нашого народження померла. І бабуса вирішила продати нас із Мурчиком, а Сніжка залишити собі на виховання. Мене купили майже відразу. Я сподобався шестирічній дівчинці Олі. Тільки вгледівши мене на пташиному ринку, вона застрибала навколо своєї мами і почала кричати, що хоче тигра. Мама, уважно роздивившись мене, сказала, що такий кумедний тигр в господарстві не завадить. Опустивши мене у велику картонну коробку, принесли до себе у дім. На моє щастя, квартира була доволі велика: три кімнати, широка кухня, ванна і звичайно туалет. Коробку зі мною поставили посеред дитячої й кудись пішли. Як потім з'ясувалося, Оля з мамою пішли купити мені їжу. Спочатку радів, що в мене з'явився новий дім і нові хазяї, але потім став сумувати за старенькою бабусею та шустрими братами. За півгодини прийшла Оля, її мама Люба та старший брат Олі – Сашко. Мене дістали з коробки і посадили на підлогу. В цей момент Сашко, начебто випадково, наступив мені на хвоста. Я сердито нявкнув, що хвіст – це продовження хребта, і яке, він, Сашко, має право наступати на мене. Люба сказала синові, щоб той вибачився. Але хлопчак тільки презирливо подивився на мене і сказав, що справжні тигри так жалібно не пищать.

– Я не пишу, – вкрай образився і обмочив Сашкові ногу.

Ось так почалася моє життя в квартирі Семенцевих. Першого ж дня знайшов собі ворога. Але це не лякало. Я ж хижак. Екскурсію кімнатами влаштував відразу. Доволі широка вітальня, де стояв телевізор та комп'ютер, а ще два м'якеньких крісла та довгий диван. Спальня Люби та її чоловіка Андрія – ліжка з жахливо твердим матрацом, куди було незручно лізти, туалетний столик, низька тумба, на яку я легко застрибував, тікаючи від Сашка. Але найбільше сподобалася дитяча з двоповерховим ліжком (на жаль, Сашко спав на другому поверсі, тому я міг залазити туди тільки за допомогою Олі). Ще там була шафа зі старовинними ручками і два столи – один менший, а другий більший (звичайно, той, що менший, був наш з Олею, а більший – Сашків та його папуги Крузо).

Цей Крузо мені відразу не сподобався. Тільки вгледівши нас із Олею, він починав неприємно кричати, а коли ж бачив Сашка, навпаки – затихав і радісно стрибав. Вирішив, що коли підросту, обов'язково скуштую трішки папуги. Розгледівши всі кімнати, почимчикував на кухню. Там мене чекав приємний сюрприз – у великій мисочці було налите молоко, а в іншій лежав апетитний шматок риби. З молоком риба була так собі, але окремо їжа була дуже смачною. Так і сказав Любі, бо зрозумів, що вона на кухні господиня. Але мене не зрозуміли, і думали, що просто муркочу від задоволення.

Оля обережно взяла мене на руки та віднесла у ванну. Роздивитися цю кімнату не встиг, бо прийшла Люба і почала мене купати. Від неї такого не чекав! А коли випустила, ще й розчулено сказала:

– Тепер в тебе точно бліх не буде.

Бррр! Муррр! Які блохи! Я благородний кіт! От, може, у неї блохи, чи, як казали на пташиному ринку, – таргани в голові.

Спав собі спокійно на дивані, коли ввечері повернувся голова сім'ї – Андрій. Втоmlений з роботи, він з розгону сів на диван.

– А-а-а-а! – закричав я і вп'явся кігтями Андрію в те місце, на якому сидять.

– А-а-а-а! – закричав Андрій і зіскочив з мого хвоста.

Зіскочити він зіскочив, але відпускати я не збирався. Викрикуючи прокляття, Андрій намагався рятувати свої сидниці. Я ж, як справжній тигр, тримався до останнього. На наш вереск прибігли Сашко з Олею, зрозумівши, що трапилось, вони голосно зареготали. А потім і Люба, яка допомогла чоловікові врятуватися, а то я б його розірвав на сто, ні, на тисячу шматків! Умоцнюючись спати, подумав, що за цей день мій хвіст постраждав аж двічі. Більше нічого подумати не встиг, бо вже солодко спав. Так закінчився мій перший день у новій родині.

Протягом наступного тижня нічого цікавого не сталося. Правду кажучи, Сашко декілька разів наступав на хвоста. Але я теж не здавав своїх позицій у війні і двічі намочив його черевики. А от на восьмий день мого життя у квартирі Андрій взяв відпустку й сказав, що повезе нас на дачу.

Ми з Олею і Сашком сиділи позаду. Спочатку Люба не хотіла залишати нас із сином разом, але дівча сказало, що подивиться за нами. Тому доїхали без пригод.

Дача була гарненька. Дерев'яний будиночок обріс високою густою травою. В хаті теж було цікаво. Підлога, яка рипіла під кроками людей, матрац на дивані, що провалювався, та бліде освітлення від вікон були б чудовими декораціями до фільму з вампірами. І, як справжній вампір, підкрадався до всіх членів сім'ї та лякав їх диким нявом, а Сашка навіть хотів укусити за шию, але не доскочив і впав прямо перед його ногами. Ввечері, коли всі заснули, пішов

на вулицю. Там було доволі нудно, хоча одного разу ледь не спіймався якомусь п'яному чоловікові, але я так накивав п'ятами, що навіть трохи заблукав. А от під ранок побачив їх. Двоє чорних, як ніч, собак теж угледіли мене і кинулися навздогін. Я біг так швидко, як міг, але пси наздоганяли. Зрозумівши, що тікати немає сенсу, зупинився. Ці тварюки за інерцією пробігли ще декілька метрів і зупинилися, вишкіривши зуби. Як можна спокійніше запитав:

– Ви знаєте, хто такі тигри?

Схоже, до собак доходило повільно, бо вони тільки перестали шкіритися та округлили очі. І тут моя фантазія запрацювала так, як ніколи до цього. Став розповідати, яке у тигрів бойове забарвлення, як вони розривають свою жертву, й інші жахливі речі, які знав про тигрів. У моєї попередньої хазяйки, старенької бабусі, завжди був увімкнений телевизор. Як і багатьом людям похилого віку, їй подобалися телевізійні передачі про тварин, в яких доволі часто розповідалося про різних хижаків. Вона їх майже не дивилася. Зате ми з братами мусили, тому тепер було що розповісти. З першими ж променями сонця закінчив свою розповідь. Один пес, до якого доходило швидше, що духу кинувся туди, звідки прибіг. А другий ще чогось чекав. Я зрозумів, що з цим треба закінчувати. Підскочив до нього та як можна сильніше дряпнув його по носі. Собака жалібно заскавчав та кинувся за своїм товаришем. А я, гордий собою, рвонув додому. Заскочивши на вікно, переліз на ліжко Люби та Андрія і заснув тривожним сном. Треба сказати, що пробудження було не дуже приємним. Андрій прокинувся, вирішив потягнутися і ненароком збив мене ногою з ліжка:

– Няяяв!

Від мого крику прокинулася Люба й з переляку спочатку вдарила подушкою Андрія, а потім і мене. Ні, ну ви бачи-

ли? А мене за що? Я ж нікого з ліжка не скидав. Почувши наші крики прибігли Сашко з Олею. Оля почала заспокійливо гладити мене, промовляючи:

– Не хвилюйся Тигрику. Я з тобою. Ніхто тебе не образить.

Я й не хвилююся. Просто не дуже приємно засинати на м'якому ліжку, а прокидатися від поштовху ноги 42 розміру. В кепському настрої наша сімейка вийшла на кухню, поснідала рисовою кашею і ковбасою та вийшла на вулицю.

– Все, досить з мене цієї пиляки, їдемо додому, – гнівно сказала Люба.

– Але, Любо, звичайно ж тут пиляка, нас не було на дачі майже три роки. Давай залишимося ще на декілька днів, якраз і приберемося.

– Ну добре, – вже спокійніше сказала Люба.

Більш-менш спокійно ми прожили на дачі ще три дні. На четвертий день зранку вирушили в дорогу. Коли сидів у Олі на плечі, мені в голову прийшов хитрий план. Зробивши вигляд, що хочу залізти під заднє скло, спеціально недоскочив. Знову заліз до Олі на плече, трохи почекав, і стрибнув Сашкові на голову. Він закричав так, ніби на нього скочив не маленький котик – білий животик, а слон. Люба й Андрій повернулися в нашу сторону, але побачили тільки стривожену Олю, зляканого Сашка, який мацав собі голову, і мене під заднім склом із виглядом, що цей гвалт мене не стосується.

– Що сталося? – спитала Люба.

Сашко хотів було щось відповісти, але в цей момент Андрій різко зупинився і сказав:

– Ну от, ми й удома.

В квартирі я зіскочив з Олиних рук, забіг до кухні й почав голосно нявчати, натякаючи на те, що котика вже давно треба погодувати. За мною зайшла Люба та Андрій.

– Тигрик пити хоче, – вона налила молока в мою мисочку.

Я висьорбав свою порцію, нявкнув на знак подяки і пішов до дитячої, щоб добряче виспатися на м'якому Олиному ліжку. Але і тут сталася прикрість. Люба покликала Олю й Сашка їсти, а я залишився в одній кімнаті з Крузо. Звичайно, міг би спробувати вполювати його, але після ситного обіду цього робити не хотілося. Тому пішов до вітальні, але там сидів Андрій і дивився якийсь фільм. Зрозумівши, що поспати не вийде, пішов до спальні. І тут перед моїми очима постало те, на що я ніколи не звертав уваги – широкі, помаранчеві довгі штори... Відразу ж відчув у собі нестримне бажання лізти й лізти ними все вище й вище, потім стрибати із завіси на завісу. Уся моя сонливість відразу зникла. Одним стрибком перетнув кімнату, зачепився спочатку першим кігтиком, потім другим, і ось за хвилину вже лізу, а за 10 хвилин – уже майже на самому вершечку завіси. Але тут за моєю спиною почувся пронизливий Олин крик:

– Тигрику, ти куди заліз?! Ти ж упадеш!?

Від несподіванки і гучності таки впав на ліжко під вікном, швидко скочив, чимдуж пробіг біля Олиної ноги і дремелував у дитячу. Крузо зустрів мене переляканим криком, та, не звертаючи на нього уваги, видряпався на шафу й завмер там. Через декілька хвилин у кімнату зайшла Люба, Сашко й Оля. Коли вони підійшли до шафи, я нявкнув і обережно стрибнув Любі на простягнуті до мене руки. Але замість того, щоб заспокоїти налякане кошеня, вона суворо заборонила заходити до спальні. Ні, ну ви бачили таке?! Якись вони жорстокі. Ображено зіскочив з Любиних рук і знову заліз на шафу. Сашко з мамою пішли, а Оля ще трохи постояла під шафою, але побачивши, що злазити не збираюсь, теж пішла. А я зрозумів, що ця шафа – найкраще місце у всій квартирі. По-перше, вона була такою високою, що тільки Андрій

міг доторкнутися до її вершечка кінцівками пальців, а я міг вилізти туди дуже легко – по дерев'яній книжковій етажерці. По-друге, звідти було видно вікно, яке виходило у двір, і тому можна бачити, що робиться на вулиці. Зрештою, тут на шафі папуга Крузо не кричав, тому що не бачив мене. Але спати там все одно не виходило. Тверда дерев'яна поверхня шафи так давила в боки, що навіть не хотілося туди лягати. Тоді вигадав наступне: у Андрія була маленька подушка, на яку він часто клав голову, коли дивився фільми. Дочекавшись, коли Андрій піде на роботу, взяв цю подушку в зуби й потяг до шафи. А от як підняти – не знав. Тоді сягнула геніальна думка. Підійшов до Люби, легенько куснув її за пальця на нозі, відбіг і нявкнув. Вона наблизилася до мене, але я знову відбіг і нявкнув, Люба знов підійшла до мене. Так ми дісталися до дитячої, потім сів на подушку, трохи посидів і заліз на шафу. Спочатку Люба просто взяла подушку й хотіла піти, але я так занявчав на шафі, що вона відразу ж поклала її поруч. Ось так і завоював собі місце під сонцем!

Одного разу Андрія покликав на день народження його найліпший товариш. Запрошені, звичайно, були дружина й діти. Спочатку зрадів довгоочікуваній свободі. Але голова родини вирішив і мене взяти з собою. Ні, ну ви бачили таке?! Це ж лиходійство якесь – брати кота, а тим паче кошеня у незнайому квартиру. Я ж іще маленький, майже всього боюся. Та не зважаючи на опір, вони все ж таки зловили мене й посадили у сумку. Я так нявчав і стрибав у ній, що Люба не витримала, витягла мене з сумки й посадила собі на руки. Правду кажучи, декілька разів намагався вчепитися Андрію в волосся, тому що він хотів мене знову посадити у сумку, але Люба міцно тримала мене і доїхали ми більш-менш спокійно.

Мені квартира друга відразу не сподобалась. Була вона якоюсь тісною та запилюженою. Але всі недоліки забулися,

коли побачив велетенський акваріум із золотими рибками. Поки сім'я святкувала день народження господаря апетитних золотих рибок, я з Олиних колін насторожено стежив за водними мешканцями. А вони все плавали та плавали і навіть не звертали увагу на те, що в їхньому будинку з'явився хижак. Ще трохи посидівши в Олі на колінках, зіскочив і став намотувати кола. Дочекавшись, коли на мене ніхто не дивився, скочив спочатку на стіл, а потім прямо в акваріум. І тут почалося! Рибки заметушилися, спочатку схопив одну, але вона вислизнула з моїх лапок, а потім іншу – теж утекла. Побовтавшись ще трохи у воді, почав тонути і жалібно нявчати.

Першою мій «няв» почула Оля, схопилася зі свого місця і дістала мене з води.

Дорогою додому Сашко невтримно реготав і казав, що в мокрому вигляді я схожий на пацюка. Коли зайшли в квартиру, Люба відразу ж витерла мене м'яким рушником. А потім усі пішли спати. Вмощуючись зручніше, я подумав, якщо рибок зловити не вийшло, то треба спробувати вполювати хоча б Крузо.

Наступного ранку встав раніше за всіх і відразу пішов до дитячої. Було ще літо, вікно в дитячій залишили відчиненим, і вітерець легенько піднімав мені шерсть. На моє щастя, Крузо ще спав. Тому я зміг підлізти до його клітки непоміченим. А от відчиняючи дверцята клітки, ненароком розбудив папугу. Той пронизливо заверещав – прокинулись Сашко з Олею. У цей момент я відчинив клітку, і Крузо, вистрибнувши з неї, збив мене зі столу. Оля з Сашком зіскочили з ліжок і побігли до нас. Тут почалася така метушня, що і розповідати не хочеться. Але все ж таки треба. Я бігав за Крузо, а діти за мною. Під час цієї пробіжки ми збили два горщика з квітами і перекинули Олину коробку з іграшками. А папуга, політавши ще трохи над нашими головами, вилетів у вікно і зник

за сусіднім будинком. Сашко ледь не плакав. Мені теж було дуже сумно: це ж треба так – не скуштувати навіть лапки папути! Звичайно ж, Люба з Андрієм мене посварили, а Сашко декілька разів наступав на хвоста. Але його можна зрозуміти, все ж таки це був його Крузо.

А вже через тиждень Оля з Сашком пішли в школу. І тоді я зрозумів, що закінчилося моє перше літо.

Магдії Олексії
13 років
**Херсонська область,
Скадовський район,
с. Широке**

ПЕРСОНАЛЬНА ХМАРИНКА

Літній день добігав кінця. Вечірнє сонце скочувалося до низу, косим промінням підсвічуючи рідкі купчасті хмарки, що почали з'являтися на бездонній блакиті неба.

Я та мій товариш Денис лежали горілиць на високій скирті сіна, насолоджуючись терпким запахом різнотрав'я. Зранку ми допомагали моєму татові збирати у полі сіно, а по обіді гуртом скиртували. День видався дуже спекотним, але ми поспішали завершити роботу: скоро татові знову на фронт. Свою коротку відпустку він витратив на те, щоб заготовувати на зиму корм для худоби: корови Зірки та її білобокого телятка.

Надвечір з півдня, підганяючи хмарки, повіяв свіжий вітерець – дихати стало легше.

Раптом на небі я помітив хмару, дуже схожу обрисами на іграшкового ангела, що прикрашає вже багато років нашу новорічну ялинку. І чим більше я вдивлявся в це природне диво, тим схожість виявлялася більшою.

– Денисе, он та хмарка тобі на що скидається? – запитав я у товариша.

– Мабуть, на якогось птаха, – поміркувавши, відповів сусід.

– Та ні, – заперечив я. – вона схожа на янгола! Бачиш, он волосся, одяг, розпростерті крила. Говорять, що у хмарах знаходяться душі померлих чи ще ненароджених людей.

Товариш не знав ні про душі, ні про те, яким має бути янгол, тож йому було складно розгледіти в білій хмарці небожителя. Проте, в інших скупченнях він розпізнавав то заїця, то вівцю, то собаку.

«Та подивися ж, у нього паща роззявлена, і язик висолоплений!», – наполягав Денис, тицяючи пальцем у рожеву від сонячних променів хмару. Але я не розумів, де та паща, де висолоплений язик: кожен із нас уявляв своє.

Я не міг відірвати погляду від небесного янгола. І мені на мить навіть здалося, що він теж повернув до мене голову і змовницьки махнув білим крилом.

Так ми пролежали з Денисом на скирті до сутінок. У снін почали сюрчати коники, а на небі з'явилася перша одинока зірка.

– Давай напечемо картоплі, – запропонував товариш.

– Із салом у фользі, щоб руки не забруднювати, – відразу пристав я на пропозицію, бо вже хотілося їсти.

Розклали багаття, і поки дрова тріщали, почали мити і загортати у фольгу невелику картоплю. Раптом від подиху вітру полум'я миттєво переметнулося на залишки торішньої соломи, що була складена поряд у копичку, повністю охопило її і загоготіло. У загорожі надривно закричали гуси. Денисів собака Рекс, що весь день плутався у нас під ногами, прищулив вуха і, підібгавши хвоста, утік.

Неподалік від кострища височіла вивершена сьогодні скирта сіна. Я оціпенів. У моїй уяві відразу постали карти-

ни розплати за необачність: гнів батька, сльози матері й очі нашої Зірки, яку виводять з двору заготівельники м'яса. Колодязь був аж на городі, в метрах тридцяти від нас. Бігати по воду з відром уже не було ніякого сенсу...

Несподівано з неба почали падати великі краплі води, і за секунду рясний рятівний дощ залопотів по землі, прибиваючи літній пил і вогонь. Я підняв голову догори: над нами висіла вже знайома мені хмарка-янгол і щедро поливала все дощем...

За влаштувану пожежу мені від батьків таки перепало, але з того часу хмарка-янгол стала для мене своєрідним оберегом. Хоч вірте, хоч ні, та у мене з нею встановився якийсь невловимий зв'язок. Прокинувшись вранці, перше, що я робив, це вибігав на вулицю і відшукував на небі свою захисницю. Із нею тепер зв'язав усі свої вчинки і починання. Хмаринка ж мені відповідала, подаючи зверху тільки нам двом зрозумілі знаки.

Прийшов час батькові від'їжджати на війну. Звечора мама напекла для татових побратимів домашніх смаколиків, поклала до армійського рюкзака маленьку іконку, а сестричка Тетянка – малюнок, на якому були зображені всі домочадці.

Проводжали батька усією сім'єю аж за село. Обійнявши нас і поцілувавши, тато закрокував по степовій дорозі, не озираючись. Над ним, розкинувши білі крила, висіла хмарка-янгол.

У мами по щоках потекли сльози.

«Не плач, мамо, все буде добре», — заспокоював я матір. – Тато неодмінно повернеться. Його захищатиме на війні хмарка-янгол.

Богдана Чучман

11 років

Рівненська область,
Радивилівський район,
с. Опарипси

КОСМІЧНА ПРИГОДА

Зі мною трапилась історія така,
Була я в космосі: краса яка!!!!
Гуляла я на Марсі і Плутоні,
Раділа й гучно плескала в долоні.

Літала весело я на хвостах комет,
Побачила в галактиці парад планет,
Тепер я мрію там пожити,
Усе пізнати й з Всесвітом дружити.

Гостинці всім подарувати
І вірші українські шанувати,
Компотом з полуниць всіх причастити,
Усіх, хто посварився, примирити.
Коли настане час додому повертатись,
На згадку подарунки я для рідних захоплю:
Для мами з татом – космічні квіточки,
А для сестрички з бабцею – з перлинок зірочки.

Можливо, всі без мене сумували,
Чекали і у вікна виглядали.
Я повернусь до хати, до природи,
Й ніколи не забуду космічної пригоди.

Переможець номінації
у віковій категорії 14-18 років

Костюк Ростислав

15 років

Кіровоградська область,
Гайворонський район,
с. Хащувате

ЯК ЛЮДИ СОВІСТЬ У ДУШІ ВПУСТИЛИ І СВІТЛЕ ЩАСТЯ ВІДРОДИЛИ

Це було дуже-дуже давно, коли з неба падала манна, ріки були молочні, а береги – кисельні.

Серед степу безмежного, вкритого травами шовковими та квітами казковими, протікала повновода річка Бог. Назвали її так, тому що давала багаті дари, дарувала молодість і здоров'я.

Якось поселився на берегах річки славний народ. Люди всі, як один, гарні, роботящі, добрі. За яку справу не візьмуться – усе виходить: і посуд виготовляли, і гарне житло будували, і чарівні секрети знали. Були серед того народу мудреці сивочолі, чарівники умілі, які знали усе на світі і могли майбутнє передбачати. Молодь була вихована, чуйна, старих поважала, традиції берегла, до порад дослухалася. Люди цього племені жили довго, не вмирали і не хворіли. Давала їм силу земля благодатна, трави цілющі, річка багатюща. Серця їхні були чесні, щирі, сповнені любові, віри і надії; відкриті для всіх.

Одного разу забрів у поселення чужак. Гарно зустріли його, нагодували, напоїли, на ночівлю залишили.

Настала ніч. Подорожній тихо вийшов з хатини, озирнувся і швидко побіг до річки. На той час щось не спалося Ганнусі, донечці головного мудреця. Вона теж вирішила піти до

річки, подихати свіжим повітрям. Іде собі дівчина, іде, аж тут почула якісь дивні звуки. Мимоволі Ганнуся заховалася за розлогими кущами бузини. Придивилася – чужинець; прислухалася – бубонить якісь незрозумілі слова. «Що він робить тут?», – майнула думка у дівчини. Раптом подорожній вийняв щось із торбини і випустив у траву. «Що б то могло бути? Не даремно він так тримався увесь вечір за торбину і казав, що то скарб дорогоцінний, який потрібно доставити у сусідню країну», – продовжувала міркувати Ганнуся.

Вийшов місяць і все навколо освітив блідим сяйвом. Дівчина побачила обличчя чужинця. Воно було геть не таким, як удень: з очей лилося червоне світло, ніс був довгий і покручений, на голові замість волосся звивалося гаддя і стирчали осячі вуха. Дівчина скрикнула і побігла чимдуж додому. Не пам'ятає, як забігла до хати: серце ніби виривалося з грудей, позаду чулося хрипке дихання і важкі кроки чужинця. Та все минулося. Ганнуся була дуже налякана, та вирішила не будити батька і розповісти йому все вранці.

Настав ранок. Ніби усе було як завжди, та сонце світило не так яскраво, води річки шуміли не так весело.

– Що б це могло означати? – думали люди.

Перед тим, як вирушити в дорогу, чужинець попросив скликати зібрання, бо хотів усім подякувати і щось розповісти.

Люди зібралися швидко. Усі з цікавістю чекали. Подорожній взяв слово:

– Дякую вам, добрі люди, за гостинність. Вирушаю далі у далекі краї. Та перед розлукою хочу сказати що вас чекає у майбутньому.

На цих словах мудреці презирнулися, адже вони добре знали майбутнє свого народу. А подорожній продовжував:

– Не пройде і року, як ваш народ почне дуже хворіти. Люди вмиратимуть молодими. Молодь не буде поважати

старших, не знатиме своїх традицій, забуде рідну мову. Ваша річка зміліє. У ній буде повно сміття, бруду, трупів тварин, мертвої риби. Ваше поселення потопатиме в нечистотах. Ваші діти говоритимуть бридкі слова і робитимуть ганебні вчинки. Дуже скоро не залишиться жодного дерева, бо ви ж самі їх порубаєте.

– Не може такого бути! Це неправда! – закричали люди.

Тут наперед вийшла Ганнуса, щоб розповісти про те, що трапилося вночі. Та лишень вона відкрила рот, як на неї зиркнули лихі очі чужинця. Дівчина відчула, що втратила голос. Ноги потерпли і вона впала на траву. Люди кинулися допомогти Ганнусі.

Коли дівчині стало краще, люди почали розходитися. Лише тепер помітили, що перехожий десь зник.

З того часу дивні пригоди почали траплятися в поселенні. То дівчина потоне, то хлопець помре, то тварина здохне. Ганнуса так і не змогла говорити. Мовчки виходила вона на берег річки і сумно вдивлялася то в зелень трав, то в далечінь. Ніхто не знав чого шукає нещасна. А шукала вона те, що вийняв з торбини подорожній тієї злощасної ночі. Не могли і мудреці відвернути прокляття і врятувати народ. Віщування збувалися надто швидко.

Одного разу Ганнуса, як завжди, вийшла до річки. Раптом відчула, що щось холодне і слизьке ковзнуло по нозі. То була зміюка.

«Звідкіля вона тут?», – подумала дівчина і одразу збагнула, що то «дарунок» чорного чужинця. Вона побігла і привела батька, показала йому слід у траві. Той усе зрозумів.

Зібрання того дня було сумне. Люди збагнули, що біда надто близько і треба щось робити. Рада мудреців вирішила перевірити усіх людей чи не хворі вони. Виявилося, що вже більша частина населення хвора. У кожного з них у сер-

ці зародилося змієня: у кого – злостиве, у кого – заздрісне, у кого – жадібне...

Заплакали матері, посмутніли батьки, зажурилися бабусі та дідуся. А молодь гуляла, билася, пила брудну смердючу воду з річки і ні про що не думала. Не могла на це дивитися Ганнуся. Відчувала себе винною, бо не розповіла тоді, вночі, батькові, що трапилося. Вирішила дівчина перепливати річку, дістатися до якогось нового поселення і подивитися, як живуть сусіди. Якщо у них усе добре, то попросити, щоб допомогли врятувати людей від біди. Так і зробила.

Ледве дісталася на якійсь дровиняці до сусіднього берега. Довго йшла квітучим степом, вдихала свіже повітря, напоєне медовими пахощами. Аж ось – лісок. Сіла відпочити. Дивиться – вибігає на галявину кінь білосніжний, а за ним виходить хлопець, та такий вже гарний! Чує Ганнуся, що кінь з господарем говорять між собою зрозумілою мовою:

– Чи ти чув, Миколко, що в сусідів біда? Їх прокляв Лиходійко Чорнополинний, чи то Чортозлинний?

– Чув, конику любий. Хочу допомогти, та ще сили мало. Треба мені помічників зібрати: Силу Волянина знайти, Стійка Чесного, Сміливця Кмітливого, Віру Незламну, Совість Несплячу, Душу Небайдужу, Правду Всепроникну, Надію Непохитну, Розума Великого і Щастя Світле.

– То що заважає? Поїхали, господарю.

– А хто наш народ захистить, коли поїдемо?

– То що ж робити?

– Треба думати, добре думати.

– А якщо сусідам і так добре? Може, вони не хочуть, щоб їх рятували?

– Та хіба таке може бути, щоб людина перестала бути Людиною і не хотіла жити по-правді? Не вірю.

Почула ці слова Ганнуся, підбігла до хлопця, вклонила-

ся. Він теж привітався. Запитав як звати, а Ганнуса не може сказати. Показала на річку, що вона звідтіля прибула. Хлопець зрозумів.

– То таки потрібна вам допомога! Що ж, давай разом думати, що будемо робити.

Думали вони день, думали два, не їли, не пили, не спали. На третю ніч почав сон їх долати. У сні і рішення прийшло. Птиця-віщун сказала, що потрібно розіслати птахів на пошуки помічників, а самим починати робити добрі справи. Чим більше добра зроблять люди – тим більше матимуть, тим більше народу врятують.

Так і зробили. Ганнуса з Миколою і конем перебралися на Батьківщину Ганнусі і почали добрі справи робити. Насадити дерев багато; річку почистили; сміття позагортали; заборонили людям листя, трави, бадилля палити, бо через те і хворіють (задихаються, різні пухлини утворюються, алергії); для молоді цікаві заняття придумали, щоб не тинялася без діла. Краще стало жити, та не відступає прокляття.

Незабаром помічники підросли. Почали людей рятувати. В одного з серця заздрість видалили – зрадів чоловік, ожив, засміявся. У другого – лихі думки з голови забрали, щасливим став чоловік. У іншого – брехню видалили. А до Ганнусі голос повернувся. Це вона не могла тому говорити, що гаддя страху її глушило. Ганнуса і Микола на радощах одружилися. І народилося в поселенні Велике Кохання. Незабаром усіх людей заново до життя повернули.

Подякували оборонцям люди. А мудреці захвилювалися:

– Роз'їдуться захисники, що буде тоді? Раптом повернуться усі біди?

– Не хвилюйтеся, ми залишаємо вам Совість. А от чи буде вона не сплячою – залежить від вас самих. Впустите її в серце – і вона врятує вас, а не схочете – загинете самі й інших за

собою потягнете. Ваше щастя – у ваших руках!

Роз'їхалися відважні оборонці-рятівники, та на згадку кожен з них посадив дерево і посіяв квіти. З того часу кожної весни розквітають дерева щастя, любові, добра, радості, успіху, мужності; проростають квіти сили, здоров'я, віри, надії, любові, чесності, вірності, стійкості, правди. Радіють люди, молодіють, живуть щасливо.

І довіку так житимуть, якщо не заростатимуть бур'янами зла квітники, родитимуть плодами щастя доглянуті дерева і не закрийється стежина кожної душі для совісті.

Степанчук Олександра
14 років
м. Житомир

КОСМІЧНА ГОСТЯ

Якось пізно уночі
Сон мені наснився,
Що в квартирі інтер'єр
Дивно так змінився.
І вікно вже не вікно,
А ілюмінатор –
Заглядають зірочки
У мою кімнату.
А навколо ні душі,
Лиш бездушний космос...
І так сумно мені стало...
І так стало тоскно...
Чайник я закип'ятила,
Заварила чаю.
Аж дивлюся, щось до мене
У вікно влітає.

Я з такого переляку
На підлогу сіла,
Бо до мене НЛО
В гості залетіло!
Різнобарвними вогнями
Світиться тарілка.
Люк відкрився
І драбинка виїхала стрімко.
На порозі корабля
Дівчинка з'явилась.
По драбинці вона швидко
До мене спустилась.
«Вибач, дівчинко, за те,
Що тебе злякала.
За тобою я давно
Вже спостерігала.
Та не бійся ти мене –
Не несу я лиха!
Ну то й що, що я зелена –
Зате добра й тиха!».
Мені руку простягнула,
Підняла з підлоги
І поставила хутчій
На тремтячі ноги.
Тут і ляк мій весь минув.
Я їй посміхнулась.
До знайомої нової
Приязно звернулась:
«Розкажи, як тебе звати,
Де твоя родина?
І чому до мене ти
В гості прилетіла?».

«Мене звати Юмі-Ліла.
Я з Сатурну прилетіла.
Там живе увесь мій рід
Вже мільйони довгих літ.
Ми, всі мешканці Сатурну,
Жити вміємо культурно!
В школі нашій вчимо все,
Що нам користь принесе.
Я до тебе завітала,
Бо про Землю знаю мало.
Хочу все про вас дізнатись,
Щоб і далі спілкуватись!».
«Звісно, я про все не знаю,
Бо сама іще навчаюсь.
Та я можу розказати:
Україна – наша мати!».
Довго з гостею сиділи,
Чай пили, цукерки їли,
Про планети розмовляли,
Вихвалялись, жартували.
Ми із нею іще діти,
Що живуть в країні мрій.
Та прийшов вже час летіти
Моїй подрузі новій.
Обіцяла знову в гості
Якось прилетіти,
Щоб змогла борщем червоним
Її пригостити.
Тільки встигла зачинити
За нею віконце,
Як у ліжку розбудило
Мене ясне сонце.

Нестерович Юліана

18 років

м. Тернопіль

ЩО РОЗПОВІВ МЕНІ ГНОМ?

Я сьогодні зустріла гнома
В чарівному своєму саду,
В нього були зелені брови,
Він погордливо кпинив губу.
В нього очі, неначе алмази,
В нього носик кирпатий смішний,
А на шапочці, ніби стрази,
Чорнобривець розцвів золотий.
В мого гнома не вірять люди
І минають чарівний мій сад...
І не бачать, що казка – усюди,
Метушаться, бунтують, спішають...
Але я усміхнуся гному
І впіймаю жар-птиці перо,
Віднайду й принесу додому
Легендарне казкове руно.
Привітає мене сіра мишка,
Дасть горішків мені домовик,
Підморгне ще й улюблена книжка,
Зніме шапку свою боровик.
Я сьогодні зустріла гнома
В чарівному моєму саду,
Він сказав, що цей світ для любові,
І для казки, в якій я живу.

Кацай Дар'я
14 років
Запорізька область,
м. Гуляйполе

ДИВНА ПОДОРОЖ

Уява! Ніхто не знає, де починаються і де закінчуються її межі. Яка її роль у нашому житті? А можливо – це просто якась добра душа пошепки розповідає нам про яскравий світ і його мешканців з їхніми радощами і болями, відчачами і перемогами, історії, які згодом викарбовуються на сторінках відомих та улюблених книг. Вдивляючись в небо, ясного теплого дня, ми бачимо хмаринки, і завдяки своїй дивовижній уяві можемо вигадувати химерні картинки.

Одного погожого дня, ближче до вечора, коли сонце закінчувало свій робочий день, сховавшись за звичайнісіньку хмаринку, я побачила там, десь далеко, одну країну, гарну, привітну, яку обіймали лагідні промені сонця. І здавалося, що там інший вимір життя.

Ось промайнуло кілька хвилин, і я подумки потрапила в країну, де все здавалося незнайомим. Дивовижна галявина поросла блакитно-бузковою травою. Квіти майоріли вогнистими зірками, то зникаючи, немов роса, то переливаючись веселкою проти сонця. Небо було якесь дивне, незвичайне, блакитно-блідого кольору. А над головою мерехтів гігантський ніжно-рожевий диск сонця. Блукаючи незвіданим світом та милуючись його краєвидами, відчуваю себе у казці.

Свіже повітря, дерева, що вміють розмовляти, спів пташок, який можна зрозуміти – усе навколо живе, справжнє, усім я задоволена, крім одного, не знайшлося жодної інопланетної істоти, яка могла б зі мною поговорити. Тож тріш-

ки засмутившись, вирішила все ж таки пошукати хоч одне живе створіння. Пошуки тривали довго. Час спливав, одна місцина змінювала іншу – та все марно. Кожен крок давався все важче й важче, земля притягувала мене, але виявилось, що зараз я знаходжуся в сипучих пісках. Вибратися з пастки не вдавалося, від переляку я повернулася назад в жорстоку реальність. Важко було змиритися, що на сьогодні пригода в моєму уявному світі закінчилася. Коли повернулася з уявної подорожі, на мене у вітальні чекала матуся з чашкою теплого та запашного молока.

– Ну що, доню, де ти побувала цього разу? – люблячим голосом запитала ненька, зазираючи в кімнату.

– Ой, мамо, побувала я цього разу на невідомій планеті, у незнайомій країні. Де небо не схоже на наше, а сонце таке велике, що дух захоплює. Я розуміла мову птахів і дерев, але одне мене засмутило – не знайшла там жодної живої істоти, з якою б подружилася.

– Не засмучуйся, донечко. У тебе ще попереду ціла ніч для пригод! – усміхнулася мама.

– Але ж , мамо, хіба сон та мій світ уяви пов'язані між собою?

– О, уві сні можна пережити неймовірні пригоди... У ньому надзвичайне стає буденним, а час і простір може змінюватися з карколомною швидкістю...

День прямував до фінішної прямої, я, стомлена та трохи заінтригована словами матусі, попрямувала до ліжка. Подумки постійно поверталася до своєї фантастичної пригоди.

Як добре бути юним... Світ бачиться позитивним, люди – доброзичливими, життя – нескінченним, а будь-які пригоди – цікавими та неймовірними. А майбутнє, навіть найближче, здається якимось ефемерним, нереальним, весело-радісним, що виблискує десь там, у невідомій далині,

за ледь помітною межею обрію... Але майбутнє невблаганно настає, перемелюючи сьогоднішня на минуле.

Але нові пригоди чекають мене уві сні. Як не дивно, але заснула я дуже швидко. І, вау, я знову в знайомій уже країні. Пейзаж зовсім не змінився, навіть не схоже, що зараз ніч. Тут добре видно місяць, він схожий на наше земне сонце. Знову сумно блукаю невідомою планетою. Через деякий час мені дуже захотілося прилягти на блакитно-бузкову травичку та помилуватися місяцем, дивним та гарним. І о, диво! З небесної сфери на мене дивляться дві пари очей, незвичайного кольору. І тут нізвідки до мене долинули дивні голоси:

– Хто це? – пошепки говорить невидимий голос, тонкий та милозвучний.

– Напевно, інопланетна мисляча істота, яка прибула з повідомленням! – відповідає інший голос, більш гучніший

– Я – людина з планети Земля. Мене звати Машею. І взагалі, зараз саме Ви в моїй уяві! – починаю розмову я.

– Ти? Людина? Та невже? – з недовірою запитують мене.

– Так, я звичайна людина, тільки ще дитина.

– Ні, ти не людина, ти інопланетянин, який прилетів для того, щоб захопити наш дивний та люблячий світ, у який ми вклали все тепло, затишок, створюючи його.

– Чому Ви так вважаєте?

– Ну, по-перше, люди не вірять в наше існування, по-друге, коли розмовляють у Вас постійно відкривається дивний отвір, який Ви називаєте ротом і, по-третє, Ви нас не бачите, бо не вірите, що ми існуємо, – знервовано кинули мені у відповідь.

І тільки після їх слів я побачила, що коли розмовляю з дивними голосами, то мої вуста не рухаються, а заклікли, як солдати на плацу, а мої слова вилітають, ніби з голови.

Невже я спілкуюся з ними телепатично? Оце диво! Напевно, зараз я зможу дізнатися про цей дивовижний і невідомий світ, і чому люди не вірять в існування цих дивних «істот»?

– А чому ми не віримо у Вас? – запитую невідомих істот.

– А тобі не все одно? – лукаво відповідають голоси.

– Звичайно, ні! – говорю я.

– Ну, тоді слухай уважно. У житті кожна хвилина приховує в собі диво. Ми не завжди були безтілесні. Багато років тому також мали тіло, звичайно мали руки для обіймів, а ноги для ходи цими казковими полями, але не мали рота та вух, адже ми телепати. Колір мали веселковий, але саме тоді коли раділи, а коли до нас підкрадався сум ставали фіолетовими. Наш народ переїхав у новий світ тисячу років тому, а за вашим відліком часу – це лише десять років тому. Ми жили поза часом. Змушені були покинути наш старий світ через його зникнення з казкового обрію, тому що люди перестали вірити в диво та казку. А щоб вижити, наш народ знайшов світ ще казковіший та чарівніший. Але, на жаль, наша надія на довге та щасливе життя зникала, бо це чужий нам світ. Усі друзі почали сумувати за колишнім безтурботним життям на нашій планеті й просто зникли, розтанувши в повітрі. Залишилися тільки ми.

– Ого, невже я зараз у серці казки? – недовірливо запитала я.

– Як не дивно, так. Ти стоїш в зниклому та нудному для людей світі. – відповіли голоси.

– Ми з Вами ще не знайомі. Як мене звати Ви знаєте, а як Вас, я не знаю.

– Наш народ зветься Муліка. Мене звати Ніл, а мого друга Тео, – відкриває таємницю голос, який ніби вже став мені більш приязним.

– А чому люди не вірять у Ваше існування, світ?

– Розумієш, коли люди дорослішають, вони перестають вірити у диво і казку, як у дитинстві, а їхні діти беруть приклад зі батьків, і грань віри та мотузок надії обриваються. А як ти вже знаєш, ми зникаємо і з кожним днем стаємо схожими на небо, а деякі стають хмаринками. А ти знаєш чому йде дощ? Ні?! Тому що наш народ, наші рідні, брати, сестри плачуть, бо не в змозі допомогти Вам. Ми хочемо, щоб Ваш народ повірив у диво, в існування казок, інопланетян, у все, у що можна повірити.

– Світ – він казковий, це його назва? Чи пов'язаний світ Вашого народу з нашим? – зацікавлено хочу дізнатися продовження.

– Світ, у якому зараз ми всі знаходимося, для нас не має назви, але частіше за все його ми називаємо «Казковий світ». Так наш казковий світ межує з реальним. Друзі, або тільки очі моїх друзів, почали зникати. Я благала їх залишитися. Але ось що почула:

– Вибач, Машо, але це не ми вирішуємо залишитися нам чи зникнути. Наш час настав – ми перетворюємося. Істинні дива не повинні відбуватися раптово, як в казках Шахерезади. Для того, щоб сталося диво, може знадобитися багато часу, стільки ж, скільки потрібно на те, щоб виростити кристал, змінити світогляд, дочекатися, доки пожовкне й облетить листя. Головне – бути уважним, щоб нічого не прогавити. Вір у диво, уявляй цю планету, нас, та розповідай іншим і своїм дітям. Ми чекатимемо на тебе. До нової зустрічі.

Після подорожі до світу казок, я більше до нього не потрапила. Не виходить знову уявити сумні нотки прощання, дивну розмову. Але віру в нову зустріч, у те, що диво живе в серці і розквітає ще небаченим квітом, я зберегла. Воно дає про себе знати лише людям, які вірять і будуть вірити попри всі негаразди у диво. Є ж на світі люди, які чекають на чудо.

Канівець Любов

17 років

Сумська область,

Великописарівський район,

сmt Кириківка

НА ПОЛОТНІ ЖИТТЯ

На полотні життя маляю
Кожного дня уві сні:
Диво-птахи злітають угору,
І жаринки горять навкруги.

Де перо золотисте спадає,
Проростають квіти ясні.
Вони тихо мені промовляють:
«На добро для людей не скупись!»

І, стуливши повіки-пелюстки,
Засинають під шепіт вітрів,
А навколо барвисто і дзвінко
Виграє дивосвіт кольорів.

Я маляю роздолля широке
І гривастих стрімких коней.
Я маляю мрію рожеву
І кохання, як цвіт орхідей.

Татарин Ігор

17 років

Чернігівська область,

Корюківський район,

с. Сядрино

БОРН – НАЙМАНЕЦЬ З ПІВДНЯ

Він сидів біля дотліваючого багаття і дивився на свої руки. Скільки там вже було шрамів? Десять? Двадцять? Хтозна. Він і сам вже перестав їх рахувати. А нащо? Тільки даремно голову забиваєш тією дурнею. Випадково глянув на свіжу рану. Сьогоднішню. Він ненавидів її. Чому? Бо зарікся, що назавжди зав'яже з цією війною. А сьогодні порушив свою обіцянку. Як же йому, певно, зараз гидко дивитися на цю ранку, яка для нього означає тільки одне – зраду.

Борн завжди тримав своє слово. Без цього ніяк, а вже тим паче тому, ким він колись був — найманцю. Наче б не благородне заняття, і честю там навіть і не пахло, але то лише на перший погляд. Який з тебе найманець, якщо ти не виконаєш обіцянки? Гроші отримав, а справу не зробив? То ти гірше злодія. Той хоча б краде тихо, а ти вкрав зі згоди самого власника грошей. А рік тому поклявся, що більш ніколи не вб'єш людину зумисно. І ось знову...

Борн завжди був малослівним, навіть після пляшки-другої вина. Але вчора він наче з ланцюга зірвався. То з нього хоч якісь відомості і під тортурами не витягти, а то сам все розповів. Все. І про те, хто він. І ким був. Співрозмовника саме це й зацікавило. І він дав Борну роботу, від якої той вже не міг відмовитися.

Робота не складна. Всього лиш прибрати якогось старця, який проїздитиме наступного дня цим містечком. Але

ж хто знав, що той старець – король, а з ним добрий десяток охоронців.

Та й вбити короля не складно – з луку пустив стрілу і все. Але не для найманця-мечника. Не знав той гіршої та найменш благородної зброї, як лук. Хіба то можна – стріляти в спину з лука? Хіба принесе честь перемога, здобута таким боягузливим методом – послати у супротивника стрілу.

Окрім того якось не достойно стріляти у спину старцю.

А отже й кращого виходу, як вступити у відкритий бій, не було.

Знав би Борн, до чого призведе подібне рішення. Завдання виконав, але ж і переступив через свою обіцянку. Навіть після зустрічі з незнайомцем зарікся, що це останнє вбивство і все. І раптом замість одного цілий десяток набіг.

Ще й шрам новий заробив. По-дурному. Вперся у лезо обома руками, аби зупинити атаку супротивника. І таким чином порізав долоню. Ще й глибоко. Рубець грубий буде.

Він сидів у світлі дотліваючого багаття, дивився на свої руки. Точніше, на свіжу глибоку рану. А біля неї рубець, не менш грубіший, аніж той, який колись з'явиться замість цієї рани. Перший рубець, який він отримав колись дуже давно...

Тоді королівство тільки почало утворюватися. Він, молодий хлопчина з південців – найчисленнішого з племен, що проживали на теренах цього молодого королівства, вперше тримав у руках криву шаблю. Вона дуже відрізняється від довгих прямих мечів, якими користуються прихідці з північних племен.

Ця зброя знадобилася зовсім скоро. Почалася війна. Одне з південних племен почало загарбувати всі інші племена. І

за короткий час тільки південці і лишилися вільними. Тільки вони й продовжували протистояти неймовірним потугам королівства.

А потім була остання битва. Неймовірно масштабна, вона знищила майже всіх чоловіків племені. Лишилось їх всього декілька десятків. І серед них Борн. В цій битві він і отримав рану, про яку нагадував перший рубець.

Війна програна. Рідний дім втрачено. Куди Борну повертатись? Туди, де панують загарбники? Де панують такі закони, які перетворили б вільного воїна Півдня у раба? Нізачо! Він ніколи не повернеться туди. Він не хоче бачити того, як його Батьківщина занепадає, як люди з кожним новим поколінням стають все більш подібними на своїх господарів. Він любить свою рідну землю, так його виховали. Але для нього дім не там, де стоїть будинок його батьків, а там, де збереглися давні традиції, де люди не перетворилися на рабів, де кожен є рівним іншому. Але цього місця вже не існує. Південь знищено. А він – останній із захисників Півдня. І повинен продовжити жити так, як його навчили – вільно.

А тому Борн пішов у гільдію найманців.

Так... Пішов у гільдію найманців. Саме так він і дійшов до цього моменту. Він не сидів би біля цього вогнища, від якого лишилось тільки трішки червоного жару, якби тоді, колись давно, не вирішив стати найманцем, якби вчора (чи вже позавчора? Не важливо коли) не послухався того чоловіка.

Раптом десь далеко почувся стукіт копит. Їх багато. Близько сорока. І всі важко озброєні. Хоча ні. Серед них тільки один вершник. На нього він чекав вже дуже давно.

Почувся знайомий голос. Борн згадав його. Це був той, хто на його очах вбив молодшого брата, хто знущався над його матір'ю, хто задля розваги поглумився спершу над

його сестрою, а потім над нареченою. А тепер він прийшов довершити свою справу. Знищити його рід. Ну, й нехай. Він дорого за це заплатить. Дуже дорого.

Перед ним зупинились кіннотники. З найближчого коня зіліз чоловік. Він знає, хто це. Як же не помітив цього вчора?! Чоловік засміявся і сказав:

– Ну що, південний собако, нажився вже? Навоюювався? А тепер заплати за свою волю. А вона, знаєш, не з дешевих. Плата може бути тільки одна — твоя кров. Але ж тобі вже звично її проливати за ту волю. Тож і цього разу нічого тобі не буде. Все буде так само, хіба крові твоєї проллється більше. Але то нічого. Ніхто не сумуватиме за таким мерзенним псом...

– Я пес!?. Серед всіх цих людей псом є тільки ти. Мерзенний зрадливий пес. Колись ти з радістю поглумився над моєю родиною, пояснюючи це наказом короля. А тепер ти прийшов вбити мене, бо я прибрав того, хто віддав цей наказ. То знай: я проллю кров за свою волю, можеш не сумніватися, але перед цим відправлю на світ тебе, нікчемного покидька.

– Ну-ну... Побачимо, як ти це зробиш. Хлопці, приберіть його... – договорити він встиг, бо йому в серце встромився кинджал.

Після цього Борн востаннє взявся за свою шаблю. Як же він давно нею не користувався. Його не прийняли б у гільдію, якби він володів цією зброєю противників короля. А тепер він вирішив підняти її проти слуг короля. Повстати проти нього.

Вже після першої спроби вбити його зблизька нападники зазнали втрат, а тому відступили. Він же не нападав. Очікував того моменту, коли його атакуватимуть. І його атакували. Вже половину ворогів Борн відправив на той світ, але його нападників, здавалося, не меншало. І раптом у свіжому ранковому повітрі рознісся дзенькіт. То був жахливий для нього

звук: його шабля зламалася. Все. Він програв точно. Але ще живий. Ще може по-дорожче заплатити за свою волю.

Столиця провінції, Південь Арганта, як завжди ще від ранку вирує життям. Але сьогодні воно якесь аж надто живе. На головній площі зібралося багато люду. Занадто як на буденний день, коли всі зайняті своєю роботою.

Причина такого пожвавлення в тому, що новий король видав наказ, за яким Півдню підвищувались податки, які й без того були непосильними для звичайних людей. А тому вся Арганта зібралася тут. З кожної хвилиною прибували все нові і нові люди з найближчих поселень. Охоронці, які повинні були б оберігати намісника від зазіхань народу, також були поміж людьми. Вони з цих земель. Вони південці. І якщо податки підняли для їхніх рідних та друзів, то ніхто не має права стояти осторонь.

Місто вирувало, над ним відчувався дух гніву, ненависті до загарбників.

– Вони загарбали наші міста, а тепер хочуть, щоб ми платили їм подяку за те, що вони «прийняли» нас до своєї «люблячої» родини?! – почувся над площею сердитий вигук.

– Їм було не досить грабувати нас під час війни, то тепер грабують і тоді, коли ми вже програли?! – крикнула десь жінка.

– Вони зруйнували наші міста, а тепер не дають навіть відбудувати їх.

– Тихо! – перекричав міщан намісник. – Ви не вдоволені високими податками?! А хіба це дивно, коли ви вбили більше королівських солдат, аніж ваші розбійники?! Хіба король може дозволити собі таке, щоб Південь узяв верх у торгівлі й ремеслах? Ні! І ще раз – ні! Невдячні свині! Провінцію, яка обов'язково повстане, тільки-но досягне вищого розвитку, аніж всі інші землі?! Та й хіба вам можна дозволяти роз-

виватися, коли з ваших брудних вулиць виростають тільки зрадники та вбивці?! Ви настільки любите свою примарну свободу, що передаєте цю безглузду любов і своїм дітям! А з них виростають вороги короля! Наш король милостивий, він вирішив, що ви гідно боролися, а тому не знищив вас всіх поголовно. А тепер ви засуджуєте його? Дурні! Ось хто ви! Сліпці, які не бачать далі свого носа! Саме з ваших брудних бараків вийшов той, хто вбив попереднього короля. І підняття податків, це покарання вам. Щоб більше ніхто не смів і думати про ту свободу. Зрозуміли?!

– Хто вбив короля? Назви нам його ім'я! – загуло поміж людей.

– Це Борн! Найманець з Півдня, як він себе називає.

– Борн? – почувся чийсь приглушений вигук. – Мій Борн?

Всі оглянулись навколо, шукаючи, хто це сказав. Всі побачили жінку, років п'ятдесяти. Навіть зараз було видно, що вона гарна. І тут один дід сказав:

– Якщо це той Борн, про якого я подумав, то тут щось нечисто. Покажіть нам вбивцю, а ми скажемо, чи наш він, чи ні.

– Так, покажіть його, покажіть! – рознеслося натовпом.

– Він мертвий. Його вбили того ж дня, як він вчинив це святотатство. А його нікчемне тіло давно вже обгризли собаки. Та й чого ви очікували, коли він не тільки вбив короля, але й його можливого наступника, який хотів помститися вбивці за свого найкращого соратника.

– Ага, і поперся проти одного з цілою армією, – буркнув хтось. – Знаємо, чули вже. Розповідав один торговець.

Натовпом рознеслися гнівні вигуки. Людей не шокувало, що хтось із них вбив короля та його наступника. Шокувало боягузтво тих, хто називає себе їхніми панами.

– Люди, то чого ми стоїмо досі тут? – почувся спокійний голос найстарішого з-поміж сторожі. – Я знаю Борна. Ми з

ним та його батьком воювали пліч-о-пліч. Він гідний син нашого народу. А якщо ці боягузливі пси злякалися його, то хіба вони не злякаються нас всіх? Ще й як злякаються. І ці податки нам дані, аби ми не змогли повстати. Але вони прорахувались. Вони гадали, що змогли нас залякати. Але вони тільки посилили нашу ненависть. Наші батьки не змогли відстояти нашу свободу, не змогли прогнати цих шакалів з нашої землі. То ми повинні виправити їхню помилку.

– Так, до зброї!

– Піднімайся народ!

– Досить терпіти загарбника!

– Звільнимо дім від падальників!

Місто завирувало ще більше. Слабкий спротив, який влаштували охоронці намісника, нічого не дав.

А всією провінцією рознісся переможний клич південців, які ніколи не були чиймись рабами, які ніколи не програвали, які схотіли стати знову вільними жителями Півдня.

А вірний син їхнього краю, Борн – найманець з Півдня, став символом цієї боротьби. Тим, хто першим поклав своє життя на жертовник свободи. Хто перший підняв зброю проти ворога. Хто зміг пробудити кров предків у серцях його земляків. Хто нагадав вовкам, що їх тримає на прив'язі тільки ланцюг, який легко можна розірвати.

Південь повстав проти загарбників. Вигнав їх зі своєї землі. І люди самі почали управляти у своєму домі. Вільний Південь назавжди залишився блокпостом волі. І вже ніхто не смів піднімати проти нього зброї, бо ніхто не міг захопити ці землі. Тут все противилося загарбникам. Іноді навіть здавалося, що й каміння оживало та саме кидалося у ворогів.

А Борн-найманець знайшов спочинок на рідній землі, де для кожного він став героєм.

ДАЛІ БУДЕ? НІ, ДАЛІ – ВЖЕ Є!

Тут ми чекаємо на справжніх книгоманів, які так вживаються у літературні сюжети та книжкові пригоди своїх улюблених героїв, що перегортаючи останню сторінку книжки, зітхають — а як же так!! Хочу ще...!!! Хочу більше пригод, хочу знати, що сталося далі з моїми улюбленими героями! Отже, улюблена книга, улюблені герої... і ваше продовження!

**Переможець номінації
у віковій категорії 14-18 років**

Реуцька Владислава

14 років

**Харківська область,
Лозівський район,
смт Краснопавлівка**

«УСМІШКА» — Рей Бредбері

Сучасній молоді вже не цікаві картини, вони переглядають, у Інтернеті, ролики і картинки зі смішними написами. А до музею йдуть лише заради селфі з Моною Лізою і багато хто, навіть не знає видатного автора цієї картини, Леонардо да Вінчі.

Молодь слухає рок, реп, дехто, сучасних співаків, але важко знайти підлітка, який би слухав класику або джаз, або блюз із власних спонукань.

Моцарта, Баха, Бетховена, Армстронга ви не почуєте у навушниках багатьох підлітків чи дорослих. Хоча ці композитори і стали фундаментом для подальшого розвитку музики.

Композитори: Чайковський, Штраус, Шуберт;

Художники: Пікассо, Ван Гог, Шишкін, Сальвадор Далі, ці люди – творці мистецтва. Їх і їхні твори кожен повинен

знати і пам'ятати, але дехто, навіть не знає, хто з них композитор, а хто художник.

А що ж буде далі?...

Невже все так, як у творі «Усмішка»?...

Чи все ж є якийсь вихід?

Усмішка (II частина)

«Усмішко, люба усмішко...», — саме ці слова повторював маленький хлопчик Том, коли лежав у своєму ліжку, дивився на усмішку Мони Лізи і думав про прекрасне.

Рей Бредбері письменник з великої літери. Здавалося звичайний хлопчик, який просто любив читати. Та з цього хлопчика виріс чудовий письменник.

Рей Бредбері запам'ятався мені своїм твором «Усмішка». Цей твір про майбутнє не такий, як усі. Зазвичай, майбутнє описують фантастично, казково, більш космічно. Звісно багато кому хочеться, щоб майбутнє було саме таким, прекрасним. Але Рей Бредбері написав правду життя, він відкрив нам очі на те, що може статися, якщо не цінувати мистецтво.

«Майбутнє не має певних і завершених форм, вони будуть такими, якими їх створимо ми», — стверджував Рей Бредбері.

Ще Бредбері дуже вдало підібрав картину, адже в ній є така загадка, надія. Кажуть, це три картини накладені одна на одну, в очах Мони Лізи є надпис, що написаний малесенькими літерами і звісно усмішка, яка зачаровує з першого погляду. Можливо саме тому говорять, якщо довго дивитися на картину, можна втратити розум.

Юний Рей створив кілька версій продовження творів Едгарда Берроуза, Жуля Верна й Герберта Уеллса. А я зараз, у свої 14 років спробую створити продовження його твору «Усмішка». І чому ніхто не зробив цього до мене? Можливо, хтось не встиг, дехто подумав, що і цього достатньо, а дехто

навіть не замислився. Та я, прочитавши цей твір, зрозуміла, треба написати продовження...

2076 р.

Минуло вже років 15. Хлопчик, який колись тримав у руках усмішку, виріс. Але, де це він? Невже це те саме місце, де колись поля світилися від радіації, де були зруйновані будинки, розбиті дороги... Так це воно. Гарні будинки, усміхнені й щасливі люди, на базарі аромат справжньої кави, повсюди квіти і дерева. Але хто? Хто зробив з того безнадійного міста, просто рай?

Так, це той самий хлопчик з усмішкою в руках. Але як все це відбувалося? Давайте повернемося у минуле й поглянемо, як розвивалися події.

Отже, маленький Том ріс, змінювався, але у місті нічого не відбувалося. Все залишалося безнадійним, сірим, злим, ненависним. Том не мав справжніх друзів, бо всі все і всіх ненавиділи, а він бачив прекрасне у мистецтві.

Минув деякий час, Томові було вже років 20. А все, як було сірим, так і залишалося. І тільки усмішка Мони Лізи залишалася радісною, світлою, доброю, загадковою.

Том виріс рішучим хлопцем. Загалом, як і більшість його однолітків, але в нього було те, чого не було ні в кого. В нього була добра душа і любов до мистецтва.

Зрозумівши, що ніхто окрім нього не зважиться змінити це місто, він пішов до управління держави.

– Добридень, шановний пане, вибачте, що потурбував, але маю сказати. Я вважаю, людям краще буде жити у світлій країні, у злагоді, у любові до мистецтва. Я хочу все змінити, я хочу добра людям! – впевнено, але з невеликим страхом сказав Том.

– Ти взагалі, хто такий? – обурено спитав поважний пан, який був найголовнішим у керівництві державою.

– Я звичайний хлопчина Том, я просто...

– Ніякий Том і ніхто, ніхто не сміє вказувати, що мені робити! Охороно, виженіть його!

Опинившись на вулиці, Том зрозумів, що сам він нічого не вдіє. Хлопець йшов вулицею й розмірковував, що робитиме далі. Раптом Том почув чийсь розмову. Голоси долинали із-за якоїсь кам'яної стіни (можливо, це колись була бібліотека чи майстерня). Обійшовши її, Том побачив двох парубків, таких, як він. Вони також цінували мистецтво і були обурені тим, що відбувається. Виявилося, що вони не єдині такі, таких, як вони, багато, просто всі бояться у цьому зізнатися. Врешті-решт зібралось багато однодумців. Вони пішли на головну площу базару і там Том усім сказав:

– Шановні громадяни, я звичайний сільський хлопець та хочу сказати вам важливу річ. Багато років тому, я стояв на базарі у черзі і став свідком, як люди знищили картину. Для когось, це звична справа і напевно, ви не пам'ятаєте той день, але у моєї пам'яті він залишиться назавжди. На той момент ви були задоволені і зараз теж. Вам подобається таке життя. Але ж озирніться довкола. Невже вам подобаються ці руїни? Адже це не старовинні замки, не історія, це реальна сучасність. Ви навіть не знаєте, який зараз рік, не вмієте писати, читати. Звісно, навіщо вам це. Якщо ви не цінуєте мистецтво. Я не хочу вас образити, хочу лише допомогти.

Можливо, все це дарма, але все ж. Спробуйте згадати той день, коли ви, шановні громадяни, розірвали на маленькі клаптики портрет Мони Лізи. Ви розтроючили рамку і були в захваті від події. Можливо, вам це подобається, але запевняю вас, далі так продовжуватись не може. Зараз я покажу вам те, що змінило мене і можливо, змінить вас.

Том сунув руку у кишеню, що була біля серця. Всі затамували подих. Не дивлячись на теплий день, у натовпі, від хвилювання пробіг холодок по спинах людей. Немов дмухнув зимо-

вий вітер, той самий, що і того ранку, коли Том стояв у черзі. Том простяг руку уперед, розтиснув пальці... на долоні, освітленій сонцем (яке враз визирнуло з-за хмар), лежала усмішка Мони Лізи. Всі з захватом дивилися на неї, немов на останню надію, яка може змінити їхнє життя. Нарешті Том мовив:

– Ця усмішка прилетіла до мене з того натовпу, що безжально трощив картину. А ще того дня, один чоловік, сказав: «Ось побачите: колись прийде людина з уявою та підлатає цивілізацію. Запам'ятайте мої слова». Давайте виправдаємо сподівання того чоловіка!

На великий подив, Тома підтримали. Громада пішла до управління державою і позбавили посади бездушне правління. Том став новим керівником держави. І країна почала відроджуватися.

Вже багато зроблено, багато відкрито. А всього лише 20 років тому країну було майже знищено. А її відродження почалося з усмішки Мони Лізи.

З повагою Том (хлопчик з усмішкою в руках).

2096

Шепель Крістіна

12 років

**Запорізька область,
Михайлівський район,
с. Любимівка**

«СІМ'Я ДИКОЇ КАЧКИ» – Євген Гуцало

У машині панувала мовчанка. Кожен поринув у думки. Мати переживала за сина. За кілька останніх днів він змінився. Став сумним, схуд. Був таким балакуном, а тепер й слова не скаже, лиш відмовки та короткі відповіді. Ходить розгублений, дивиться в землю, щось не дає йому розпра-

вити плечі, блиск в очах згас, впевненість зникла. Ось і зараз сидить тихо, дивиться кудись у далечінь, погляд сумний. Гарячий вітер через відчинене вікно б'є в обличчя, волосся сріблить пилюка, її син цього не помічає. Материне серце відчуває – щось гнітить Юрка. Як допомогти? Що робити?

Тим часом хлопець думав про каченят, Тосю. В його голові знову і знову з'являвся спогад і крик... Несамовитий відчайдушний крик дикої качки, у якому змішались страх і відчай, любов і надія, горе і розпач...

За вікном, мов кадри з кінострічки, минали скошені поля. Юрко їх не помічав. Око ловило лише дерева, і він знову бачив перед собою ліс, річку, очерет, злет і останній зойк сірої качки...

Машина підстрибнула на нерівній дорозі, і Юрко розплющив очі.

– Де тато?

– Сів у потяг і поїхав додому.

– А ми?

– Ми ще тиждень побудемо у бабусі. Я їй телефонувала. Вона дуже зраділа, обіцяла напекти твоїх улюблених пирогів.
– Дякую, мамо.

Мати відчувала, що вони з татом прийняли вірне рішення. Щось тримало і мучило їхнього сина. Юркові потрібен час, і вони дали його. Хоч би вистачило.

Щойно машина в'їхала у двір, Юрко швидко заніс речі в кімнату, відмовився від обіду і побіг до річки. Він так поспішав, що не відчував, як гілки б'ють по руках, а трава коле ноги.

Річка зустріла тишею. Він посидів на березі, марно вдивляючись у далечінь. Вечоріло, комарі не давали спокою. Юрко підвівся і почвалав додому.

Наступного ранку, швидко поснідавши, Юрко знову побіг на річку. До самого берега підійти не наважився. Його

випередила Тося. Він зупинився коло старого дуба. Дивився то на рівне плесо, то на зігнуту спину дівчинки. Минали хвилини. Тося не обернулася. Юрко наважився і зробив крок уперед.

– Здрастуй, Тосю!

Його голос, наче й не його, якийсь тихий, невпевнений. Тося не обернулася, не сказала й слова у відповідь.

– Пробач мені, Тосю, я більше не буду тебе ображати. Дякую, що тоді... дякую, що рятувала каченят. Вибач, що не послухав тебе і забрав їх додому.

– Чому ти не поїхав?

(У її голосі не було осуду, значить пробачила. В Юрковому серці спалахнула надія.)

– Провели тата, його відпустка скінчилася. Мама і я ще тиждень гостюватимемо у бабусі. Повернення в село для мене було несподіванкою.

– Чому ти тут?

– Я не можу забути той день. Ти не знаєш, що сталося з каченятами?

Тося підвелася і пішла вздовж берега до заростей густого очерету. Юрко мовчки йшов за нею. Повернули в ліс, знову спустилися до річки. Коло самої води росло велике дерево. Тося вилізла на нього і вмостилась на товстій гілці. Юрко без розпитувань теж забрався на гілку. Зверху відкривався чудовий краєвид. Як він раніше не помічав цієї краси?! В очереті був невеличкий видовжений отвір, мов озерце. На його рівній зеленій поверхні відбивалося синє небо, сонячні зайчики блищали так, ніби у воді хтось ввімкнув тисячі маленьких ліхтариків. Коло очерету поблизу берега, мов вартові, нерухомо стояли дві чаплі. І ось на середину випливла сіра качка, а за нею рівною вервечкою поспішали каченята. Скільки ж їх? Юрко нарахував дванадцять. Каче-

нята підрости, на їхніх крильцях і хвостик у виростало коричнево-сіре пір'ячко. Час від часу якесь каченя занурювало голівку у воду, і тоді над поверхнею, мов поплавець вудки, стирчав його хвостик.

– Мати не повернулася, їх прийняла інша качка, – прошепотіла Тося.

– Дякую тобі, Тосю, – тільки і зміг вимовити Юрко.

Наче камінь впав з душі хлопця. Захотілося дихати на повні груди, сміятися, радіти сонцю, небу, річці, кожному дереву в лісі, а найбільше отим каченяткам. З дерева спустився вже зовсім інший Юрко.

Козубаш Софія

13 років

м. Івано-Франківськ

НА КРИЛАХ КОХАННЯ

«НАЙКРАЩІ ДРУЗІ» – Оксана Луцевська

Ксеня повернулася з танцювальної школи. Так, після того Дня міста, коли Лолі демонструвала всім свої «дикі танці», що прославило «ЛаДанс», Ксеню взяли до нової групи. Крім неї, у танцювальному колективі були Васько, Геник, Оленка, Таня й новачки: Сергій, Марійка та Славко. Ксеню поставили в пару зі Славком. Хлопець був досить правним, тому дівчині легко танцювалося з ним.

Сьогодні заняття було складне. Пан Віталій учив усіх танцювати танго. Цей танець не легкий, але найгірше те, що він, за словами хореографа «потребує багато пристрасті й самовідданості». А де Ксені, сором'язливій десятикласниці, набратися тієї «пристрасті»? З пальця виколупати, чи що? Дві години на паркеті, зіпсовані чешки, відтоптані ноги – все марно. Ксеня не могла розкритися. А як це зро-

бити, коли щохвилини на твою акуратну, маленьку ніжку наступають великими «ластами»? Сьогодні не було на занятті Славка й Тані, тому Ксеня танцювала з Геніком, якому теж не дуже вдавалося виконувати пристрасні па.

Дівчина повернулася стомленою, і хоч на вулиці світило палюче сонце, а термометр вперто показував тридцятиградусну спеку, Ксені хотілося сісти в м'яке крісло й випити чашечку теплого какао. Виконавши своє бажання, вона відкрила ноутбук і засяяла від радості. На екрані світилася поштовка «нове повідомлення». Дівчина з трепетом відкрила мейл і почала читати:

Люба Ксеню!

До першого вересня залишилося два – чуєш! – два дні. Я успішно пройшов усі співбесіди й завтра прилітаю в Україну! Уяви собі, ми тепер два місяці вчитимемося разом, в одній школі.

Дуже дякую, що погодилися прихистити мене на цей час. Сподіваюся, це не завдасть вам великих клопотів. Чекаю нашої зустрічі!

Твій друг, Ерік.

Р. S. Привіт зеленим папужкам передав!

Ой, як чудово! Нарешті приїде Ерік. Ксеня цього чекала ще відтоді, як вони попрощалися в аеропорті Києва. Уже два місяці минуло, і от нарешті мрія збулася! Завтра прилетить її найкращий друг, і цілих два місяці вони разом будуть гуляти, вчитися, а може, він і до танцювальної школи запишеться. Це буде класно!

Ксеня довго не могла заснути, а потім цілу ніч крутилася, переверталася з боку на бік, якісь дивні, страшні сни не давали їй спокою. Але ранок розвіяв негаразди минулої ночі. Дівчина апетитно поснідала. Що може бути краще за яблучний пиріг і малиновий чай на сніданок? Сьогодні він видався Ксені аж надто смачним.

– Вибігаємо! – крикнув тато. – Зараз 8:45. Швидше виїдемо, швидше прибудемо на місце.

– Ксеню, там жарко, – сказала мама. – Одягни краще сукню або шорти.

– Мамо, мені й так добре, – всміхнулася дівчина. – Ти ж знаєш, я у вас холоднокровна.

«Як тобі сказати? – Без тебе не можу спати», – тато, як завжди, наспівував щось за кермом. Мама думала про сливове варення, яке мала намір завтра приготувати. Ксеня згадувала той момент, коли Лолі обв'язала шарфом її та Еріка в аеропорту. В неї тоді так серце калатало, а він ще й назвав її «моя люба...»!

З такими різними думками доїхали вони до аеропорту. На пероні чекав уже Ерік. Ксеня радісно підбігла до нього.

– Привіт! Не можу повірити, що ти нарешті приїхав і будеш тут ще цілу чверть.

– Привіт, Ксеню! Я теж. Це так класно, що ми весь час будемо разом, – раптом Ерік зрозумів, яку дурницю тільки що бовкнув, але Ксені сподобалося, вона аж зашарілася.

Ідилію теплої розмови перервали батьки, які підійшли до них.

– Здрастуй, юначе! – потис батько Ерікову руку.

– Добридень!

– Ну що, готовий до навчання? Завтра вже перше вересня.

– Та наче готовий. Ще історію повторити треба.

– Не спіши. Повториш іще. Навчання починається з другого вересня, а завтра відбудеться тільки урочиста лінійка, – втрутилася в розмову мама.

Додому дісталися швидко й без пригод. Потім всі смачно по-вечеряли, після чого Ерік і Ксеня пішли розпаковувати валізи.

– Ксеню, я привіз тобі подарунок, – хлопець простягнув дівчині невеличку сіру коробочку.

Ксеня відкрила її та побачила розкішне намисто з перлами. Такої краси вона ще не бачила, тим паче не отримувала в подарунок.

– Воно прекрасне! Дякую, чайко Еріку!

Ксеня, сама від себе того не очікуючи, підбігла до хлопця й поцілувала його в щоку...

Почалось навчання. Непомітно пролетів перший тиждень осені. Ксеня радісно проводила час із Еріком, навіть перестала відвідувати «ЛаДанс».

Одного дня дівчина пішла з другом на прогулянку до парку. Вони говорили, жартували, сміялися. Весело проводили час.

– Привіт! – почулося здалеку.

Знайомий голос! Ксеня повернула голову і побачила Славка.

– Привіт! А що ти тут робиш? – з подивом запитала.

– Як що? – здивувався Славко. – Гуляю. А ти чому заняття пропускаєш?

– У мене гість, як бачиш.

– Ерік, – хлопець дружельбно простягнув руку.

– Славко – партнер Ксені з танців.

– То ти записалася в «ЛаДанс»? – запитав Ерік.

– Так, я забула тобі розповісти, – відповіла Ксеня.

– Вона записалася, але не ходить вже тиждень. Пан Віталій каже, що танцювати щодня треба, інакше втратиш форму. До речі, тепер мені доводиться з ним танцювати. Приходь на заняття, бо більше я цього не витримаю, – всі троє засміялися, бо знали, який суворий вчитель пан Віталій.

– Ксеню, якщо хочеш, я з тобою піду, – підтримав Славка Ерік.

– Гарзд, сьогодні буду, – невпевнено відповіла дівчина.

– Тоді бувай! – попрощався Славко й побіг.

– Кумедний цей Славко, – сказала Ксеня, та, побачивши, як спохмурнів Ерік, зрозуміла, що казати це не слід було.

Після цього Славко часто вертівся біля Еріка й Ксені в школі. Дівчина завжди була з ним люб'язною, тому Ерік думав, що він їй подобався. Навіть щось кольнуло йому під ложечкою. Та насправді Ксеня просто відчувала дружню приязнь до Славка, проте він теж їй іноді надокучав, тому що не давав майже побути з Еріком наодинці.

Дівчина продовжила займатися танцями. Ерік іноді ходив з нею на заняття й дивився або танцював, коли не приходив Славко. Як Еріку було неприємно дивитися, коли Ксеня танцювала з тим Славком танго! Якесь незвідане було це відчуття для, таке болюче й відразливе, тому він перестав ходити з дівчиною на танці, сперши це на уроки.

Якось хлопець сидів у соцмережі Facebook, розглядав світлини, листувався з Лолі й на очі йому натрапило фото, викладене 30 хвилин тому, на якому Ксеня стояла зі Славком у парку з морозивом. «Що це таке? Тобто вони гуляють, розважаються, поки я тут, вдома. А, може, вони ще й за ручки тримаються?», – щось наче нашіптувало це хлопцеві на вухо, наче другий Ерік, з яким він боровся, але все ніяк не міг прогнати.

Ксеня повернулася додому о 21:00. Це доволі пізно, бо танці закінчилися ще годину тому. Ерік не зміг всидіти на місці, він швидко збіг вниз і влаштував Ксені справжнісінький допит:

– Щось трапилося? Танці наче давно закінчилися? Чому тебе так довго не було?

– Треба було допомогти Славкові, – відповіла дівчина.

– І що ж ти йому допомагала робити? Їсти морозиво в парку? – не стримався Ерік.

– Ти про що? – не зрозуміла Ксеня.

– Я бачив світлину, де ви сидите в парку, їсте морозиво. Вона була викладена півгодини тому, – не вгавав хлопець.

– Це давня світлина, вона була зроблена ще до твого приїзду. Не знаю, чому він виклав її саме тепер. Сестра Славка прийшла сьогодні на заняття, коли ми поверталися з нього, вона впала й розбила коліно. Батьків їхніх удома не було, тому я допомогла їй. Взагалі, чому ти це питаєш? Ти про що подумав? Допит вирішив мені влаштувати? – тепер Ксеня не могла заспокоїтись. Її дуже розгнівило те, що Ерік не довіряє їй та ще й говорить у такому дратівливому тоні, тому після цих слів вона побігла нагору, зачинилася в кімнаті й гірко заридала в подушку.

Ерік зрозумів, що був не правий, та просити вибачення йому було ніяково, тим паче він чув, як Ксеня плакала в кімнаті. «Завтра вона заспокоїться, і тоді я перепрошу в неї», – подумав хлопець і пішов спати. Та зранку вибачення попросити не вдалося. Дівчина досі гнівалася, тому рано пішла до школи, на перервах постійна була в колі подруг, тому теж поговорити не вдавалося, а опісля побігла до танцювальної школи, бо заняття було перенесене на 15:30.

Ох, і затягнулися танці! Уже 18:00, а Ксеня тільки прямусь додому. Ще й живіт болить, бо зранку не поснідала через сварку з Еріком, а в школі тільки слойку з яблуками з'їла, так би мовити «заморила черв'ячка».

– Ксеню, постривай! – почувся голос Славка.

– Що таке? – невдоволено промовила дівчина. Вона була виснаженою, голодною та ще й сердитою на свого найкращого друга.

– Можна тебе провести? – ввічливо спитав хлопець.

– Навіщо? – Ксеня не бажала нової сварки з Еріком через Славка. То була перша сцена ревностів у її житті, другої вона не хотіла.

– Треба поговорити, – наполягав Славко.

– То кажи тут. Я поспішаю, – відповіла дівчина.

– Ксеню, дякую за вчорашню допомогу. Марічці вже краще, вона хоче, щоб ти ще прийшла, як і я, – ніяково промовив Славко.

– Вибач, я не можу. Зараз у мене багато справ, – почала відмовлятися дівчина. – Це все, що ти хотів мені сказати?

Вони вже підходили до будинку, а вона так не хотіла, щоб їх побачив Ерік.

– Ні, Ксеню... – Славко завагався.

– Тоді що ще?

– Ксеню, ти мені подобаєшся! – нарешті на одному подиху промовив він.

– Ти мені теж подобаєшся, як друг, – відповіла дівчина.

– Ні, ти не зрозуміла. Я кохаю тебе!

Ксеня зашарілася, але вона не кохала Славка. У її серці був зовсім інший. Вона розвернулася й хотіла вже йти, але раптом хлопець взяв її за руку.

– Постривай, Ксеню! А ти? Ти мене кохаєш?

– Славку, відпусти... Вибач, але моє серце належить іншому, – сказавши це, дівчина забрала руку й побігла. Вона навіть не здогадувалася, що за всім цим стежив Ерік.

Ксеня була збентежена. Вона ще ніколи не розбивала когось серце й не хотіла цього. Як же вона тепер з ним танцюватиме? Дівчина попросить пана Віталія поставити її в пару з Васьком чи Геником. З такими думками Ксеня наближалася до будинку. Відкривши вхідні двері, вона аж підскочила. Там уже стояв Ерік. Вона зніяковіла й схвилювалася.

– Ти все бачив?

– Не тільки бачив, але й чув, – відповів хлопець. – Ти сказала, що твоє серце належить іншому. Кому ж?

Ксеня зашарілася. Вона не знала, що повинна відповісти.

– Не кажи, – продовжив Ерік. – Я і так знаю. Серцем відчуваю. Ксеню, я кохаю тебе. Давно вже по вуха закохався.

Твій голос, очі, волосся місяцями вже не йдуть з моєї голови.
Ксеню, ти ж мене теж кохаєш?

– Еріку... – спочатку дівчина завагалася, але потім впевнено продовжила, – кохаю, звісно кохаю. Уже давно люблю й думаю про тебе.

Хлопець міцно обняв Ксеню, притиснув до себе, наче боявся, що вона втече, випурхне, як пташка.

Шелегон Елеонора
15 років
м. Херсон

АГОРІЯ

«ПОЗОЛОЧЕНА РИБКА» – Барбара Космовська

З чого все почалося

Було тепле літо. На галявині сидів юнак і вчитувався у величезну книгу. На його обличчі відображалися спокій і серйозність. Мені стало цікаво, адже я звикла до оточення молодих людей, яких приваблювали тільки комп'ютери та електронні гаджети. А цей хлопчина так захоплено читав, що і не помітив, як я підійшла. Я присіла поруч і запитала:

– Як тебе звуть?

– Ігор. А тебе?

– Олімпія. Дуже приємно, – посміхаючись, бо мені дійсно було приємно, відповіла я.

Він знову поринув у читання. Мені не хотілося його відволікати – і я просто розглядала його книгу. На розгорнутій сторінці побачила дивну прегарну картинку: захоплюючий краєвид підводного світу з русалками, що визирали з водоростей, величезними рифами та дивовижними на вигляд рибами.

Раптом Ігор відклав книгу, дістав аркуш паперу і почав малювати. Я стежила за його олівцем – на папері з'являлася звичайна риба червоного кольору. Коли юнак закінчив ма-

люнок, то поклав на нього руку. І ось – я навіть скрикнула від несподіванки! – під його долонею билася жива рибка! Він із захопленням вигукнув:

– Вийшло! ЗНОВУ вийшло!

– Як?! Як ти це зробив?!

Ігор подивився на мене, потім на рибку. Він поклав її на аркуш, притиснув. Рибка завмерла – знову стала намальованою.

– У мене з дитинства є мрія – жити в підводному світі, познайомитися з повелителем морів Нептуном, якщо він існує, спілкуватися з морськими істотами, разом з ними досліджувати моря і океани. Я хочу побачити те, чого немає в книгах, адже я переконаний, що вони не можуть всього розповісти! Напевно, через мої мрії НАШ світ здається мені нецікавим і навіть нудним.

– Тут я з тобою згодна... Дійсно, іноді нудно... І нецікаво... Але як ти оживив рибку?

Я почула захоплюючу історію.

Історія Ігоря

Виявляється, одного разу під час сильної зливи з грозою він сидів біля вікна, в сотий раз гортаючи улюблену книгу про підводний світ. Раптом спалахнуло світло, і майже відразу почувся гуркіт грому такої сили, що скло розбилося. Один з осколків потрапив у долоню Ігоря. Хлопчик відчув укол і миттєвий доволі гострий біль. Але потім побачив, що рани немає. Він лише відчував легке поколювання всередині долоні. З тих пір доволі часто чув це дивне поколювання. І саме тоді, коли малював. Незабаром юний художник зрозумів – те, що знаходилося на папері, оживало від дотику його руки.

Ігор сказав мені, що планує намалювати підводний світ і залишитися в ньому жити. От тільки, додав хлопчина, йому не хотілося йти туди одному.

– Розумієш, кому б я не розповів про свою мрію – всі тільки сміються з мене, вважають, що я ненормальний, – сумно закінчив розповідь юнак.

– Я згодна! – вигукнула я, хоча Ігор ще не покликав мене.

«А раптом не візьме?!», – подумала, але Ігор знову взяв малюнок, на якому вже була знайома мені червона рибка, і почав малювати море...

Переміщення

Я терпляче чекала, поки на аркуші вимальовувалися хвили, що йдуть до горизонту.

Юнак відклав олівець і взяв мене за руку, попросив заплющити очі і подумати про море. Я відчула переміщення в просторі – вітер, шум і вологу прохолоду. Коли все стихло, Ігор дозволив мені відкрити очі. Я повільно підняла повіки – навколо була вода, під ногами – піщане дно. Підводна галявина була оточена величезними валунами, які йшли доволі стрункими рядами вдалину.

– Вийшло! – кричав в захваті Ігор. – Моя мрія збувається!

Я усвідомила, що ми легко розмовляємо під водою, можемо дихати, немов у нас є зябра, як у справжніх риб. Але це було не так – просто навколо тіла у мене і у мого нового друга утворилася сфера, в яку звідкілясь надходило свіже повітря. Знайома червона рибка була поруч і, здається, посміхалася нам. А потім привіталася:

– Вітаю вас у себе вдома. Мене звуть Стіч. Я живу тут дуже давно і все знаю про це море і про народ, який його населяє.

Ми навіть не здивувалися, що рибка заговорила, а Ігор зрадів:

– Нам не доведеться блукати самим, намагаючись все дізнатися і все розуміти.

Стіч сказав:

– Ми знаходимося на головній алеї Центрального парку Агорії. Тут є екзотичні сині та червоні водорості. Ми ви-

клали для них ці камені. За синіми рослинами доглядають жовті. Це народ-абориген. Вважається, що вони першими заселили це море. А червоні водорості вирощують зелені. Це нащадки земних істот, які колись (не так давно) опинилися під водою.

Я помітила, що кольори підібрані в контражурі! Ось би це побачив мій викладач з образотворчої студії! Тут я уважніше поглянула на Ігоря:

– Ти світло-зелений!

– А ти світло-бірюзова, – засміявся у відповідь він.

«Невже йому не лячно? – думала я. – Адже ми, напевно, залишимося тут назавжди, оскільки вже стали зеленіти?! І що? Я буду все життя вирощувати червоні водорості і ніколи не побачу землю і сонце...».

– Не думай так! – відповів моїм думкам Стіч. – Ти побачиш сонце! І на землі ми теж залюбки буваємо.

Він читав мої думки! Я повинна бути обережною...

– Чому Агорія? Це теж вид водорості?

– Ні, парк названий на честь Безсмертної королеви Агорії.

– І що – вона дійсно безсмертна?

– Так. Може, не в тому сенсі, як ви думаєте ...

– А в якому ж?

Ми повільно пересувалися між рядами водоростей, а Стіч розповідав:

– Народилася Агорія мільйони років тому. Це була родоначальниця всього морського царства. Всі жителі моря прийняли створений нею порядок, тому що вона була мудрою і справедливою. Народ захотів бачити Агорію своєю правителькою. Якщо по-вашому – то королевою, або президентом. Постарівши, Агорія ставала все більш прозорою. Вона повинна була незабаром зовсім зникнути. Тоді вона покли-

кала свою молоду Першу Помічницю і вклала в її руку невеличкий камінець. Це була душа Агорії разом з її думками і задумами, а також весь досвід, накопичений нею за довге життя. Тобто камінець містив згусток енергії та інформації. Перша Помічниця повинна була проковтнути камінчик і стати Агорією. Так повторюється мільйони років – до сьогоднішнього дня.

– Здорово! – вигукнув Ігор. – Я завжди вірив, що безсмертя існує...

– Фантастика! Хто б міг очікувати такого в морі?!

Стіч подивився на мене і сказав:

– А чим, власне, море гірше за землю? Але про це, я думаю, ви дізнаєтеся трохи пізніше. Ми майже прийшли...

В Палаці

Алея, по якій ми йшли і яка весь час прямувала вниз, привела нас до величезної арки з брамою. Її охороняли стражники-акули. Ми з Ігорем мимоволі позадкували за спину Стіча.

– Не бійтеся! Так, це акули, але вони вас не чіпатимуть, бо ви зі мною.

Ворота відчинилися – і ми побачили величезну білу будівлю, оточену високими золотими колонами. Над будівлею розкинулося блакитне небо, на якому сяяло променисте сонце. Я помітила, що воно гріє так само ласкаво, як і на землі.

– Це підводне сонце? Чи ми вийшли на землю?

– Це *наше* сонце, а це – палац Агорії. Він служить не тільки житлом королеви і її дочок, а й місцем Народних Зібрань.

Відкрилися великі парадні двері – і на порозі ми побачили розкішну та гарну світловолосу напівлюдину (в моєму уявленні вона була напіврибою, наче казкова русалонька).

– Вітаю вас, земляни! Ви прийшли з миром – і я із задоволенням покажу вам наш світ. Йдіть за мною.

Ми пройшли у двері. Усередині палацу, тобто за його білим фасадом, стін не виявилося. Був зал-галявина, на якій стояли затишні крісла-черепахові панцирі і мармуровий круглий стіл.

– Розташовуйтеся, – запросила приязно Агорія (ми давно здогадалися, що нас зустріла сама королева). – Ви зголодніли? Або хочете пити?

Ми з Ігорем перезирнулися: що нам дадуть у якості їжі і пиття?

Стіч посміхнувся:

– Ми пропонуємо ягідний чай або м'ятний. Салати і фрукти. Ми, бачте, вегетаріанці ...

– Мене влаштовує таке меню! — погодилася я, раптом відчувши голод і спрагу.

– І я не відмовлюся від салатів і фруктів, — підтримав мене Ігор.

Кілька дельфінів внесли графини з напоями та блюда з салатами.

Агорія, запропонувавши нам частування, почала свою розповідь.

Що перервало розповідь Агорії

– Ви вже були в нашому парку і бачили його алеї. Так ось. У ньому ростуть не просто водорості. Жовті і зелені жителі не випадково так старанно доглядають за ними. Це – як би точніше висловитися – це місце народження нових життів. Водорості – це захисна оболонка майбутнього громадянина нашої країни. Вони ростуть протягом декількох років, а потім народжуються, тобто виходять з оболонки, і стають повноправними мешканцями двох наших світів – Верхнього і Нижнього.

Коли Агорія вимовила ці слова, в палаці відбулося щось, пояснення чому ми отримали пізніше. Спочатку стало по-

мітно темніше, немов сонце зайшло за чорну хмару. Потім те, що нам здавалося міцною підлогою палацу, стало ворухитися і підніматися, а потім частини галявини поповзли у різні боки ...

Порятунок

Після довгого падіння і напрочуд м'якого приземлення ми швидко отямилися. Ми перебували в приміщенні, дуже схожому на палац Агорії, але меншому на вигляд. Та й сонця не було, але доволі яскраво світив місяць.

– Де ми? – перелякано запитала я.

– Ми в Нижньому Світі, – сказала королева, допомагаючи нам з Ігорем піднятися. – Я не знаю, що тут сталося, раз мене викликали в такий незвичайний спосіб. Залишайтеся тут і не переживайте.

І вона миттєво зникла.

Я помітила, що Стіч був дуже схвильований – його довгий хвіст (майже як у вуалехвостки) швидко рухався, а колір став племенистим.

– Що з тобою? – запитала я.

– Тут відбувається щось недобре!

– Стічу, розповідай, – стурбовано наполіг Ігор.

Рибка почала розповідь:

– Справа в тому, що тут править перша помічниця Агорії – Атанта. Королева доручила їй цю частину світу, щоб перевірити її здібності. Але за час свого керування Атанта дуже зіпсувала Нижній Світ. Жителі почали гинути, їсти стало нічого. Агорія, хоча і дуже мудра правителька, не здогадалася, що Атанта все найкраще забирає собі і ховає. В неї вже декілька печер-схованок, заповнених скарбами. Про це я дізнався лише вчора. І це я зробив так, щоб усі ми опинилися в Нижньому Царстві, аби допомогти Агорії побачити справжнє обличчя Атанти.

Раптом пролунали звуки, що були дуже схожі на крики про допомогу. Ми вибігли з палацу і побачили, що Атанта стискає щось в руці, а королева стає прозорою – тане прямо на очах.

– Ховайтеся, поки Атанта нас не побачила – Агорії ми вже не допоможемо. Ми запізналися – камінь з душею Агорії у руках негідниці. І в цьому винен я! – розгублено шепотів Стіч. Через кілька секунд від Агорії залишився лише маленький згусток світла.

Ми сховалися за колонадою.

– Чому вона його не проковтнула?

– Тому що забрала камінець силоміць – так не можна. Вона не зможе стати Агорою! Але ж стане новою володаркою на ім'я Атанта! Вона буде передавати власні недобрі здібності нащадкам...

– Ти ж умієш читати думки, – нагадала я Стічу.

– Правильно! Ти можеш дізнатися, куди Атанта заховає душу Агорії, а ми допоможемо її врятувати, – сказав Ігор.

– Краще простежимо, – похитав головою Стіч.

Нам пощастило, що нас ніхто не помітив. Атанта не озиралася і прямувала кудись в глибину. Ми без перешкод опинилися там, куди плівла злодійка.

Біля входу в печеру Стіч зупинив нас:

– Заховайтеся поки що тут. Ви надто великі для цієї печери – вона вас помітить.

Ми зачалися і чекали на повернення рибки. Спочатку з темного отвору показалася Атанта. Вони швидко зникла, поспішаючи нагору.

Коли Стіч приплив до нас, то не дуже радісно повідомив, що знає, де знаходиться камінь з душею Агорії.

– Чого ж ми чекаємо? Давайте заберемо його! – зрадив Ігор.

Але Стіч зупинив його, сказавши, що все не так просто, що цей камінь охороняє двоголовий змій.

– Він все життя був на службі у Агорії. Потім вона віддала його Атанті як вірного помічника. Але тепер він на ланцюгу і не бачить нічого, крім своєї печери. Атанта не відпускає його, тому змії, котрий понад усе прагне свободи, став дуже злим. Він здатен вбити кожного – лише кайдани стримують його.

– Спробуємо! – слухаючи розповідь Стіча, вже входів у печеру Ігор. Коли ми наблизилися, змії почав видавати страшні звуки та брязкати кайданами.

Щось мене начебто підштовхнуло – і я підійшла до нього ближче.

– Ти чого? Ти мене не боїшся? Смілива чи що? – здивувався змії.

– У тебе є те, що нам дуже потрібне.

– Які наївні! Ви думаєте, я віддам вам те, що мені наказала охороняти Атанту?! За цю скриньку, якщо я її збережу, вона обіцяла мені свободу!

– А ти знаєш, що ти охороняєш?

– Ні, але яка різниця!

– Це душа Агорії, і якщо ти віддаси її нам, то ми звільнимо тебе негайно.

– Агорія? – при цьому імені на очі змія навернулися сльози. – А що з нею сталося?

– Вона розтанула... Атанта забрала душу з її тіла, таким чином ставши новою Правителькою двох світів.

– Я пам'ятаю Агорію. Вона дуже любила мене і завжди була такою лагідною. Ми проводили час у бесідах, ми бавилися, вона годувала мене найсмачнішою їжею... А потім мене випросила Атанта... Нібито на допомогу їй у справах Нижнього Світу. Хвилиночку! Чому я повинен вам вірити? Я не знаю, хто ви! – очі змія загорілися полум'ям.

Стіч запитав, повертаючись до нас:

– Ігорю, зараз все залежить від твого рішення. Ти підеш назад на Землю?

– Я б хотів залишитися тут назавжди, але з такою новою правительською ми загинемо!

Тут Стіч повернувся до мене:

– А ти готова стати правительською? Тобі потрібно лише проковтнути цей камінець!

– Хіба це можливо?

– Так! Агорія зовсім недавно тримала тебе за руку. І це був приязний дотик! Енергетика нікуди не ділася. Тобто камінець вирішить, що Агорія сама віддала тобі душу і знання.

Приголомшений такою пропозицією Ігор перебив:

– Оліпія не може, не схоче залишитися у цьому світі! Це я привів її сюди – я не можу допустити... Якщо ми відродимо Агорію в тілі Оліпії, то її власна смілива душа загине!

– Зовсім ні, – схвилювано, але впевнено відповів Стіч. – Справа в тому, що коли в жителя підводного світу вселяється душа Агорії, то душа тієї істоти не гасне, а лише набуває нових знань та мудрості. Я читав, що якщо Агорія вселиться саме в людину, то тіло буде безсмертним, а душі будуть існувати разом. І при цьому Оліпія зможе бувати на землі.

– Я готова, – вигукнула несподівано для самої себе.

Почувши промову Стіча і мою відповідь, змії простягнув мені скриньку.

Я тремтіла, тримаючи її в долонях. Стіч відкрив важку кришку, і я побачила цей камінець – він не був палаючим, а лише мерехтів ніжним і теплим світлом. Від такого не може бути лиха – проносилися думки у моїй голові. Я обережно взяла його і притисла до грудей.

...Оліпія-Агорія (це була нова я) підійшла до змія і звільнила його доволі вчасно. Адже раптом з'явилася Атанта з чималою кількістю воїнів. Вона встигла дізнатися про нас у

Верхнім Світі. Злодійка бігла до мене, але змії перехопив її і спитав:

– Що накажете зробити з нею?

– Поки що застосуємо її власний винахід – ці кайдани. А потім вирішувати буде Народне Зібрання... – наказала я.

Життя налагодилося у Нижньому Світі і продовжувало мирно текти у Верхньому. Наші з Ігорем діти дуже люблять, коли ми розповідаємо їм цю історію. Звісно, я буваю вдома, на землі, але з роками роблю це все рідше.

Комишова Олександра

14 років

Кіровоградська область,

смт Петрове

ДАЛІ БУДЕ....to be continued

«ТОРЕАДОРИ З ВАСЮКІВКИ» – Всеволод Нестайко

Коли бачиш ці слова, почуття, які тебе переповнюють, можна порівняти з почуттями маленьких дітей 31 грудня, коли чекаєш Діда Мороза з подарунками або день напередодні свята дня народження, того, що чекаєш найбільше: нетерпіння, захват, трепетне очікування чогось незвичайного, чудового, суперового. Але «далі буде», на жаль, про книгу нечасто говорять. Це ж добре – коли автор живий, обіцяє продовження, і ти в це всім серцем віриш. А що робити, коли книга написана давно, останнє слово автор написав, але ти наполегливо не хочеш, щоб та країна, якою ти так натхненно подорожував, зникла з карти твоєї уяви. Бо, поринувши у вигаданий письменником світ, ти стаєш його частиною, живеш разом з головними героями їхнім життям, їхніми проблемами, радієш їхнім успіхам, й іноді, бачачи, що все тоншою стає права сторона розгорнутої

книги, і от все менше часу залишається до прощання, тебе охоплює справжній не видуманий розпач. А далі? А далі...

Далі відкривається безмежний політ твоєї фантазії. І вона летить, сягає аж до хмар, і придумує, додумує... І від цього здається, що твої улюблені герої живі, вони поруч, продовжують бути з тобою.

У кожного є свої улюблені герої книг, які перечитуєш по декілька разів, до яких повертаєшся знову і знову. Для мене цими героями були і залишаються двоє друзів Павлуша Завгородній і Ява Рень, герої книги «Тореадори з Васюківки» Всеволода Нестайка. Їхні образи настільки яскраві, що не можуть не припасти до душі. Тому, коли ми, читачі, сказали брудним, закіптюженим, втомленим та наляканим хлопцям — «прощайте» — там, на полі після пожежі, де відважні сміливці побороли страшне полум'я (і ця небезпечна пригода здружила їх іще більше), — думаєш, а що далі? Як склалося життя відчайдушних шукачів пригод у кукурудзі? Варіантів безліч... Як щодо ось такого?

Павлуша і Ява залишилися вірними друзями і разом закінчили школу. Чи сварились вони? А як же! На зміну Галіні Сидорівні прийшла нова вчителька, яка сподобалася обом хлопчикам, і вони так намагалися завоювати її увагу, що добряче один одному накапостили, але врешті помирилися, коли виявилось, що до вчительки приїхав чоловік, який став їхнім учителем фізкультури, старшим другом і прикладом для наслідування. Саме тоді Ява вирішив стати легкоатлетом, а Павлуша заледве не покинув свою мрію стати льотчиком.

Далі збулася найзаповітніша мрія – Артек. Море, чайки, сонце, пісок, діти з різних країн... і гори. Ведмідь-гора. Ну як же не видертися на її верхівку? Як не вдихнути на повні груди чисте повітря пригод і небезпек? Ох, і шелесту вони

наробили на увесь табір! Але ж і прославилися. І довго потім отримували листи з усього світу. Навіть з Карафолькою потоваришували, бо хто ж краще напише листа англійською мовою?

Так і довчилися до останнього дзвоника. Павлуша отримав золоту медаль – ну дуже вже хотів досягти найзаповітнішої мрії. Ява не отримав, але не дуже про те шкодував, адже на той час саме мріяв стати естрадним співаком, бо заспівав пісню на святі останнього дзвоника і, на його думку, мав шалений успіх. Свято було чудовим, яскравим, неповторним, всі раділи, розчулені батьки тихенько витирали сльози. А далі сльози витирали всі, та вже сльози сміху, бо хлопці по черзі читали свої мемуари, які написали ще рік тому.

Отож, життєві дороги хлопців розійшлися. Павлуша блискуче, хоч і дуже хвилювався (аж гикав), вступив до інституту у Києві, з часом вивчився на льотчика. А Іван закінчив – естрадно-циркове училище. Хоч батьків і шокував його вибір. Та хлопець завжди був упертим. Відучившись, Павло отримав роботу за спеціальністю – літав, побачив безліч країн. На всіх континентах побував. Навіть батьків звозив у далеку Індію, Австралію, на острів Яву. Ох, і весело було всім!

Так промайнуло двадцять років. Одного разу, повертаючись з рейсу, літак, яким керував старший пілот Павло Завгородній, потрапив у повітряну яму і, зазнавши значних пошкоджень, упав. Павло отримав травму, через яку керувати літаком більше не міг. Настав час повернутися додому, в рідну Васюківку.

Тато з мамою чекали дорогого гостя. Але гостя тягло на вулицю. Скільки ж часу він тут не був?! Скільки всього пропустив, не побачив. Он дід Соломон сторожує на кладовищі, де Ява привида фотографував. Тільки чатує з іншого боку

огорожі. І дід Варава там. І баба Палажка. Дарма, видно, полин їла, не допоміг. А ось хата Книшів. Вони виїхали давно, а тут живе сім'я з маленькими дітьми. Он дивіться, увесь двір в іграшках, і на даху рогатка! Це ж треба, як заховали! А далі ставок – плавні. Скільки там всього було – аж сльози на очі: Собакевич, Фарадейович, острів Переекзаменовки...

Аж ось і школа... Маленька, сільська, але ж така рідна. І діти там зараз здобувають знання, і порушують поведінку, і, може, навіть, теж хтось винайшов якусь штуkenцію і стріляє з неї по-відміннику на першій парті.

Аж ось дзвенить дзвінок, на подвір'я висипають діти – шум, галас, сміх. До них виходить учителька – струнка, гарна, усміхнена, у яскравій модній сукні і туфлях на шпильці (як вони на них ходять?). Повернулася – та це ж Ганька, Ганна, Ганнуса Гребенючка. Отакої. Вчителює тут уже п'ять років. Поговорили, згадали. А далі Ганька пропонує завітати до школи, обіцяє сюрприз. І то був-таки - сюрприз. Знаєте, кого Павло побачив у кріслі директора школи? Не знаєте?! Яву! Вірніше, не Яву, а Івана Завгороднього власною персоною. Це ж треба таке! От і зустрілися!

Пам'ятаючи власні подвиги, Іван талановито керував навчальним процесом. Він повернувся в село не сам, а з дружиною і двома дітьми – дівчатками, а хлопчик з'явився вже тут, зовсім нещодавно, ще й півроку не виповнилось дитинці. А знаєте, хто згодом став його найкращим другом? Син Павлуші і Ганьки.

А знаєте, хто шість років потому вкинув жабу в компот у їдальні, щоб перевірити, чи не стане вона, як хамелеон, рожевою? Не знаєте? А ви пофантазуйте, бо, як то кажуть, to be continued. Далі буде...

Крамаренко Вікторія
16 років
Миколаївська область,
м. Новий Буг

«БІЛИЙ КІНЬ ШЕПТАЛО» – Володимир Дрозд

На уроці української літератури я прочитала дуже чуттєве оповідання Володимира Дрозда «Білий кінь Шептало». Цей твір надихнув мене написати продовження, яке в свою чергу, захоплюватиме читача. Саме в цій частині я додала елементи фантастики, аби підкреслити найглибші почуття і емоції героїв твору.

Минув час після тієї витівки Шептала. Степан ставився до нього, як і до інших коней, що ще більше пригнічувало Шептала. Але кінь із часом змирився з тим, що він – не особливий, а простий собі кінь, от тільки білого кольору.

Одного зимового ранку Степан запряг Шептала та й рушив до річки, аби зловити пару рибин в ополонці. Було дуже холодно і морозно, але нікуди діватись – треба братись до справ. Зупинившись біля річки, Степан зліз із коня і пішов до ополонки. Шептало задивився кудись в далечінь. Він згадав свою маму, котра розповідала йому про гордих білих коней, які ніколи нікому не підкорялись. Але Шептало вже не той білий кінь – він здався у полон, у рабство...

Скільки він отак стояв і думав, Шептало не знав, але озирнувся і не побачив ніде Степана! Шептало злякався і почав оглядати все навкруги. І нарешті він почув крик господаря. Він тонує у річці! Шептало, не вагаючись ні хвилини, кинувся у воду. Крига ламалася і кінь потрапив у крижану воду. Він допоміг Степанові залізти собі на спину, а потім підсадив його на кригу. Шептало і сам хотів був вилізти, але все ніби оніміло. Він не міг ворухнутися. Вода, як залізо, скувала його

і не відпускала... Шептало чув пронизливий крик Степана, але не міг нічого зробити. Він, ніби поринав у сон, очі заплющувалися, а небо ставало все темнішим і темнішим. Шептало тонув... і ніхто, і ніщо не могло його врятувати...

Раптом кінь відчув, що летить. Так, він опинився над поверхнею води. Бачив Степана, який кричав, звав когось на допомогу. Бачив, що сам він, немовби на крилах, злітає до неба. Звуки голосу Степана лунають все далі, і далі... І от Шептало опинився в полі з конюшиною. Рідний запах і аромат повертають йому спогади про дитинство, про рідну маму... і тут Шептало чує голоси. Він повертає голову і бачить перед собою зграю білих прекрасних коней, що так весело кружляють, лежать, бігають у полі. Він іде до них ближче і бачить серед них її... свою маму! Вона також помічає його! Вони обоє зриваються зі своїх місць і біжать одне до одного. Білі коні також біжать до Шептала, бо то його предки, його славетні, сміливі і вільні прадіди, про яких він не раз чув від мами. Сльози виступили у нього на очах. Так, від діждався цього – зустрічі зі своїми предками і мамою.

Прошло кілька десятків років. У Степана вже були онуки, які зараз сидять і слухають розповідь діда: «...то був незвичайний кінь, діти мої. За те, що він врятував мені життя, я йому, навіть, не подякував. Він віддав своє життя задля порятунку мого. Цей кінь, не пізнав справжньої свободи і насолоди. А у свої останні дні життя я його і бив, і лаяв, і кричав на нього, за що дуже шкодую... Шептало зробив для мене більше, ніж хто-небудь інший. Якби ж можна було повернути час назад... Я б нізащо не бив його, не лаяв. У той момент, коли його втратив, зрозумів, чим він відрізнявся від інших – білий сміливий кінь Шептало, гордий і справжній нащадок своїх предків, мав вірну душу і чуйне серце. Я відчую, що Шептало чує мене і вибачить мені...».

Степан підняв голову до морозного зимового неба, що, як і в день смерті Шептала, було таким чужим і холодним, та й промовив: «Вибач мені, друже..!».

А на небі Шептало слухав все те, що говорив Степан, і відповів: «Вибачаю, друже...». Ці слова донеслися Степанові теплим вітерцем серед зимового дня. І на його обличчі з'явилася усмішка. Він прошепотів: «Дякую...».

ЗМІСТ

Алла Гордієнко	«Кожна людина приходить у цей світ ...»	3
Марія Морозенко	«Творчість – це складний надихаючий процес»	5
ЗНАЙОМТЕСЯ — ЦЕ МИ		
Юлія Нестерук <i>Івано-Франківська обл.</i>	Знайомтеся — це ми	11
Вікторія Виходцева <i>Херсонська обл.</i>	Містика 5-А	17
Вікторія Грисюк <i>Волинська обл.</i>	Кошеня у школі	23
Микола Мироненко <i>Черкаська обл.</i>	Літня картина	30
Данило Урсул <i>Одеська обл.</i>	Урок добра	31
Ангеліна Федоренчик <i>Житомирська обл.</i>	Я точно знаю, що для щастя багато не потрібно...	32
Дарина Бондаренко <i>Черкаська обл.</i>	Цикл віршів	37
Анастасія Василенко <i>Сумська обл.</i>	«Неначе метелик, вилетіла невеличка світлина із сімейного фотоальбому...»	39
Валерія Іскова <i>Миколаївська обл.</i>	Рідний матусі	40
Дарія Маргіна <i>Тернопільська обл.</i>	«В свої п'ятнадцять я навчаюсь жити...»	41
ТАК, Я ЛЮБЛЮ УКРАЇНУ		
Діана Кобець <i>Хмельницька обл.</i>	Повернись живим	42
Ростислав Юрик <i>Черкаська обл.</i>	Дивний птах з мого сну	44
Максим Філь <i>Запорізька обл.</i>	Казка-пісня дідуса Олеса	46
Валерія Конєва <i>Харківська обл.</i>	Я люблю свій рідний край	49
Валерія Кучеренко <i>Запорізька обл.</i>	Моя мати мене вчила	50
Олеся Ковальчук <i>Львівська обл.</i>	Ми — українці	50
Антон Тимчик <i>Черкаська обл.</i>	Прислухайся... ти чуєш шепіт трав?	51
Ілля Шутніло <i>Волинська обл.</i>	Боротьба за Батьківщину	52
Юлія Гавран <i>Івано-Франківська обл.</i>	Люблю я щиро Україну	53

Юлія Литвин <i>Полтавська обл.</i>	Люблю Україну	54
Андрій Чернишов <i>Сумська обл.</i>	Донька Лелеки і Калини, найкраща в світі Україна	55
Денис Бірзул <i>Кіровоградська обл.</i>	Воля, що долає час «Якби в мене були крила...»	58
Анна Доморецька <i>Черкаська обл.</i>	Маленький оберіг	59
Юлія Кравченко <i>Херсонська обл.</i>	Квітне прапор над Чорним морем	61
Яна Султанова <i>Хмельницька обл.</i>	Великий мій, нескорений народে!	61
Ірина Шемчук <i>Хмельницька обл.</i>	В моїй Україні іде війна...	62
Анастасія Ярмолюк <i>Рівненська обл.</i>	Завжди переймалася	64
ПРИРОДА — ДЖЕРЕЛО НАТХНЕННЯ ТА КРАСИ		
Валентина Нетребич <i>Херсонська обл.</i>	Бо вже осінь... Вишневі люди, або Садок вишневий коло хати	65
Марія Бриж <i>Рівненська обл.</i>	Українська казка	66
Таміла Краснобаєва <i>Чернігівська обл.</i>	Казка про краплинку	67
Ольга Гаркуша <i>Київська обл.</i>	Цикл віршів	68
Анастасія Гурова <i>Полтавська обл.</i>	Жива вода	70
Уляна Куждіна <i>Дніпропетровська обл.</i>	Красунечка-Весна	72
Катерина Росіцька <i>Тернопільська обл.</i>	Пташенята	74
Вікторія Румак <i>Миколаївська обл.</i>	Рятівники Весняна квітка	75
Анастасія Савченко <i>Сумська обл.</i>	Де ховається літо?	76
Марта Говдера <i>Тернопільська обл.</i>	«Людина – дитя природи...»	78
Микита Лукаш <i>Харківська обл.</i>	Сонет	83
Вікторія Путря <i>Чернігівська обл.</i>	Осінь	84
Лілія Василюшин <i>Івано-Франківська обл.</i>	Людина і природа	85
Дарина Бондаренко <i>Черкаська обл.</i>	Цикл віршів	87

І В КОЖНОМУ ІЗ НАС УЖЕ ЖИВЕ ФІЛОСОФ

Ксенія Зіменко <i>Полтавська обл.</i>	«Навіть не знаю...»	89
Анастасія Веремчук <i>Рівненська обл.</i>	У чому багатство?	94
Софія Микитенко <i>Черкаська обл.</i>	Молитва	95
Лада Шкворець <i>Херсонська обл.</i>	Дещо про смаки	96
Ірина Нявчук <i>Чернівецька обл.</i>	«Як тихо, просто тихо і спокійно...»	97
Андріяна Бігун <i>Закарпатська обл.</i>	«Моя сім'я найкраща ...»	98
Поліна Єфімова <i>Харківська обл.</i>	Чому я люблю серпень	99
Крістіна Береславська <i>Чернігівська обл.</i>	Роздум поряд з ветераном «...І коли те дитинство пробігло?..»	100
Андрій Матусевич <i>Львівська обл.</i>	Бувають дні	102
Мілана Павловська <i>Запорізька обл.</i>	Що таке щасті і де його шукати	102
Марія Панасюк <i>Хмельницька обл.</i>	Дім — місце, де людині комфортно	104
Віталій Пеньківський <i>Житомирська обл.</i>	Ангел	107
Владислава Петраускас <i>Черкаська обл.</i>	«Ніколи не була проти своєї самотності...» «Можливо...»	108
Дарина Удовиченко <i>Сумська обл.</i>	Старий у морі	110

МОЯ МАЙБУТНЯ ПРОФЕСІЯ

Олександр Штільгойз <i>Житомирська обл.</i>	Моя майбутня професія: планування і розвиток	111
Анастасія Бейтуллаєва <i>Житомирська обл.</i>	«Привіт! Це я – Настя...»	113
Аліна Бойко <i>Харківська обл.</i>	Професія мрії	115
Данієль Лягавий <i>Дніпропетровська обл.</i>	«Коли я ще ходив до дитячого садочка...»	116
Тетяна Макаревич <i>Рівненська обл.</i>	Ким я стану в майбутньому?	117
Ольга Коваль <i>Запорізька обл.</i>	Шлях до улюбленої професії	119
Юлія Кравченко <i>Херсонська обл.</i>	Щоб країна була красивішою	124
Світлана Микитюк <i>Івано-Франківська обл.</i>	Я — диригент	127

Павло Голіброда <i>Волинська обл.</i>	«Не уявляю свого життя без книг...	128
Анна Варакута <i>Кіровоградська обл.</i>	Давня легенда	131
БЕЗМЕЖНИЙ СВІТ МОЄЇ УЯВИ		
Христина Дегтяренко <i>Київська обл.</i>	Цикл віршів	136
Вікторія Виходцева <i>Херсонська обл.</i>	Новорічні пригоди золотої рибки Люсі	138
Вікторія Воробей <i>Рівненська обл.</i>	Безмежний світ моєї уяви	143
Анна Воровченко <i>Житомирська обл.</i>	Сонячні метелики	145
Микита Гапоненко <i>Черкаська обл.</i>	Моє перше літо	147
Олексій Магдій <i>Херсонська обл.</i>	Персональна хмаринка	155
Богдана Чучман <i>Рівненська обл.</i>	Космічна пригода	158
Ростислав Костюк <i>Кіровоградська обл.</i>	Як люди совість у душі впустили і світле щастя відродили	159
Олександра Степанчук <i>Житомирська обл.</i>	Космічна гостя	164
Юліана Нестерович <i>Тернопільська обл.</i>	Що розповів мені гном?	167
Дар'я Кацай <i>Запорізька обл.</i>	Дивна подорож	168
Любов Канівець <i>Сумська обл.</i>	На полотні життя	173
Ігор Татарин <i>Чернігівська обл.</i>	Борн – найманець з Півдня	174
ДАЛІ БУДЕ? НІ, ДАЛІ — ВЖЕ Є!		
Владислава Реуцька <i>Харківська обл.</i>	«Усмішка» (за Реєм Бредбері)	181
Крістіна Шепель <i>Запорізька обл.</i>	«Сім'я дикої качки» (за Євгеном Гуцалом)	185
Софія Козубаши <i>Івано-Франківська обл.</i>	«На крилах кохання» (за Оксаною Луцкевською)	188
Елеонора Шелегон <i>Херсонська обл.</i>	«Агорія» (за Барбарою Космовською)	195
Олександра Комишова <i>Кіровоградська обл.</i>	«...to be continued» (за Всеволодом Нестайком)	205
Вікторія Крамаренко <i>Миколаївська обл.</i>	«Білий кінь Шептало» (за Володимиром Дроздом)	209

«Творчі канікули»
Всеукраїнський
дитячий літературний конкурс

Відповідальна за випуск: А.І. Гордієнко.
Автор-укладач: Н.А. Хльобас.
Редактори: О.А. Кадькаленко, В.В. Зеленська.
Комп'ютерна верстка Н.В. Ярчак.
Підписано до друку 01.12.2017 р.
Зам. № 19. Тираж 120 прим.

Видавець та виготовлювач
НБУ для дітей
вул. Я. Корчака, 60, м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
[mail: library@chl.kiev.ua](mailto:library@chl.kiev.ua)

щаслива познайомимось пригода
засяяло Океанська майбутнє подорож кохання
мелодія дивовижна заіскрило
вирішуєш працюючих професія
вишневі люди ангел блакитне
ВОЛЯ літо рудоволосе громадяни
майбутнє мрійниця
комфортно вирішуєш
оберіг майбутнє
пригода вул. Я. Корчака, 60, м. Київ, 03190
квітуча Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91 край
красуня http://www.chl.kiev.ua
mail: library@chl.kiev.ua мир

легенда талант мелодія хмаринка
матуся повернись живим
усміхнулось Тигрик совість
ми — українці Усмішка
Лелека пригода майбутнє
оберіг щаслива Калина
босоніж шепіт трав
квітуча промінцями красуня
познайомимось давайте сім'я

